

DIGITÁLIS MAGYARORSZÁG

2010 - 2014

Vitairat

Munkaverzió

Tartalom

DIGITÁLIS MAGYARORSZÁG PROGRAM ÉS INTÉZKEDÉSI TERV	1
1 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ.....	4
2 BEVEZETÉS.....	11
2.1 A vitairat célja	11
2.2 Az IKT szektor jelentősége a magyar gazdaságban.....	12
2.3 Legfontosabb kihívások	14
2.3.1 Informatikai ágazat (IT) bemutatása és specifikus kihívások.....	17
2.3.2 Elektronikus hírközlési ágazat bemutatása és specifikus kihívások	18
2.4 Az EU IKT céljai és trendjei.....	20
3 HELYZETÉRTÉKELÉS.....	23
3.1 Az állampolgárok esélyegyenlősége, életminősége, jóléte	23
3.2 A vállalkozások alkalmazkodó- és versenyképessége	24
3.3 Az állam egyszerűbb, átláthatóbb, olcsóbb, hatékonyabb működése.....	25
4 A PROGRAM CÉLJAI	29
4.1 AZ ÁLLAMPOLGÁR ESÉLYEGYENLŐSÉGÉNEK, ÉLETMINŐSÉGÉNEK, JÓLÉTÉNEK NÖVELÉSE.....	30
4.1.1 Motivációs program indítása	31
4.1.2 Közösségi terek kialakítása, fejlesztése	32
4.1.3 eMagyar pontok a magyar nemzet egységes fejlődése érdekében.....	33
4.1.4 Az IKT szervesen beépül a közoktatásba, egyben a távoktatás, mint eszköz elterjesztése	34
4.1.5 eEgészségügy - Gondoskodó környezet, IKT eszközökkel támogatott életvitel	36
4.1.6 Táv munka fejlesztésének támogatása	39
4.1.7 Digitális átállás minden magyar háztartásban	40
4.2 A VÁLLALKOZÁSOK ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGÉNEK, VERSENYKÉPESSÉGÉNEK EMELÉSE	42
4.2.1 100%-os korszerű szélessávú lefedettség	42
4.2.2 A frekvencia, mint korlátos nemzeti erőforrás hatékony hasznosítása	44
4.2.3 Átfogó hírközlés-szabályozási reform	45
4.2.4 Hatékony és fenntartható verseny elősegítése	46

4.2.5	A közös értékteremtésre, az együttműködésre alapozott hasznosítás- és eredményorientált innováció felgyorsítása	49
4.2.6	Kreatív iparágak, kreatív gondolkodás elősegítése	52
4.2.7	A tartalomipar támogatása és digitális kulturális örökség megőrzése ...	54
4.2.8	Magas szintű IKT szakemberképzés, átképzés	55
4.2.9	KKV versenyképesség növelés	57
4.2.10	Szoftvergyártás és export támogatása.....	58
4.2.11	Szolgáltató központok importjának elősegítése	59
4.2.12	Az elektronikus számlázás, fizetés, aláírás elterjedésének támogatása.....	61
4.2.13	Úrkutatás	63
4.3	AZ ÁLLAM EGYSZERŰBB, ÁTLÁTHATÓBB, OLCSÓBB, HATÉKONYABB MŰKÖDÉSE	65
4.3.1	Központi szakirányítás.....	66
4.3.2	Kormányzati informatikai üzemeltetési konszolidáció	68
4.3.3	Központosított fejlesztés támogatás	70
4.3.4	Technológiai konszolidáció	72
4.3.5	Erős ellenőrzés bevezetése.....	74
4.3.6	Egységes szabályrendszerek megfogalmazása és kötelezővé tétele ...	77
4.3.7	Új humán erőforrás politika.....	81
4.3.8	Közigazgatási szolgáltatások kialakítása	82
4.3.9	Nemzeti adatvagyon hatékony felhasználása	84
4.3.10	A közigazgatási informatikai rendszerek biztonsága	86
5	A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEINEK KAPCSOLÓDÁSAI	89
5.1	A Digitális Magyarország Program és a Kormányprogram kapcsolata	90
5.2	A Digitális Magyarország Program és az Új Széchenyi Terv kapcsolata	93
5.3	A Digitális Magyarország Program és az EU ICT célok kapcsolata	96

1 VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Változást vár Magyarország, változást vár a gazdaságpolitikában és ezen belül az infokommunikációs szakpolitikában is.

Változást, amely szolgálja a polgárok felzárkózását a digitális trendekhez; változást, amely stratégiai ágazattá erősíti a hazai infokommunikációs szektort; változást, mely elősegíti, hogy az infokommunikáció egy talpára álló gazdaság kiszolgálójává, egyszersmind fejlődésének ösztönző erejévé váljon.

Más, mert egy olyan kormányprogramot támogat, amely mögött példátlan a felhatalmazás. Más, mert átfogó; benne foglaltatik az infokommunikációs szektor széles spektruma. Más, mert mindezt a társadalmi – gazdasági eredményességet és hatásokat előtérbe helyező szemlélettel közelítjük. Más, mert nemcsak elvont gondolatok fogalmazódnak meg benne, hanem intézkedészerűen a konkrétumok is. Más, mert létrehozása is széles körű konzultáció alapján történik. Más, mert nem kinyilatkoztatásnak tekintik szerzői, hanem kiegészítésre invitálják az iparág képviselőit további konzultációk lefolytatásával.

Ez a szakpolitikai Program azért **jelentős**, mert maga az iparág helyzete, fejlődése és annak üteme meghatározó hatású a jelenkori társadalom fejlődésére. Egyrészt a szektor (informatika, telekommunikáció, audiovizuális média, kreatív iparágak) együttesen a legnagyobb gazdasági szektor Magyarországon. Másrészt jelentős hatással bír minden egyéb szektorra – ma jelentős részben az infokommunikáció szintje határozza meg más iparágak fejlettségi szintjét és fejlődőképességét is – gondoljunk akár a kritikus infrastruktúrákra, az egészségügyre, a közlekedésre, az energiahatékonysági rendszerekre, pénzügyi szolgáltatásokra, kereskedelemre. Az infokommunikáció fejlődésének, elterjedésének ösztönzése és az ez irányú programok sikeressége a szektor multiplikátor hatása révén a Kormányprogram és az Új Széchenyi Terv sikerességéhez is jelentős mértékben hozzájárul.

Az IKT szektor a leggyorsabban fejlődő, leginnovatívabb szektor; az **innováció** szintje és sikeressége meghatározó az iparág vállalkozásainak versenyképességében.

Víziónk szerint az elkövetkező évek különösen erőteljes technológiai fejlődést hoznak; felgyorsul a határok elmosódása az informatika, az elektronikus hírközlés és a média között, egyre szélesebb sávon és egyre mobilabb módon nyílik meg egyre több digitális tartalom a felhasználók számára. A technológiai fejlődés, a piaci verseny és a fogyasztói igények találkozásának pedig az eszközök robbanásszerű és sokszínű fejlődése, elterjedése az eredménye. Ez a konvergencia elkerülhetetlen, és Magyarország számára lehetőségeket hordoz. A szolgáltatások fejlődését

egyre inkább a felhasználói igények határozzák meg. Előtérbe kerülnek a személyre szabott szolgáltatások, tartalmak. Társadalmi változásoknak vagyunk tanúi, ahol a Kormány feladata kettős: egyrészt a kiválóságok, kitörési pontok azonosítása, támogatása, a fejlődés feltételeinek megteremtése és ösztönzése, másrészt a felzárkóztatás, a digitális esélyegyenlőség megteremtése. A kormányzat kiemelten ügyel arra, és programja fókuszába állítja, hogy az IKT szolgáltatások adta lehetőségből senki se maradjon ki. Biztosítani kell a digitális tartalmakhoz való hozzáférés lehetőségét mindenki számára és meg kell teremteni a biztonságos használat feltételeit is.

A nemzet sikerességében az infokommunikációs szektor fejlettsége, a digitális eszközök, alkalmazások, szolgáltatások széleskörű használata és mélysége meghatározó fontosságú tényező.

Jövőképünk szerint az EU célkitűzéseinek megfelelően a piaci szereplőkkel közösen Magyarországon mindenki által elérhetővé válik a szélessávú infrastruktúra minőségi szolgáltatásokkal, tartalmakkal, amelyek javítják az **életminőséget** szélesítik **a tudást**, jelentősen mérséklik a digitális szakadékot a különböző fejlettségű és gazdasági erejű földrajzi területek állampolgárai között és ezzel a társadalmi egyenlőség irányába hatnak. Használat ösztönzéssel, készségnöveléssel és képzéssel, készítjük fel Magyarországot állampolgárait az új lehetőségek használatára.

Az IKT alkalmazások (pl. életvitelt támogató szolgáltatások) használata segítségével a rászoruló, magányosan élő idősebbek még tovább maradhatnak a társadalom aktív tagjai. Az IKT alkalmazások és szolgáltatások révén az aktív időszerűk részt vehetnek a virtuális tereken folyó közösségi és kulturális életben, s életminőségük az online szolgáltatások igénybe vételével (hírek, kormányzati szolgáltatások, e-kereskedelem, telemedicina) javulhat.

Az alapvető IKT infrastrukturális feltételek javítása, a szélessávú Internet hozzáférések, infokommunikációs eszközök használatának ösztönzése, biztosítása, a digitális esélyegyenlőség és az ország versenyképessége szempontjából elengedhetetlen. Korszerű és elégséges infrastruktúra, dinamikus és interaktív, a fogyasztókat is bevonó hazai tartalom és szolgáltatásfejlesztés, valamint használati készség és használat együttesen vezet eredményre.

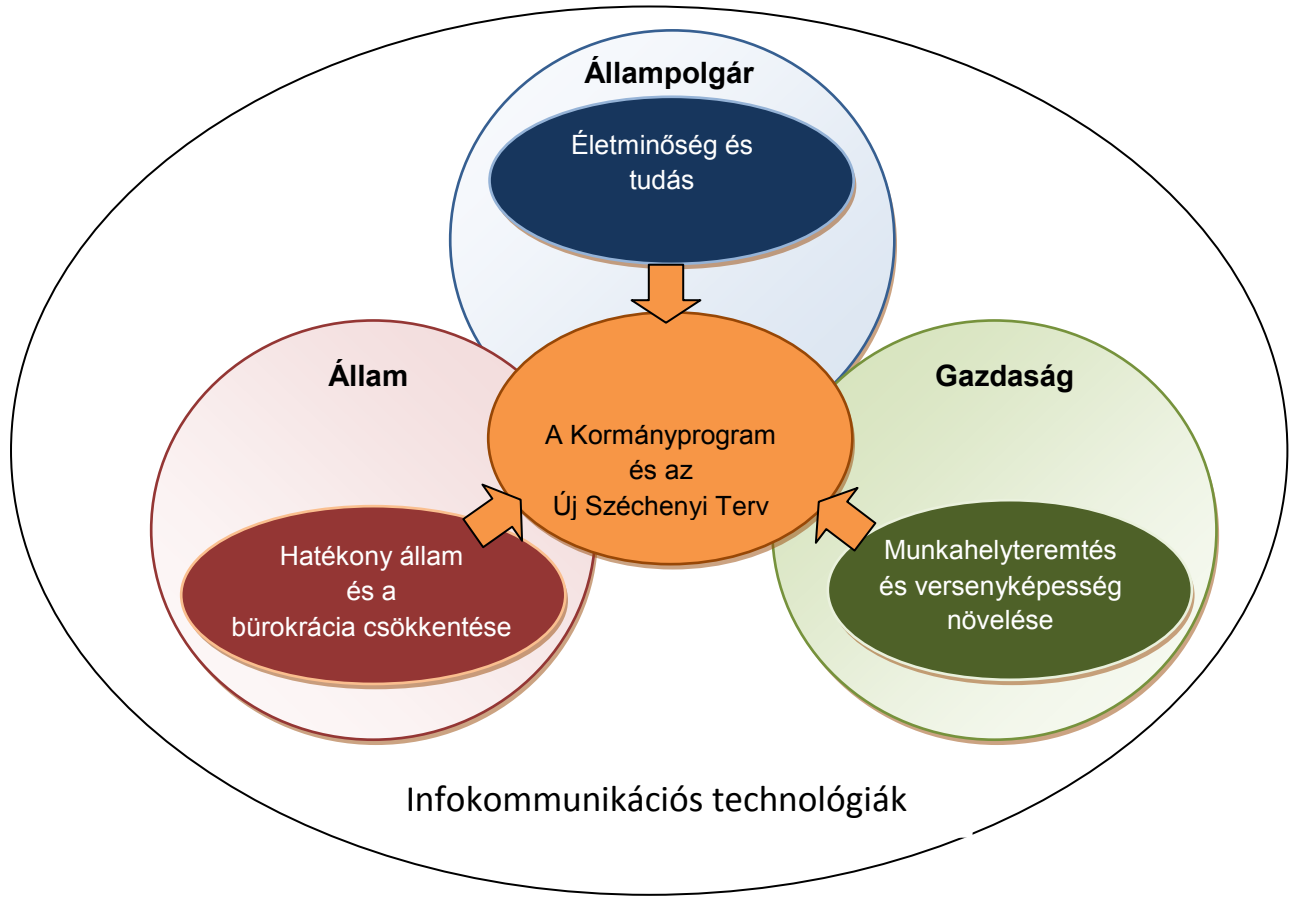
Még mindig nagyon magas a digitális írástudatlanok aránya, ugyanakkor az internetes szolgáltatásokat használó csoport jelentős része is még csupán levelezésre, információszerzésre használja az eszközöket. A már internetet használók hasznos és érdekes tartalmak, felhasználóbarát szolgáltatások megjelenésével egyre mélyebb használóvá válnak, így megnő az igény a digitális tartalmakra, tehát növekszik a kreatív iparágak és a kultúra piaca is. A digitális világban való jártasság versenyképesebb munkaerőt, igényesebb fogyasztót, magasabb minőségi használatot vonz maga után, amely utat nyit a modern, hatékony és energiatakarékos technológiák alkalmazásának.

Az állam szerepe az egyén életminőségét javító alkalmazások és tartalmak létrehozásának ösztönzése terén a megfelelő gazdasági és szabályozási környezet megteremtése, illetve szükség esetén forrásokkal történő támogatása.

A digitálisan írástudatlanok arányának csökkentésében az állam szerepe jelentősebb és kiterjedtebb, a megfelelő eredmény eléréséhez e területen is számítunk a piaci szereplők együttműködésére.

A technológia fejlődésének eredményeként már ma is számos szolgáltatás eszköz-független; a gyártók is úgy tervezik eszközeiket, hogy többféle technológiai, software környezetben működőképeseek legyenek. A technológiai partnerek, a telekommunikációs cégek és az infokommunikációs eszközöket gyártó vállalkozások, valamint a software ill. alkalmazásfejlesztők és a felhasználók szoros együttműködése biztosítja az elégséges és megfelelő szolgáltatások kidolgozását. Az állam szerepe a fejlődést és a versenyt ösztönző gazdasági, szabályozói környezet kialakítása.

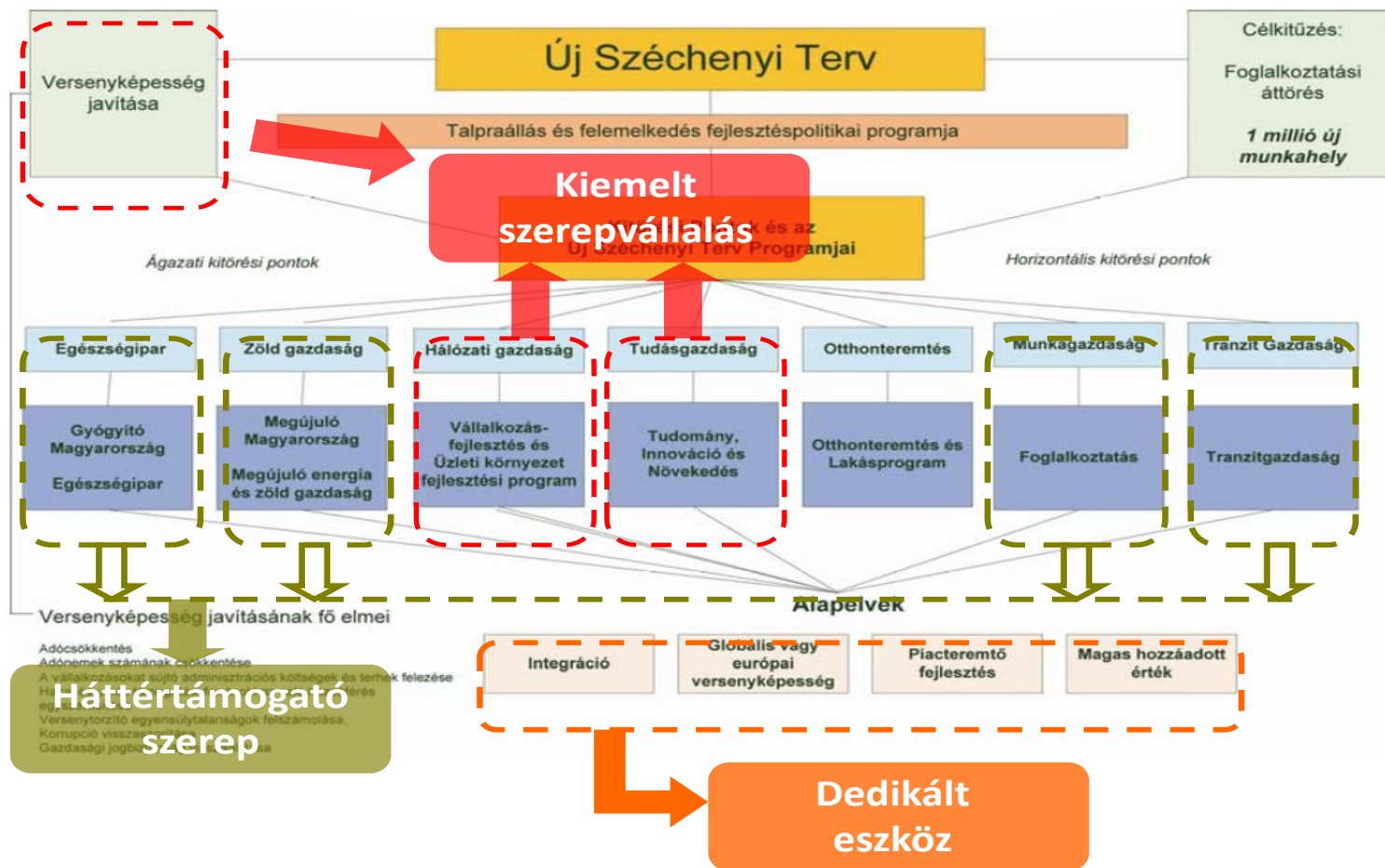
A kormányzati infokommunikáció hatékonyságának javítása, a vállalkozások és lakosság számára gyors, költséghatékony elektronikus ügyintézés feltételeinek megteremtése az egyik legfontosabb célkitűzésünk, amellyel megvalósítható a **hatékony állam** és a **bürokratizmus csökkentése**. A kormányzat és a közsféra kommunikációjának kiszolgálását hosszútávon, alacsonyabb működési költségek mellett kell biztosítani.

1. ábra: Az IKT Program a Kormányprogramot és az Új Széchenyi tervet támogatja

Céljainkat a Kormányprogram prioritásai, az Új Széchenyi Tervben megfogalmazott gazdaságfejlesztési célok és a várható technológiai és szabályozási változások eredőjéből vezettük le.

Az infokommunikációs technológiák és szolgáltatások az Új Széchenyi Terv 7 pillérét különböző módon és mértékben támogatják. Az alábbi ábra szemléletesen mutatja be az egyes pillérekhez az IKT hozzáadott értékét:

2. ábra: Az IKT szektor hozzájárulása a magyar gazdaság 7 kitérés pontjához

Átgondoltuk,

- hogyan tud az infokommunikáció, mint eszköz, és mint szektor hozzájárulni a munkahelyteremtéshez, a bürokratizmus csökkentéséhez és a versenyképességhez;
- hogyan képes az IKT hozzájárulni az életminőség javításához, hogyan leszünk képesek csökkenteni a digitálisan elmaradt lakosság arányát ;
- mely területeken kell felkészülni a módosításra a szabályozási változások miatt;
- hogyan hasznosíthatók az IKT szektor eredményei az állam működésének javításában és hatékonyságának növelésében.

A célok meghatározásakor **figyelembe vettük** az európai ajánlásokat, az eddigi stratégiák tapasztalatait és a szakmai szervezetek véleményét.

Ezt az infokommunikációs programot és a benne megfogalmazott intézkedési lehetőségeket azzal a céllal bocsátjuk társadalmi vitára, hogy minél szélesebb kört vonjunk be a véleményezésbe, és a javaslatokat felhasználva alakíthassuk ki a végleges, széles körben elfogadott és támogatott infokommunikációs jövőképünket.

Az infokommunikáció a gazdasági növekedés egyik meghatározó hajtóereje, motorja, biztosítja az információkhoz való hozzáférést, az információval való ellátottságot, ezzel új lehetőségeket teremt a politikai és vállalkezési kultúra fejlődéséhez.

A jelen program célja az infokommunikáció eszközkészletének mozgósítása a Kormányprogramban meghatározott célok, azaz

- az állampolgár esélyegyenlőségének, életminőségének, jólétének növelése,
- a vállalkozások alkalmazkodóképességének, versenyképességének emelése,
- az állam egyszerűbb, átláthatóbb, olcsóbb, hatékonyabb működése érdekében.

Az **állam szerepvállalása** meghatározó az infokommunikáció szinte minden területén. Ennek különféle formái más és más időintervallumban, mértékben hatnak, ezért csak rendkívül alapos megfontolás és hatáselemzést követően lehet kiválasztani a megfelelő eszközöket. Ezek közül a legfontosabb a szabályozás, a jogalkotás és jogalkalmazás lehetősége, amellyel az állam megalkotja az infokommunikációs ágazat szabályozási kereteit. A másik fontos szerepvállalási lehetőség a közvetlen, tulajdonosi-gazdasági részvétel az infokommunikációs szektor működésében, elsősorban konkrét állami feladatok ellátására létrehozott szervezeteken keresztül, vagy a tevékenységek elvégzésére kötött

közhasznú megállapodások útján. Az állam ezen túlmentően pályázatokkal és egyéb eszközökkel indirekt ösztönözhet, gyakorolhat hatást a megcélzott területeken. Az így elérhető előnyök nem kizárólag a szűkebb értelemben vett infokommunikációs ágazatban, hanem a nemzetgazdaság egészében jelentkeznek (munkahelyteremtés, digitális írástudás szélesítése).

E dokumentum elsődleges célja, hogy a kormány programjának szerves részeként az IKT szektor bevonásával támogassa egy versenyképes és gyarapodó Magyarország megteremtését. Továbbá a kormányzat, a szakma és a polgárok által ismert és kiszámítható Program megfogalmazása, ami megkönnyíti az állam hatékonyabb működésének kialakítását, tervezhetővé teszi az ágazatban dolgozók számára a szabályozási és beruházási környezet alakulását, és jövőképet fest az emberek számára a mindennapi életet támogató lépésekről.

2 BEVEZETÉS

2.1 A vitairat célja

A vitairat célja az infokommunikáció eszközkészletének mozgósítása a Kormányprogramban meghatározott célok elérése, a gazdasági versenyképesség növelése, egy modern európai digitális nemzet megteremtése és a fogyasztói jólét növelése.

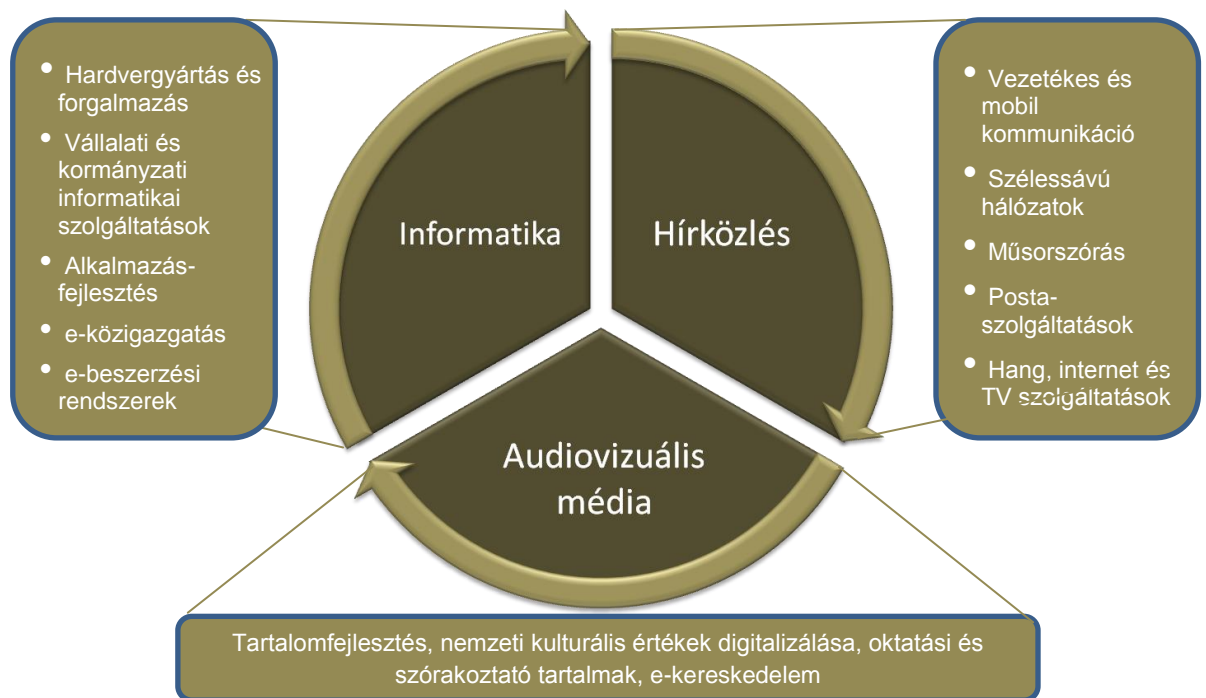
Az infokommunikációs eszközök és szolgáltatások elérhetőségének, igénybevételük mértékének, mind az egyének, mind pedig a vállalkozások szintjén kiemelkedő szerepe van a társadalom és nemzetgazdaság fejlődésében. Az infokommunikáció a gazdasági növekedés egyik meghatározó hajtóereje, motorja, így különösen fontos szerepe van a válságból való kilábalás ütemének gyorsításában. Továbbá biztosítja az információkhoz való hozzáférést, az információval való ellátottságot, ezzel új lehetőségeket teremt a vállalkezési kultúra fejlődéséhez.

Mindezt az alábbi célok elérése érdekében használjuk fel:

- az állampolgár esélyegyenlőségének, életminőségének, jólétének növelése,
- a vállalkozások alkalmazkodóképességének, versenyképességének emelése,
- az állam egyszerűbb, átláthatóbb, olcsóbb, hatékonyabb működése.

Az infokommunikációs, és ezen belül az elektronikus hírközlési technológiák, szolgáltatások napjainkban végbemenő gyors ütemű változása, átalakulása, a körülöttünk lezajló „digitális forradalom”, illetve az ahhoz való megfelelő alkalmazkodás, – amennyiben jól használjuk ki – páratlan, vissza nem térő lehetőséget biztosít a társadalom, a gazdaság és az állam (a kormányzás) oly régen várt megújításához. Az elkövetkező évek döntései, lépései hosszabb időre jelölik ki a magyar nemzet felzárkózásának útját.

2.2 Az IKT szektor jelentősége a magyar gazdaságban

3. ábra: Az IKT szektor részterületei

Az infokommunikáció vívmányai az élet minden területén megmutatják hasznukat. Látható és kevésbé látható módon jelen vannak az egészségügy, az oktatás, a kultúra területén éppúgy, mint az ipari termelés, a mezőgazdaság, vagy a szolgáltatási ágazatok életében. A digitális vívmányok jelen vannak a mindennapjainkban, a munkánkban és a szórakozásunkban is.

Az infokommunikáció

- a **mindennapok szerves része**. Ma már nélkülözhetetlen az állampolgárok életében, a vállalkozások és a kormányzat működésében. 4 millióan rendszeresen használnak Internetet, 11 millió mobil előfizetést, 1.7 millió szélessávú vezetékes, 1 millió mobil Internet előfizetést, televíziót a háztartások 99%-ban.
- a **gazdasági versenyképesség** fontos tényezője. A szektor mérete évi kb. 4,500 Mrd forint, ami a hazai GDP kb. 17%-a, a közelmúlt GDP növekedésének 25%-át a szektor vállalatai biztosították. Az IKT segíti a munkahelyteremtést és a munkához való könnyebb hozzájutást, támogatja az esélyegyenlőséget, a felzárkóztatást, valamint a vidékfejlesztés ügyét. Jelenleg mintegy 100 ezer munkavállaló dolgozik közvetlenül az IKT szektorban és közel 100 ezer az IKT eszközöket használó, más szektorokban. Több mint 14000 vállalkozás foglalkozik IKT technológia és eszköz, software fejlesztéssel, hasznosítással.

- **multiplikátor hatást** fejt ki a többi iparágra. Új szolgáltatási formákat hoz létre, mint pl. az e-kereskedelem, e-bankolás, az alkalmazásfejlesztések más iparágakat támogatnak (pl. távoktatás, távmunka, beszerzés, energetika). Lehetővé teszi az átláthatóbb, takarékosabb, állampolgárbarát állami működést. Új lehetőségeket teremt a médiapluralizmus, valamint a politikai és vállalkozási kultúra fejlődésében.
- **Infrastrukturális ellátottság:** Hang és televíziós szolgáltatások a lakosság 100%-a számára, szélessávú vezeték nélküli szolgáltatás a települések 94%-án elérhető, szélessávú mobil 500 településen, lakossági PC ellátottság ~55%, vállalati PC ellátottság gyakorlatilag 100%.
- **Fogyasztók kommunikációs költsége:** A magyarországi fogyasztói kosárban a kommunikációs költség 5.3%-ot képvisel, ez az arány az EU27-ben a legmagasabbak között van (Bulgáriában 7.4%, Hollandiában 5.4%). EU átlag: 3.1%. Ausztriában és Németországban az arány 2.4%.
- **EU27 viszonylatában** alacsony szélessávú penetráció (17,2%) és internet használat, jelentősen alacsonyabb e-ügyintézés és online kereskedelem (még régiós viszonylatban is), árszint a középmezőny végén.
- **Az e-közigazgatási szolgáltatásokat** közel 1 millióan használják, a magyarorszag.hu oldalnak naponta 60-70 ezer látogatója van, akik napi 2 millió oldalt néznek meg.

Az infokommunikáció elősegíti a közigazgatás hatékonyabb működését, segíti az eredmények gyorsabb elérését, csökkenti az állami apparátus működési költségeit, a felesleges és pazarló erőfeszítéseket kívánó bürokratizmust és nagyobb hatékonyságot tesz lehetővé a nemzetgazdaságban.

Az ágazat fontos szerepet játszik a nemzetgazdaság fejlődésében, a gazdasági növekedés, a társadalmi jólét és a modernizáció egyik meghatározó hajtóereje. Közvetlen értékteremtő szerepén túl áttételes, multiplikátor hatása is kiemelkedő fontosságú:

- gyorsítja a többi iparág fejlődési ütemét,
- hozzájárul egy átláthatóbban, hatékonyabban működő, állampolgárbarát állam megteremtéséhez,
- segíti a munkahelyteremtést és a munkához való könnyebb hozzájutást,
- támogatja a földrajzi és társadalmi esélyegyenlőség, felzárkóztatás, valamint a vidékfejlesztés ügyét,
- új lehetőségeket teremt a politikai és vállalkozási kultúra fejlődésében,

- biztosítja az információhoz való hozzájutást és ellátottságot, ezáltal a döntések megalapozottságát.
- A versenyképesség növelésének egyik fő eszköze az infokommunikációs szolgáltatások mind szélesebb körű elterjesztése, fejlesztése, használatának serkentése.

Az infokommunikációs technológiák és szolgáltatások fejlesztése eredményeként jelentkező nemzetgazdasági potenciál kiaknázását, a digitális készségek, használat terén tapasztalható lemaradások behozását, illetve az ágazat megítélésének folyamatos javulását csak egy egységes kormányzati jövőkép és szemlélet és az ezen alapuló működési és irányítási struktúra kialakítása biztosíthatja.

2.3 Legfontosabb kihívások

Digitálisan írástudatlan társadalmi réteg megmozdítása és életminőség javítás

Megoldásra váró kérdés, hogy ha az elektronikus kommunikációnak ilyen egyértelmű üzleti/társadalmi haszna van, akkor mégis miért zárkózik el a társadalom egyharmada az internet használata elől, vagy érdektelen azzal szemben.

- Idősek kiszorulása: egészségi állapot
- Hátrányos helyzetűek kiszorulása: munkalehetőség
- Fogyatékkal élők kiszorulása: interfész problémák, munkalehetőség, kapcsolattartás
- Inaktívok kiszorulása: munkalehetőség hiánya

Egy lehetséges válasz: hiányzik a motiváció

Az előbbi csoportok számára az internet akkor lehet hasznos, ha az egyértelműen hozzájárul egyéni helyzetük, életkörülményeik, életminőségük javulásához.

- Időskorúak számára: gondozás segítése IKT eszközökkel, kulcstényező az egészségi állapot, társas kapcsolatok, a szellemi és testi aktivitás megőrzése (távmonitoring, webes közösség-szervezés, interaktív média)
- Hátrányos helyzetűek: munkalehetőség, tanulás (távmunka, kkv fejlesztés)
- Fogyatékkal élők: speciális alkalmazások
- Inaktívok: munkalehetőség, tanulás, önfejlesztés

Az előbbi csoportok kiszorulásának egyik legjelentősebb oka gazdasági jellegű, másrészt olyan közegben élnek, amely nem igényli az infokommunikációs technológiák használatát. Az internet alkalmazások iránt kevésbé lesznek érdektelenek, ha pl. ezek egyértelműen hozzájárulnak egyéni gazdasági lehetőségeik javulásához is például: digitális közmunka, amelynek keretében az ország történelmi, kulturális, turisztikai vagyonának digitalizálását elvégezhetik..

Kreativitás visszanyerése, piacorientált innováció: versenyképesség

A XXI. század elejének társadalmi fejlődését az információ, innováció és tudás szavak köré építjük; legalább ilyen fontos és a fejlődést meghatározó tényező, hogy a szolgáltatások „bárhon, bármikor, testre szabható módon, technológiai kötöttségek nélkül” elérhetőek legyenek. Az a társadalom jut történelmi versenyelőnyhöz, amelynek tagjai többet tudnak, több információ befogadását és értékteremtő gondolat beépítését tudják elvégezni adott idő alatt.

Az információhoz, a tudáshoz való hozzáférés eszközszerét az IKT szektor adja, ezért meghatározó jelentőségű az IKT szektor hozzájárulása az információs társadalom kiépítéséhez. Ebből fakadóan az elkövetkező időszakban az IKT szektor „helyzetbe hozása” a társadalom egyik legjobban megtérülő, ezért legfontosabb teendője lesz.

Versenyképes nemzetgazdaság kiépítéséhez nemzetközi piacon is versenyképes IKT szektorra van szükségünk.

Hálózatos gazdaság megteremtése

Az elmúlt néhány évben kezdte el az ismerkedést a hálózatos gazdaságban rejlő együttműködéssel a növekedés orientált cégek köre. Az ipari/innovációs értéklánc menti együttműködések még szárnypróbálgatások, a résztvevők az elmúlt években kezdik kialakítani (hálózat) menedzsment módszertanukat és menedzsmentjüket is.

A hálózatos együttműködés egyik formáját az Európai Unióban és Magyarországon a klaszterek képviselik, amelyek közül hazánkban már egyre több bizonyította be, hogy az iparági és a területfejlesztési cél érdekében képesek a kis- és középvállalkozások, a multinacionális cégek, valamint a felsőoktatási és akadémiai kutató műhelyek közötti együttműködés katalizálására, a piacorientált innováció megvalósítására.

Napjainkban az infokommunikációs iparág innovációs potenciálját jellemzően ezek a klaszter menti stratégiai összefogások adják, amelyek várhatóan már rövidtávon hozzájárulnak az ország kutatás fejlesztési elképzeléseinek bővítéséhez és versenyképességének növeléséhez. Ehhez viszont a megkezdett folyamatok konzekvens fenntartására, illetőleg a már eredményesen működő, minősített innovációs klaszterek tudatos támogatására, az eddig elért szakmai eredmények elismerésére van szükség.

Valódi partnerségek, közös kockázatvállalás

Ahhoz, hogy az IKT technológiák és szolgáltatások hozzájáruljanak a nemzetgazdaság- és társadalom-fejlesztési lehetőségeinek maximális kihasználásához, a gazdasági szereplők, a társadalom és az államigazgatási intézmények valós összefogására van szükség.

Az IKT piaci vállalkozások jelenleg az alábbi kihívásokkal, problémákkal küzdenek:

- Nem kellően hatékony működés
- Alacsony tőkeellátottság, forráshiány
- Hazai felvevőképesség alacsony szintje és az alacsony nemzetközi jelenlét, szűk piacméret
- Vezetői kultúra hiánya

Hatékony, olcsó állam megteremtése

A kormányzati, közigazgatási informatika megújulása időigényes folyamat, mely a stratégiai irányok helyes megválasztásától, a határozott végrehajtástól és a források rendelkezésre állásától függően a jelen kormányzati cikluson átnyúló folyamat. Ennek megfelelően az elvárt eredmények sem egyszerre, egy időben, hanem meghatározott ütemezésben állhatnak elő.

A stratégiában megfogalmazott konkrét feladatok, tevékenységek (intézkedések) alapvető célja, hogy a közigazgatás informatikai rendszerei a lehetséges maximális értéket hozzák létre a rendszerek fejlesztésére, működtetésére fordított pénzüsszegeből. Ezáltal biztosítható, hogy a nominálisan nem növekvő kormányzati IT kiadások mellett, a kormányzati informatikai stratégia találkozzon a kormányprogram céljaival, azaz hatékonyság növelést érjünk el, ami egyben a szolgáltatási szint emelését is jelenti. Mindezek eléréséhez új szemléletű kormányzati IT háttér kialakítása szükséges az alábbi elvek mentén:

- A kormányzati informatika felügyeletének és működtetésének ésszerű központosítása, mely magába foglalja az egységes IT szakirányítást, a központi informatikai ellenőrzést és felügyeletet, a szabályozás és jogszabályalkotás-támogatást, valamint az üzemeltetés és a fejlesztés támogatás meghatározott feladatköreit.
- Az új működési modellhez illeszkedő, valós életpályát kínáló szervezeti, humánpolitikai, strukturális és technológiai reformok végrehajtása.
- Az IT kiadások és folyamatok teljes horizontjában (beszerzés, fejlesztés és változáskezelés, üzemeltetés, támogatás) megvalósított szigorú kontroll.
- Az IT biztonsági szabályrendszer újragondolása és annak implementálása.

A kormányzati informatikai terület mindezen változtatásai következtében a fejlesztések valós igényeket szolgálnak majd ki, a projektek hatékonyabban működnek, ami jelentősen lecsökkenti az ötlet megszületésétől a bevezetésig tartó, jelenleg elfogadhatatlanul hosszú időintervallumot.

2.3.1 Informatikai ágazat (IT) bemutatása és specifikus kihívások

A hazai IT piac szerkezetére jellemző, hogy a szektor bevételeiből jelentős, az EU-ban jellemző arányokhoz képest magasabb hányadot képvisel az eszközök, és alacsonyabbat a szoftverek értékesítése. A szolgáltatásokra fordított kiadások arányaiban megközelítik az európai szintet.

A nagyvállalatoktól származik az informatikai kiadás 40%-a, a közepes méretű cégek szegmense a piac 26%-át adja, míg a kisvállalatok 17%-ot tesznek ki a teljes piacból¹. A mikro-vállalatok és a háztartások adják a kiadások maradék 16%-át. Összességében a 100 fő fölötti cégek IT költsége adja a piac közel 70%-át, a kisvállalati szegmensben tehát továbbra is szerény mértékben költenek.

A vertikális piaci szegmensek közül az elektronikus hírközlési-, IT és média iparág vállalatai költötték a legtöbbet (~20%) külső informatikai beszállítókra. Második helyen a pénzügyi szektor áll (~19%), amely magába foglalja a bankokat, biztosítókat és pénzügyi szolgáltatókat. A feldolgozóipar ~13%-os részesedéssel a piac harmadik legjelentősebb vertikális szegmense. Az első három vertikális piaci szegmens a teljes kiadás kb. 52%-áért volt felelős. A fennmaradó vertikumok közül a három **költségvetési szektor** (központi kormányzat ~12%, önkormányzatok ~4%, egészségügy és oktatás ~4%) **együttes részesedése eléri a ~20%-ot**.

Az IT cégek létszám-kategóriák szerinti eloszlásának adatai a piac lassú konszolidálást mutatják, amelynek során a kisebb informatikai cégek piaci részesedése folyamatosan csökken. Ennek a konszolidációnak elsősorban az 50-249 alkalmazottat foglalkoztató cégek a nyertesei. Az IT szállítói piacon jól megfigyelhető konszolidáció zajlik, összeolvadások és felvásárlások útján. A nagyobb, erősebb cégek versenyképessége nő.

Az ágazatban jelentkező legfontosabb kihívások:

- A piacképes tudással rendelkező IT szakemberhiány folyamatosan nő, a diplomázók száma évről évre elmarad a szektor fejlődésétől, igényeitől mind minőségi, mind mennyiségi értelemben.
- A felnőttképzések sem követik minden esetben a piaci igények változását, a gyártói képesítések száma alacsony. A vállalatszervezési, üzleti ismeretek oktatása is fejlesztendő az IT iparban is.

¹ Nagyvállalat: 500 fő feletti, közepes: 100-499 fő, kisvállalat: 10-99 fő, mikro: 0-9 fő alkalmazott.

- Az alap- és középfokú oktatás IT képzési szintje alacsony, nem alkalmazás orientált, nem biztosítja készségszinten az IKT eszközök mindennapi életben történő használatát.
- A hazai pályázati rendszer bonyolult, hosszú átfutási idővel működik
- A vállalati innovációs kultúra alacsony, az innováció kockázatát a vállalkozások egyre kisebb mértékben vállalják.
- Az export tevékenységek között a gyártás dominanciája figyelhető meg, miközben a leggyorsabban növekvő szoftver és szolgáltatási piacon a sikeres részvételnek sokszor akadálya, hogy az egyes fejlesztések nem találnak rá vagy adnak megfelelő válaszokat konkrét piaci igényekre. Gyakran nincs kellő bátorság külföldi megmérettetéshez, és nincs elegendő tudás, képesség nemzetközi pályázatokon való induláshoz sem.
- A vállalkozások üzleti kultúrája alacsony, az üzleti tervek rövidlátók.
- Széttagolt, nem hatékony állami intézményrendszer

2.3.2 Elektronikus hírközlési ágazat bemutatása és specifikus kihívások

A teljes IKT piac mintegy 60%-át az **elektronikus hírközlési szektor** teszi ki (ami jelentősen magasabb, mint az EU27 átlaga (44%).

A magyarországi fogyasztói kosárban a kommunikációs költség 5,3%-ot képvisel, ez az arány az EU27-ben a legmagasabbak között van.

Az EU27 viszonylatában alacsonynak mondható a szélessávú penetráció és a lakossági internethasználat.

A hang és a televíziós szolgáltatások a teljes lakosság számára elérhetőek. A vezetékes szélessáv a települések 94%-án, mobil szélessáv mintegy 500 településen áll valamilyen mértékig rendelkezésre. A vezetékes szélessáv – különösen az új generációs - fejlesztésében az ország infrastrukturális adottságai okán a kábeltelvíziós hálózatok vették át a vezető szerepet, amely középtávon ésszerű és fontos fejlődési irány, ugyanakkor hosszabb távon törekedni kell a valódi szolgáltatási innovációt lehetővé tevő teljesen optikai alapú hálózatok széles körű elterjedésére, amely lehetővé teszi a platformok közötti versenyt is.

Az ország településeinek egyharmadát egyáltalán nem éri el optikai gerinchálózat, a települések egy másik kategóriáját csak egy optikai hálózat éri el, értelemszerűen a verseny lehetőségeinek a kizárásával – a települések és térségek gazdasági és társadalmi leszakadásának az elkerülése érdekében az állam szerepvállalása ezen a területen indokolt lehet.

A mobil Internet elérési szolgáltatások igen gyors terjedése sokszorosára növelte a mobil bázisállomások kiszolgálásához szükséges sáv szélesség-

igényt. A mobil hálózatok sávszélesség-igényének a kiszolgálásához gyorsan növekvő kapacitású optikai hálózatokra van szükség. A mobil hálózatokban egyre inkább csak a bázisállomás – készülék szakaszon marad vezeték nélküli az átvitel, a mobil hálózati csomópontok közti sávszélesség-igény mindinkább optikai átviteli utakat kíván. A mind helyi, mind távolsági vonatkozásban alacsony optikai sötét szál kínálat egyaránt visszafogja és drágítja a szélessávú mobil szolgáltatások nyújtására alkalmas mobil hálózatok fejlesztését.

A vezetékes szolgáltatók számára az elsődleges növekedési forrást az elmúlt években az adatátviteli és az internet hozzáférési szolgáltatások jelentették. Amikor a szélessávú internet piac korábban tapasztalt meredek növekedése lelassult, a szolgáltatók olyan magasabb hozzáadott értékű szolgáltatásokat kezdtek el értékesíteni, mint pl. IP alapú TV, és az alternatív pl. életviteli, vagy smart home szolgáltatások.

Az új technológiák és szolgáltatások térnyerése fokozott versennyel jellemezhető környezetet eredményezett. Az elektronikus hírközlési szolgáltatók a televíziós piacon, míg a kábeltévé szolgáltatók az internet, a telefon, illetve a mobilinternet szolgáltatások piacán is versenyeznek.

A digitális technológia bázisán, a konvergencia folyamatok felgyorsulásával, a hírközlési szolgáltatások egyre inkább integrált szolgáltatóktól vehetők igénybe. A szolgáltatások maguk is mind inkább konvergensek, azaz egyfelől a tartalom és az átviteli technológia „összeolvadását”, másfelől a különböző tartalom-szolgáltatások, illetve hírközlési szolgáltatások, – egyre nagyobb sávszélességet igénylő – együttes kínálatát/felhasználását jelentik. Jellemzővé vált továbbá a vezeték nélküli és mobil szolgáltatások térnyerése. A technológia fejlődésével, az átviteli kapacitások bővülésével több, színesebb és speciálisabb, a felhasználók egyedi igényeihez igazodó hírközlési szolgáltatás megjelenése válik lehetővé, mind nagyobb piaci versenyt generálva.

Mindemellett megállapítható, hogy ma a magyar piacon még az új technológiák, a fejlett infokommunikációs, hírközlési szolgáltatások igénybevételét, széleskörű elterjedését, mindennapi használatát, mind kínálati, mind pedig keresleti oldalon komoly tényezők gátolják.

A kínálati oldalon azonosítható legfőbb kihívások:

- a szélessávval még ellátatlan települések lefedésének megoldása,
- a helyi hálózatok kapacitásának bővítése, a helyi hozzáférési piacon a verseny erősítése
- a hiányzó optikai körzethálózatok kiépítése, az optikai körzethálózati piacon a verseny erősítése, az állami szerepvállalás
- az optikai és új generációs (NGN/NGA) hálózatokba történő piaci beruházások elősegítése,

- a hatékony frekvencia-gazdálkodás,
- a megfelelő minőségű és megfizethető árú szolgáltatások mindenki számára történő elérhetővé tétele.

Keresleti oldali hiányosságok:

- a digitális írástudás, IKT készségek alacsony szintje,
- a digitális önbizalom, a motiváció
- a digitális biztonság hiánya mind a háztartások, mind pedig a mikro-, kis- és közepes vállalkozások körében,
- a szocio-demográfiai, generációs és regionális különbségek,
- a bizalomhiány az elektronikus szolgáltatások igénybevételével szemben,
- bonyolult, nem felhasználóbarát szolgáltatások, valamint a vállalkozások alacsony szintű online aktivitása.

A fentiek figyelembevételével az elkövetkezendő négy év hírközlési stratégiáját – a keresleti és kínálati oldal akadályainak lebontása mellett – úgy alakítjuk ki, hogy az megteremtse, illetve biztosítsa az iparág még dinamikusabb fejlődését, valamint hatékonyan járuljon hozzá a társadalom, a gazdaság és az állam modernizációjához, a társadalmi és gazdasági jólét emeléséhez, valamint a hosszútávon is fenntartható fejlődéshez.

A vitairat középpontjába ezért a szélessávú technológiák elterjedésének ösztönzését, a mobil és vezetékes elektronikus hírközlési szolgáltatások széleskörű, a piaci verseny élénkítése melletti elterjedésének támogatását, valamint a földfelszíni műsorszórás digitális migrációját, a digitális hozadék leghatékonyabb felhasználását állítjuk. Biztosítani kell továbbá, hogy a folyamatban levő digitális átállás szakmai szempontból eredményesen és a felhasználók megítélése szerint is sikeresen záruljon.

2.4 Az EU IKT céljai és trendjei

Magyarország IKT stratégiája a nemzetközi trendek mellett nagymértékben függ a nemzetközi szinten megfogalmazott olyan horizontális stratégiáktól és konkrét cselekvési tervektől is, amelyek átfogó szociális és gazdaságpolitikai szempontból is meghatározzák a fejlődési irányokat. Mint az Európai Unió tagját, hazánkat is érintik az olyan közösségi dokumentumok, mint az Európa 2020 stratégia és az ez alapján elkészített Digitális Menetrend végrehajtása, vagy a Visby menetrend által előrevetített fejlődési irányok. Ennek megfelelően a jelen IKT Stratégia a legmesszemenőbb mértékig figyelembe veszi az Európai Unió tagállamainak közös céljait és akcióterveit, és Magyarország fejlődési mutatóit is azokhoz igazítja.

A stratégiai irányok, célok és akciótervek mellett azonban figyelembe kell venni azokat a szabályozási és pénzügyi kereteket is, amelyek között Magyarország IKT Stratégiáját meg kell valósítani. Így a vitairat azonosítja az IKT szektorban releváns uniós határozatok, irányelvek és ajánlások által felvázolt irányokat és azok alapján határozza meg a stratégiai mozgásteret és az elérendő célokat.

Az Európai Unió átfogó stratégiai jövőképe rövidtávon a válságból való sikeres kilábalás, hosszú távon pedig a munkahelyteremtés és az életszínvonal növelése. Az EU2020 stratégia legfontosabb célja az intelligens, fenntartható és inkluzív növekedési pálya megteremtése, amelynek érdekében reprezentatív mutatókat határoz meg 2020-ra. Cél, hogy a foglalkoztatottak aránya a 20-64 éves korosztályban haladja meg 75%-ot, a tagállamok átlagosan a GDP 3%-át fordítsák kutatási és fejlesztési célokra, valamint 20%-kal csökkenjen az üvegházhatású gázok kibocsátása és 20%-ra növekedjen a megújuló forrásból nyert energiák felhasználása. Emellett az Európai Unióban az iskolából kimaradók aránya nem haladhatja meg a 10%-ot és a fiatalabb generációkban a felsőoktatási oklevéllel rendelkezők arányának is 40% fölé kell emelkednie. További cél, hogy a szegénység kockázatának kitett lakosok száma 20 millióval csökkenjen 2020-ig.

Mi sem bizonyítja jobban a tudás alapú információs társadalom kiemelkedő szerepét, minthogy az EU2020 átfogó növekedési stratégia leggyorsabban elfogadott zászlóshajó kezdeményezése a Digitális Menetrend, amely az uniós IKT szektor éves teljesítményét 660 milliárd euróra becsüli. Ez az érték ugyan az európai GDP 5%-a, azonban a termelékenység növekedéséhez 20%-al járul hozzá közvetlenül. Mégis, az Európai Unióban érvényes információs társadalmi mérőszámok rendre elmaradnak az Egyesült Államok, Japán vagy Dél-Korea hasonló mutatóitól.

Az Európai Bizottság szerint az elmaradás oka, hogy a digitális piac szétaprózódott, nem megfelelő az interoperabilitás és a szabványosítás foka, alacsony az informatikai biztonság és ennek megfelelően hiányzik a felhasználói bizalom, kevés a hálózati beruházás, elégtelenek a kutatási és innovációs erőfeszítések, valamint a felhasználók digitális jártassága és készsége nem kielégítő. Továbbá a tagállamok nem megfelelően aknázzák ki az IKT nyújtotta lehetőségeket az olyan társadalmi kihívások kezelésére, mint például a környezeti kihívások, elmaradt területek felzárkóztatása, az idősödő korosztály, a fogyatékkal élők, vagy a hatékony közszolgáltatások nehézségei.

Az Európai Bizottság úgy látja, hogy az óriási IKT potenciál egy önmagát gerjesztő működési folyamat során aktivizálódhat, amelyben a vonzó tartalmak és szolgáltatások keresletet támasztanak a nagysebességű és nagyobb kapacitású hálózatok iránt, ami megteremti a beruházások üzleti feltételeit és végül újabb lehetőségeket nyit az innovatív szolgáltatások megteremtéséhez és elterjedéséhez.

A Digitális Menetrend konkrét és számon kérhető teljesítménycélokat is meghatároz az európai információs társadalom és az IKT szektor számára.

Ilyen fő cél, hogy 2013-ig a minimális szélessáv mindenki számára elérhető legyen (100%-os lefedettség). Sőt az is cél, hogy 2020-ig 30 Mbps, vagy nagyobb sáv szélességű hálózat legyen elérhető az EU teljes területén és ezen belül az európai háztartások 50%-a rendelkezzen 100 Mbps, vagy annál gyorsabb eléréssel.

Az Európai Unió szerint 2015-re el kell érni, hogy a lakosság 50%-a vásároljon online, a KKV-k 33%-a vásároljon, vagy értékesítsen online és ennek az e-kereskedelemnek a 20%-a határon átnyúló legyen. Cél, hogy 2015-ig szűnjön meg a különbség a belföldi és a roaming tarifák között. A digitális írástudással kapcsolatos elvárás, hogy 2015-ig a rendszeres internethasználat mutatója érje el a 75%-ot (a jelenlegi 60%-ról), a hátrányos helyzetűek esetében pedig a 60%-ot, valamint 2015-ig meg kell felelni azoknak a számát, akik még sosem használtak internetet. El kell érni továbbá, hogy a tagállami kormányzati szolgáltatásokat 2015-ig a lakosság 50%-a használja és a legfontosabb határokon átnyúló szolgáltatások mindegyike online is elérhető legyen. Az IKT területén végzett kutatás és fejlesztés kormányzati beruházások értékét a duplájára kell emelni. Végül, de nem utolsósorban, hogy a gazdaság alacsony széndioxid kibocsátású legyen 2020-ig 20%-al csökkenteni kell a világításra használt villamos energia mennyiségét.

Mindezen célok megvalósítása azonban nem csupán a Bizottság feladata. A tagállamok - így Magyarország - elkötelezettsége és széleskörű társadalmi támogatás nélkül a Digitális Menetrend mutatószámait nem lehet megvalósítani. Ennek megfelelően Magyarország IKT Stratégiája elkötelezett a közös európai teljesítménycélok és a digitális társadalom fejlődése iránt.

3 HELYZETÉRTÉKELÉS

3.1 Az állampolgárok esélyegyenlősége, életminősége, jóléte

Az infokommunikációs technológiák alkalmasak a kulturális, társadalmi és gazdasági előnyök erősítésére és a kialakult hátrányok mérséklésére. Ezért az infokommunikációs program nagy hangsúlyt fektet ezen technológiák elterjesztésére, a bennük rejlő lehetőségek minél szélesebb körben történő alkalmazására. Teszi mindezt úgy, hogy nem téveszti szem elől, hogy az infokommunikációs eszközök és alkalmazások, az internet és egyéb kommunikációs eszközök terjedése önmagában nem egyenlő a kultúra, a gazdasági lehetőségek és a társadalmi problémák által felvetett kérdésekre adandó válaszokkal. Nem cél tehát, hanem eszköz, amely lehetővé teszi, hogy könnyen és gyorsan lehet kapcsolatot teremteni ember és ember, közösség és közösség, állam és polgárai között, így teremtve meg az információáramlást és a digitális kultúra terjedését.

Éppen ezért a kormány infokommunikációs programja tartalmazza a szükséges infrastruktúra kialakításán túl az adott területhez tartozó tartalom kialakítását, az eszközök, tartalmak használatának oktatását, továbbá az egyes infokommunikációs eszközök terjedéséhez feltétlenül szükséges tájékoztatást.

Erőfeszítéseket kell tennünk annak érdekében, hogy az állampolgárok bizalma és használati készsége is növekedjen. A digitális esélyegyenlőségi célok elérése a jelenlegi infrastrukturális hiányosságok megszüntetése, dinamikus és interaktív hazai tartalom és szolgáltatásfejlesztés, illetve ezt kísérő készségfejlesztő és fogyasztói használat ösztönző összehangolt programokkal lehetséges.

Az elmúlt 3 év eredményét nézve azt láthatjuk, hogy jelentős mértékben (14%-kal) nőtt a digitálisan írástudók aránya, azaz az off-line PC használatot követően a világhálót elkezdték használni. Ugyanakkor a teljesen digitálisan írástudatlan réteg csak 5 %-kal csökkent.

Két jellemző tendenciáról beszélhetünk:

- „zárul az olló”, azaz az internet- és számítógép használók számában fennálló különbség minimálisra csökkent, azaz (a korábbiaktól eltérően) elmondhatjuk, hogy aki számítógépet használ, az internetet is,
- felmérések alapján nem várható, hogy a PC-vel rendelkező használók aránya jelentős mértékben megnövekedne a jövőben. Ez ahhoz vezethet, hogy a digitálisan írástudók és írástudatlanok közti szakadék állandósul.

A lakossági felmérések azt mutatják, hogy az internetet nem használók jelentős aránya érdektelenség miatt nem használja a világhálót. 2009-ben az érintettek egyharmada nyilatkozott így. Szintén csaknem egyharmaduk azért nem internetezik, mert úgy érzi, nincs rá szüksége. Meg kell

ugyanakkor jegyezni azt is, hogy a számítógéppel nem rendelkező háztartások között jelentős a rosszabb gazdasági helyzetű, illetve azon háztartások aránya, amelyekben nincs iskoláskorú gyermek vagy fiatal felnőtt.

A „digitális esély” alakulásában egyre lényegesebb szerepe van az eddig is meghatározó első kézből való tapasztalatnak. Az elemzések szerint semmi nem növeli jobban annak az esélyét, hogy valaki internethasználó legyen, mint az igazán közeli, akár saját háztartásban szerzett tapasztalat az adott eszközökkel kapcsolatban, illetve már használó családtagok, barátok segítségével, vagy akár csak jelenléte. A felülről irányított, költséges akciók helyett az alulról szerveződő, civil kezdeményezések képesek leginkább megszólítani és érdekeltté tenni a leszakadókat, és szükséges megteremteni számukra az eszközhöz való hozzáférés lehetőségét is.

3.2 A vállalkozások alkalmazkodó- és versenyképessége

A gazdaságfejlesztés terén a legfontosabb cél a hazai vállalkozások versenyképességének erősítése, ezen belül is a versenyképesség fokozása érdekében elektronikus, integrált, valós idejű és kiterjesztett vállalati modellek általánossá válása a hazai vállalkozások körében. Az IKT megoldások kihasználásával jelentősen növelhető a hatékonyság. A hozzáadott értéket növelő IKT megoldások elterjesztése a hazai vállalkozások körében tehát kiemelt stratégiai céllá válik. Az IKT megoldások vállalati innovációk támogatására a gazdaság versenyképességének növeléséhez járulnak hozzá. Az IKT felhasználásban lemaradó iparágak elmaradását csökkenteni kell. A KKV-k infokommunikációs megoldásokhoz való hozzáférési lehetőségeit bővíteni szükséges.

Magyarország adó- és gazdasági jogrendszere egyelőre nem segíti elő az elektronikus gazdaság kialakulását, inkább gátolja azt.

A kis- és középvállalatok nagy része az elektronikus üzlethez szükséges pénzeszközt pályázatokon szerzi meg. Sajnos hazánkban, ha egy vállalat pályázati forráshoz is jut, a pénz nagy része a munkabérek és a közterhek kifizetésére fordítódik, így kevesebb jut a fejlesztésre. Következménye, hogy a pályázaton nyert összegnek csak töredékét tudja a vállalat arra a célra felhasználni, amire kapta, és az adók, járulékok formájában kifizetett összeg visszaáramlik az állam felé.

Általános, európai uniós jelenség, hogy a válság miatt nemzetközi szinten megnőtt az innováció pénzügyi támogatása. Franciaországban, ahol az éves K+F-költés eléri a 40 milliárd dollárt, csak adókedvezmények formájában évente 1,8 milliárd Euróval támogatja az állam az innovációt, és az oktatásra, valamint a kutatás-fejlesztésre is egyre több költségvetési forrás jut. Németországban a válság nyomán a cégek 57 százaléka erősíti innovációs magatartását, és 72 százaléka szerint nő az innovatív termékek iránti kereslet.

Ezzel szemben Magyarország komplex innovációs mutatója az EU átlag 58%-a, és a külföldi többségi tulajdonú vállalkozások közül mindössze kb. 40 működött Magyarországon kutatási-fejlesztési egységet. Ez utóbbinak több oka is van (ld. alább), többek közt a kutatóhelyek piaci szemléletének hiánya és ebből eredeztethetően a tudásáramlás hibái.

Kevés a kutató, az EU-25-ökben az 1000 foglalkoztatottra jutó kutatók száma 1,5x magasabb, mint Magyarországon. Ez persze visszavezethető arra is, hogy a kutatói szakma alulfizetett és ezért a jó kutatók elhagyják az országot, másfelől viszont a hazai friss diplomások közt nagyon alacsony a műszaki és természettudományos végzettségűek száma, ami nem éri el az EU-25-ök átlagának a felét.

Külön említést érdemel az innováció, K+F vonatkozásában a bejegyzett szabadalmak száma. Annak tényét, hogy az elmúlt években látványosan visszaesett a hazai innováció teljesítménye (átlagosan a GDP 0,9-1%--a közt mozog évente a K+F ráfordítás), mi sem mutatja jobban, hogy a nemzeti úton tett szabadalmi bejelentések száma a 2003-ban mért 5.906-ról 2007-re 791-re esett vissza, aminek köszönhetően az érvényben lévő szabadalmak száma is hozzávetőlegesen 3000-rel csökkent. Az elektronikához és a számítástechnikához kapcsolódó szabadalmi bejelentések száma is 183-ról 60-ra csökkent a vizsgált időszakban.

Amennyiben innovációs teljesítményünk vizsgálatát nemzetközi dimenzióba helyezzük, azt láthatjuk, hogy mind a világ vezető államaihoz, mind az EU-25-ökhöz képest óriási lemaradásban vagyunk.

3.3 Az állam egyszerűbb, átláthatóbb, olcsóbb, hatékonyabb működése

A kormányzati informatika a legtöbb területen messze lemaradt a piaci szektor által nyújtott szolgáltatásoktól, az azok esetében megszokott minőségtől, s különösen azok hatékonyságától. A lemaradás elsődleges okai a nem megfelelő, felelősséget szétaprózó szabályozás, a működő ellenőrzés hiánya, a hatékonysági kényszer hiánya, a nem megfelelő szervezeti kultúra.

Heterogén az üzemeltetési környezet

A korábbi kormányzati informatikai stratégiából nem származtak egyértelműen levezethető, használható előrelépési irányvonalak a hatálya alá tartozó szervezetek számára. Ennek megfelelően a szervezetek a magasabb szintű rendező- és keretelveket figyelmen kívül hagyva, saját fejlesztési irányokat követtek, ami szakmailag nem indokolható mértékben eltérő architektúrákat, fejlesztői és működési környezeteket, interfészek használatát, decentralizált kormányzati informatikát, egyben szigetszerű hálózatot és alkalmazásfejlesztést eredményezett.

A szervezetek a rendszerek üzemeltetését több esetben külső üzemeltetésbe adták ki, hol állami, hol pedig magánkézben lévő piaci cégek számára, sokszor azonban olyan szerződéses feltételek mellett,

amelyek a megrendelőt kiszolgáltatóvá tették, illetve olyan áron, amely messze nem gazdaságos.

Az erőtlen központi irányítás és a heterogén üzemeltetési környezet eredménye a nem komolyan vett, eltérő kidolgozottságú intézményi IT biztonságpolitika. Ma már a hagyományos veszélyek (természeti csapás, háború stb.) mellett az informatikai szolgáltatások leállása vagy rendellenes működése is súlyos működési zavarokat okozhat mind az egyes intézmények, mind az ország egésze életében.

A fejlesztések nem hoznak hatékonyság növekedést

Az informatikai támogató környezet kialakításánál jellemző gyakorlat, hogy a már megszokott, de nem feltétlenül hatékony közigazgatási folyamat informatikai leképezése jelenik meg, ami csak azt segíti elő, hogy a munkát megkönnyíteni hivatott számítástechnika segítségével a régi, nem korszerű folyamat konzerválása történik meg, holott az IT háttér létrehozása ki kell, hogy kényszerítse a folyamatok újragondolását. A kormányzati informatikai szolgáltatások fejlesztésében kevésbé érvényesülnek - a piaci szektorban marketing területek által vizsgált faktorok, nevezetesen - a felhasználói igény és a felhasználóbarát szolgáltatás. A szakmai célokat és ügyféloldali igényeket csak belülről, rosszabb esetben a külső fejlesztő által – a feladat minél gyorsabb végrehajtása érdekében – kitalált igények alapján határozzák meg.

A nagyobb értékű fejlesztések esetében előfordul, hogy a kormányzati informatikában gyakran a projektszerű végrehajtás feltételeinek fennállása nélkül indítanak „projekteket”, más esetben azonban - a vezetés által beláthatónak ítélt feladatoknál - létre sem jönnek projekt szervezetek, ad-hoc rögtönzésekkel, a feladatot leginkább ismerő belső szakember vállára pakolásával „szuszakolnak” előre mindenféle projektet, szabályozási és irányítási módszertan nélkül.

A szükséges szakmai kompetencia házon belül nem áll rendelkezésre, a projektek költségvetésének meghatározó része a bevont szállítók (fejlesztők, minőségbiztosítók, tesztelők, tanácsadók stb.) finanszírozására fordítódik, miközben tevékenységük hasznossága és pártatlanságuk gyakran kérdéses.

Az elindult projektekhez, így az elektronikus szolgáltatásokhoz nem kapcsolódik hatékony pénzügyi tervezési, ellenőrzési folyamat. A projektek várható költségeinek becslése igen nagyvonalú, ami közrejátszik a költségszint jelentős túllépésében. A fejlesztési, és főként a majdani üzemeltetési költségek kontrolling jellegű számbavételének hiányában nem egyértelmű a fejlesztés társadalmi előnye, és annak megtérülése sem.

Nem megfelelő a tervezés és a visszacsatolás

A közigazgatás szervezettsége és hatékonysága, a belső működésének IT támogatása, illetve a külső (ügyfél részére nyújtott) szolgáltatásainak minősége és gazdaságossága messze alatta van annak a színvonalnak,

ami az erre elköltött ráfordítás alapján elvárható lenne. A közigazgatás ellenőrző szerepe nem működik megfelelően, nem képes átlátható képet adni a kormányzati informatika rövid és hosszú távú finanszírozási lehetőségéről és igényéről, valamint nem tud rámutatni a támogatandó súlypontokra és a megszüntetendő, pazarló, rossz folyamatokra sem.

Drágák a közbeszerzések

A hazai közbeszerzés által érintett szakemberek szerint, valamint a Közbeszerzések Tanácsa megrendelésére 2009. év második felében a Transparency International által készített anyag szerint Magyarországon a közbeszerzések döntő többsége:

- túlbonyolított, néhol értelmetlen kötelező szabályozás mentén szakszerűtlenül zajlik,
- az eljárásokat a Kbt. alkalmazása alóli kivételek keresése, illetve a konkrét ajánlattevőre kiírt pályázatok jellemzik,
- nem követi a piac felkészültségét,
- felesleges papír alapú eljárási cselekményeket ír elő,
- összehangolt stratégiai tervezés nélkül folyik,
- mindent áthat a közvetlenül beárazandó korrupció.

Nem megfelelő a humán erőforrás kezelése

A közigazgatási pálya hátránya a versenyszférához képest, hogy a kötött bérezési rendszer számlátráján csak lassan lehet előrejutni, és az elérhető jövedelem nem éri el a piaci szintet, az államigazgatás a legjobb esetben ugródeszka a piac felé, gyakran azonban inkább parkolópálya.

Az informatikusok teljesítményét mérő és értékelő eszközök használata jelentősen elmaradt a piaci cégeknél már bevált módszerektől, a napi gyakorlatban elvétve akad a munkatársak szintjéig elérő teljesítményértékelési rendszer.

A megfelelő színvonalú szinten tartást biztosító képzés részlegesen, vagy teljesen hiányzik. A szakmai továbbképzés gyakran autodidakta tanulási folyamattal egészül ki.

A munkaterhelés rendkívül rapszodikus. Alkalmanként – jellemzően projektek utolsó fázisában - éjt nappallá tevő, akár hónapokra 7*24 órás munkavégzésre kapcsoló szervezetek más időszakban emberi erőforrás kapacitásuk kisebb részével is el tudják látni feladataikat.

Nehézkes az uniós források felhasználása

Az intézmények a fejlesztéseiknél jelentős mértékben támaszkodnak az uniós ÁROP és EKOP forrásokra, azonban ezek nehézkesen, sok problémával terheltten kerülnek felhasználásra. Több projekt jelenleg is függőben van. A kedvezményezettek részéről a kormánydöntések végrehajtásának elmaradása, a kockázatos szabályozási környezet, a beszerzési anomáliák és az előkészítési problémák fogalmazódnak meg kritikaként.

A probléma eredője, hogy az uniós támogatások szabályrendszerére nincsenek kihatással sem a magyar beruházási szokások, de a magyar jogrend sem. Mindez azt eredményezi, hogy az NFÜ – a számára előírtak szerint - az EU (részben menet közben megismert, így menet közben szigorított) szempontrendszerére alapján bírál, amire azonban a hazai kormányzati intézmények nincsenek felkészülve, ennek következtében a pénzek felhasználása valóban nehézkes.

4 A PROGRAM CÉLJAI

A Stratégiai célok rendszere

A célok megvalósításához intézkedési lehetőségeket tartalmaz a Program. Az intézkedési lehetőségek típusainak megjelölése a következő:

Intézkedés típusa	Jelölés
Szabályozás	
Fejlesztés	

4.1 AZ ÁLLAMPOLGÁR ESÉLYEGYENLŐSÉGÉNEK, ÉLETMINŐSÉGÉNEK, JÓLÉTÉNEK NÖVELÉSE

DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS JAVÍTÁSA

A digitálisan írástudatlanok számának csökkentése 1 millió fővel 2014-ig

A digitális írástudatlanság csökkentése érdekében olyan motivációs és közösség-orientált programokat indítunk, amelyek leginkább a helyi környezetre, igényekre, valamint a személyes kapcsolatok és helyi közösségek természetes erejére épülnek. A programok kidolgozásánál számítunk a civil szervezetek és a magánszféra eddigi tapasztalataira, tudására. A programok végrehajtásánál is több formát képzelünk el, a tisztán állami kezdeményezésű programok mellett a közösen tervezett, finanszírozott programok továbbra is helyet kapnak, súlyuk is nagyobb lesz.

Az elemzések szerint semmi nem növeli jobban annak az esélyét, hogy valaki internethasználó legyen, mint az igazán közeli, akár saját háztartásban szerzett tapasztalat az adott eszközökkel kapcsolatban. Meg kell találnunk a felülről irányított, központi akciók és az alulról szerveződő, civil kezdeményezések közötti optimális összhangot.

Elsőként a leendő felhasználókat el kell érniük.

Ennek két teljesen külön tere – és ebből adódóan más metodika és eszközrendszere – van: a felhasználó lakásában közvetlenül vagy tömeg-, de egyre inkább célzott médián (internet, IPTV, digitális KTV) keresztül, illetve közösségi internetes terekben. Míg a célzott média és a „felhasználó lakásába” a megoldások, szolgáltatások elvitele inkább az üzleti szféra tere – akár központi támogatáspolitikai eszközök segítségével is -, a közösségi terek értelmes működtetése, a jövőt szolgáló fejlesztése főként kormányzati feladat, melyhez a civil és magánszféra azonban igen jelentős támogatást – alkalmazások, tapasztalatok, bemutatók, tapasztalati oktatások, stb. – tud biztosítani.

Idősödő társadalmunk itthon is jelentős kihívás, ezért külön is foglalkozunk e csoporttal abból a szempontból is, hogy életvitelüket miként tudja az IKT támogatni. Az 50 feletti korosztály jelentős része még mindig a digitális szakadék túloldalán található. E korosztály elérése meggyőződésünk szerint leginkább a testre szabott, felhasználóbarát szolgáltatásokkal lehetséges., ugyanakkor a „hagyományos”, internet és infokommunikációs használati tréningekre is szükség van..

A digitális írástudás növelését célzó programok értékteremtő, közvetlen és közvetett társadalmi-gazdasági haszna, hatása

- A **felhasználók életminősége** javul: bármikor információhoz jut, a digitálisan elérhető kulturális és oktatási tartalmakat fogyaszthatja, részt vehet a környezetében történő eseményeken, részt vehet a

döntésekben (e-demokrácia), kényelmesebben intézheti ügyeit (e-közigazgatás/szolgáltató állam)

- **Felhasználói komfort** érzet javul, lehetővé válik az öfenntartás (segélyek helyett munka és tanulás), gazdasági élet fellendítése
- A digitálisan érett társadalomra **korszerű szolgáltatásokat** lehet építeni (pl. távoktatás, e-egészségügyi szolgáltatások), melyek központilag nyújthatók, ezáltal költségmegtakarítást eredményeznek
- Lehetővé válik országosan a **közszolgáltatások** általános bevezetése

4.1.1 Motivációs program indítása

A közösségi internetes tereket és ezen keresztül a **személyes kapcsolatok** hálózatának bizalomnövelő erejét használjuk fel a kisebb településeken a használati érték bemutatására, készség, tudás és bizalom növelésre. A helyi meghatározó személyiségeket és szervezeteket pályázati úton ösztönözzük és motiváljuk arra, a településen a településre jellemző és kívánatos módon segítse a lakosság félelmeinek elosztatását, a digitális szolgáltatások hasznának bemutatását, internet használat oktatását. A szolgáltatásokkal, infokommunikációs eszközökkel való közvetlen kapcsolat és a személyes használati példa szerepe egyre inkább felértékelődik, ezt használjuk fel programjainkban.

A helyi szintű, közvetlen kapcsolatokat feltételező kezdeményezésekkel párhuzamosan továbbra is van létjogosultsága a szemléletformáló, kommunikációs kampányoknak is, a feladat a helyes egyensúly megtalálása a rendelkezésünkre álló eszközök között.

Kiemelt fontosságúnak tartjuk a felnőtt képzés eszközrendszerének felhasználását a lakosság és a KKV-k digitális társadalomba átvezetéséhez.

Intézkedési lehetőség:

Érdeklődés felkeltése és a digitális alapkészség és felhasználói oktatás különböző célcsoportok számára

Digitális közbizalom és önbizalom erősítését célzó programok alkalmazása mind egyedi mind közösségi vonatkozásban. Az érdeklődés felkeltését követően felnőtt oktatás szükséges egy kialakítandó oktatási keretprogramban az „e”-készségek fejlesztésére. A program eredményeképpen nő a foglalkoztatottság, javul a jelenlegi munkahelyek megtartásának és a munkaerőpiacra történő visszatérésnek az esélye. A program végrehajtásában partnerségre van szükség az oktatási és kulturális intézmények, helyi civil szervezetek és IKT vállalkozások között.

i: 1.

4.1.2 Községi terek kialakítása, fejlesztése

A ma már mintegy 2000 helyszínt jelentő e-Magyarország Pont-2.0 program és a benne működő, képzett, humán segítséget biztosító és motivációt növelő **eTanácsadó-hálózat** (jelenleg 1619 eTanácsadóval), a hasonló portfólióval rendelkező Teleházak hálózata, az IKSZT-k, posták és más közösségi terek igen jó talaj, amelynek fejlesztése és a jelenlegi igényeknek, a technológiai fejlődésnek való megfeleltetése nélkülözhetetlen. Éppen ezért a következő módszertani változásokat kezdeményezzük:

- Az e-Magyarország Pontok földrajzi diverzifikálása: mást kell tudnia egy olyan vidéki kistelepülésen, ahol nincs posta, művelődési ház, helyi takarékszövetkezeti pont, stb., és egészen más a küldetése egy fejlett nagyvárosban. A közvetlen tapasztalatok és a térségek igényei, problémái ismeretében újrapozicionáljuk, szegmentáljuk az e-Magyarország Pontokat és szolgáltatás portfóliójukat eszerint korszerűsítjük, szélesítjük.
- Kipróbálhatóság, közvetlen tapasztalat és személyes befolyásolás előtérbe helyezése. A használóvá válás esélyeit ugyanis leginkább a közvetlen, személyes tapasztalatszerzés és egyéni érdekelttség felkeltése növeli. A jövőbeli kezdeményezéseknél a helyi közösségeken belüli tudásáramlásra és a közvetlen tapasztalatszerzés lehetőségére építünk.
- Helyi beágyazódottság növelése: az eTanácsadók, helyi meghatározó személyiségek motiválása, folyamatos képzése, tevékenységük monitoringja. Az a cél, hogy ezen személyek mozgósítsák a települések lakosságát, akár versenyeken, játékokon keresztül, de közösséget alakítsanak ki az e-Magyarország Pontok köré, s folyamatosan kommunikálják a digitális világ hasznát, előnyeit, stb.

Intézkedési lehetőség:

<p>Közösségi hálózat erősítése</p> <p>Elsősorban a számítógéppel és internet hozzáféréssel nem rendelkező, támogatás nélkül leszakadó szegmensek számára is megfelelő közösségi terek fejlesztése, az e-Magyarország Pontok, és kistelepüléseken a postai szolgáltató helyek egységes, a digitális írástudás fejlesztését a helyi közösség megerősítésével lehetővé tevő fejlesztése. Ezen az egységes és egész országra kiterjedő hálózaton az alábbi főbb szolgáltatásokhoz férhetünk hozzá: összes e-közigazgatási szolgáltatás elérése; információszerzési lehetőségek; képzések és oktatások helyszíne; magyar történelmi- és kultúrkinccsek digitalizálása és elérése; e-Magyarország Pont-okon segítő humánhálózat (ügysegéd); helyi kisközösségek bevonása és a hálózati erőforrások összevonása.</p>	<p>i: 2.</p>
--	--

4.1.3 eMagyar pontok a magyar nemzet egységes fejlődése érdekében

A Nemzeti Ügyek Kormánya Új Széchenyi Tervében megfogalmazott vízió egy, a magyarság egészét átfogó olyan „Hálózatos Magyarország” kép, ahol a határon túli magyarok is részesülhetnek a magyar nemzethez tartozás előnyeiből és még hatékonyabban tudják érvényesíteni az országokat és kultúrákat összekötő szerepüket. Célunk, hogy az eMagyar pontok jelentsenek egy adott településen közösségformáló erőt; a nemzeti és a helyi kultúra megőrzésének eszközét; a helyi gazdasági élet szervező erejét; az eMagyar pontok hálózatba szervezett együttese legyen a világ magyarságának közösségi tere.

A program célja az, hogy az infokommunikáció segítségével a határainkon túl élő magyarság az információs társadalom részeként minél szorosabban és közvetlenebbül kötődhessen a magyar kulturális örökséghez és hagyományokhoz, továbbá, hogy az internet és az erre ráépülő digitális infrastruktúra biztosításával elősegítse a határon túli magyarság információs társadalomba való bekapcsolódását, lehetővé téve ezzel gazdasági megerősödésüket, szülőföldön való boldogulásukat, segítve a régió fejlődését, versenyképességét és a tudásalapú gazdaság elterjedését.

A tervezett eMagyar pontok hálózatának jellemzői:

- Diverzifikált, az adott régió/ország fejlettségi szintjéhez, az ott élő magyarság igényeihez tartalmában testreszabott, azonban alapl működési elveiben azonos, a szereplők aktív együttműködésén alapuló szervezet.
- Öntevékeny és egymással együttműködő egységek hálózata.
- Közösségformáló, a világ magyarságának közösségi tere.
- A digitális írástudatlanság felszámolásának eszköze, az eMagyar pontokon végzett képzési tevékenységek révén.
- A helyi értékek megőrzésében szerepet vállaló
- Folyamatosan fejlődő, (részben) önfenntartó
- KKV-k best practice megosztása, lakossági és KKV képzések helyszíne, tudástranszfer pont

Az eddigi tapasztalatok megmutatták, hogy az **emberi tényező** a legfontosabb. Az eMagyar pontok megújításának kritikus eleme a tettere kész, kreatív, helyi közösségformáló „karizmatikus” és elkötelezett emberek megtalálása és bevonása.

Intézkedési lehetőség:

Központi és helyi programok indítása

i: 3.

Az e-Magyarország Pontok fejlesztési koncepciójának kiterjesztése a határon túli közösségi internet pontokra, azaz a Magyarországon igénybevehető szolgáltatások határon túli elérhetőségének biztosítása (infrastruktúra, software, tartalom)

Évente egy központi program indítunk. Az eMagyar pontok számára pályázatot írunk ki arra, hogy megtalálják és mozgósítsák azon tudományos, ill. kulturális vagy üzleti életben eredményt elérő személyiségeket, akik küldetésüknek tekintik szakterületükön elért eredmények és tapasztalatok megosztását, a magyar ifjúság ígéretes tehetségeinek infokommunikációs technikák segítségével történő szakmai mentorálását. A programok eredményeképpen a pontok szigetszerű működése két éven belül hálózatos együttműködéssé alakul, a pontok látogatottsága nő, és tartalma bővül. A pályázati pénzekből létrejövő tartalmak felkerülnek egy központi oldalra, amelyhez mindenki hozzáfér.

Ezt kiegészítendő létrehozunk egy olyan adatbázist, ahová a települések felhordhatják értékeiket, és azok egységes felületre rendezve jelennének meg.

4.1.4 Az IKT szervesen beépül a közoktatásba, egyben a távoktatás, mint eszköz elterjesztése

A digitális leszakadás megállításában, illetve az esélyegyenlőség megteremtésében elengedhetetlen a közoktatás reformjában az informatikai oktatás modern eszközrendszerének és az IKT használat orientált szemléletmód megjelenése.

Az oktatás modernizációjához az IKT szektornak részben az oktatási intézmények IKT infrastruktúrájának, hallgatói, oktatói, kutatói információs rendszerek biztosításával, oktatási tartalmak digitalizálásával, e-Learning megoldások kialakításával kell hozzájárulnia.

Az előrejelzések szerint - mikor a jelenleg közoktatásban lévő generáció a munkaerőpiacra lép - szinte elhanyagolható lesz azon munkahelyek száma, ahol nem alapvető követelmény az infokommunikációs eszközök készségszintű használata. Azért, hogy e generáció potenciálja javulhasson és a hazai és nemzetközi munkahelyekre egyaránt jó eséllyel pályázhasson, szükséges:

- az infokommunikációs eszközök segítségével elérhető oktatási tartalmak, internetes tananyagok elterjesztése, mely addicionális hatásként csökkentheti az egyes régiók közti különbségeket, hiszen a „távoli” tananyag mindenki számára elérhetővé válik,
- hogy a tanárok készségszinten használják az IKT eszközöket az oktatásban, hisz nevelési eredményességük - ezáltal a felnövekvő társadalmunk potenciálja - múlik ma már azon, hogy a gyermekek számára át tudják-e adni a tudást a számukra érdekes, érthető

módon. Ezt ma már csak a gyermek számára természetes közegben, az internet, az IKT eszközök alkalmazásával lehet tartósan megtenni.

- középtávon legyen kötelező IKT eszközök integrált használata az érettségig.

A kormányzatnak a fenti területen kiemelt szerepvállalást kell tanúsítania részben közvetlen programokkal részben pedig olyan gazdasági környezet kialakításával, ahol a vállalkozások és más piaci szereplők együtt a kormányzati szereplőkkel együttműködésben lépnek fel a célok megvalósítása érdekében.

Intézkedési lehetőség:

<p>Alap és középfokú oktatásban az IT oktatás szintjének és alkalmazásának emelése</p> <p>Az informatika oktatás tartalmának modernizálása (tanrend), csoportmunka, nemzeti és nemzetközi közösségépítési feladatok használatával, amelybe a szülők is bevonhatók. Az IKT eszközök alkalmazása az egyéb tárgyak oktatásában, tematikus, pozitív témák feldolgozásával (pl. környezetvédelem, tudomány, történelem). A programhoz szükséges a gyerekbarát tartalmak fejlesztése, biztosítása, valamint a tanárok továbbképzése. Ezáltal fejlődnek az IKT és a kommunikációs képességek, nő a digitális írástudás. A programban szükséges az oktatási intézmények, tartalomfejlesztő műhelyek és az IKT vállalkozások együttműködése.</p>	<p>i: 4.</p>
<p>Távoktatás lehetőségeinek megteremtése</p> <p>A távoktatáshoz szükséges infrastruktúra és a távoktatási tartalmak kialakításának támogatása, a tanárképzés és a tartalomfejlesztés támogatása együttesen teremti meg a távoktatás lehetőségeit. A távoktatás útján csökkennek a térségek közötti különbségek, nő a digitális írástudás és nő a munkaerő versenyképessége. A programban partnerségre van szükség a tartalomfejlesztő vállalkozások, oktatási intézmények között.</p>	<p>i: 5.</p>

INFORMÁCIÓS ÍRÁSTUDÁS, ÉLETMINŐSÉG-JAVÍTÁS

Készség szintű IKT használat

A digitális írástudás növelése mellett az új stratégiai irányok és infokommunikációs programok tervezése során hangsúlyt kell fektetnünk arra, hogy legyenek az életminőség javítását célzó szolgáltatások, közszolgáltatások, valamint, hogy a felhasználók készség szinten tudják és akarják ezeket használni. A felhasználók jellemzően megelégednek az e-

mail használatával, ill. információszerzéssel és szörföléssel, nem keresik a hozzáadott értékű szolgáltatásokat, alkalmazásokat.

Cél: az egyén és a közösség számára az infokommunikációs életminőség javító hatású szolgáltatások tudatos használata terjedjen. A digitális írástudás növelés e szintjén az alkalmazásokat előállító és szolgáltató vállalkozások eddig is sokat tettek, a jövőben is számítunk aktív közreműködésükre. Az állam feladata megítélésünk szerint inkább annak a környezetnek – gazdasági, jogszabályi -, környezetnek a kialakítása, amelyben a vállalkozások és a civil szféra közösen véghezvihetik programjaikat. Fontos ugyanakkor, hogy a kormányzat központilag bevezetendő – pl. e-ügyintézési – szolgáltatásokkal jelentősen lendíthet a felhasználói használaton, magatartás változáson.

4.1.5 eEgészségügy - Gondoskodó környezet, IKT eszközökkel támogatott életvitel

A hazai lakosság általános egészségi állapota a hasonló gazdasági fejlettségű államok hasonló jellemzőivel összehasonlítva a rosszabbak közt foglal helyet. Az alacsony születésszám és a többgenerációs családok számának csökkenése miatt gyorsan nő a közösségi ellátást igénylő idősök lakosságon belül vett aránya és abszolút száma is. Mindez a társadalombiztosítási költségvetés számára egyre nehezebben kezelhető feladatot jelent, csökkenti a munkaképes állampolgárok számát és jelentős munkaidő-kieséshez vezet. Stratégiai cél az egységes, EU szabványos adatbázis kialakítása, a különböző rendszerek interoperabilitása, valamint az uniós eHealth rendszerekhez való csatlakozás.

A hazai egészségügy helyzete érdemi javításának kulcsa az egészségügyi szolgáltatások átfogó működés-szervezési modernizációja. Ez az egészség megőrzésével és helyreállításával kapcsolatos összes feladat és költség teljes körű számbavételét és a legkorszerűbb infokommunikációra épülő szolgáltatások alkalmazását, összességében az intelligens egészségügyi rendszerek bevezetését jelenti.

Az egészségügy számára kialakított IKT megoldások a társadalmi jólét növelésében jutnak szerephez. Ezek részeként az egészségügyi intézmények, szereplők betegellátással kapcsolatos adatcseréje, intézményi folyamatok, mint például a sürgősségi betegellátás, betegelőjegyzés IKT támogatása, illetve a lakossági információszolgáltatást biztosító megoldások mind fontos szerephez jutnak az egészségügyi szektor fejlesztésében.

Országunknak nemcsak tudomásul kell vennie, hanem foglalkoznia is kell idősödő társadalmunkkal. Nemcsak az életszínvonal emelésével segíthet az IKT alkalmazása (egészségügy, szociális szolgáltatások), hanem a még fel nem fedezett, illetve ki nem használt energiák felszabadításával az idősebbek és a fogyatékosok is élő, aktív közösségeket alkothatnak, amin keresztül kreatívabban és hatékonyabban vehetnek részt a társadalom életében, és nem utolsó sorban valódi közösségekre találhatnak.

Az intelligens egészségügyi rendszerek fejlesztése a gyakorlatban két részrendszerre koncentráltan, majd a rész-rendszerek illesztésével történik:

- Tele-medicinával támogatott prevenció, diagnosztika, terápia és rehabilitáció;
- Az infokommunikáció eszközeivel optimalizált egészségügyi logisztika, adminisztráció és döntés-támogatás.

Intézkedési lehetőség:

<p>Távmonitoring bevezetése: IKT az egészséges emberért</p> <p>Nagy tömegek személyre szabott egészségmegőrző életmód-programjának kialakítása, követése, módosítása a távmonitoring alkalmazásával. Mérhetővé és elismerhetővé válik az egészségtudatos életmód.</p>	<p>i: 6.</p>
<p>Elektronikus egészségügyi kórlap</p> <p>Központi adatbázisban tárolt személyre szabott e-kórlap.j Digitális Nemzeti Kártya. IT rendszerekkel szemben támasztott követelményspecifikáció, minősítés.</p> <p>Láthatóvá válik a teljes kórtörténet és elkerülhetők az információhiányból adódó hibák, mulasztások, tévedések. Adminisztrációs terhek csökkentése. Betegutak racionalizálása.</p>	<p>i: 7.</p>
<p>IKT a beteg emberért</p> <p>Számos krónikus megbetegedés kezelési hatékonyságának, kezelési költségének csökkentése, a betegek élettartam kilátásainak, életminőségének javítása a tele-medicina eszközeivel. A kormányzat által kezdeményezett, piaci részvétellel támogatott tele-medicina megoldásokkal csökken az orvos-beteg találkozások száma, alkalmazásuk egészségnyereséggel és életminőség-javulással jár.</p>	<p>i: 8.</p>
<p>IKT az időskorúak önállóságáért</p> <p>Az időskori önállóság minél hosszabb ideig történő fenntarthatósága és az otthonápolás színvonalának emelése érdekében IKT eszközök használata (riasztás, helymeghatározás, fiziológiai jellemzők lekérdezése, hang/kép kapcsolat). Ennek érdekében pilot projekt állami támogatással, ezt követően piaci alapú fejlesztés.</p>	<p>i: 9.</p>

<p>E-Recept</p> <p>A háziorvos a beteg azonosítójával egy központi adatbázisban rögzíti a szükséges készítményeket, azok adagolását, a készítmények kiváltására pedig digitális kártyával van lehetőség.</p> <p>Csökkenthetők a visszaélések. e-recept az elektronikus egészségügyi kórlappal összekapcsolva már a gyógyszerfelírás pillanatában figyelmeztetheti az orvost, segít kiszűrni az információhiányból fakadó a hibalehetőségeket.</p>	<p>i: 10.</p>
<p>Magyar EHR és egészségügyi IT rendszerek minősítésének létrehozása</p> <p>Electronic Health Record definiálása (személyes egészségügyi fájl). IT rendszerekkel szemben támasztott követelményspecifikáció, minősítés.</p> <p>Nemzetközi adatcsere tervezése is lehetséges és megvalósítható. Adminisztrációs terhek csökkentése. Járó- és fekvőbeteg-ellátás működőképességének javítása. Egészségügyi adataihoz minden állampolgár online hozzáfér. Egészségügyi adatok tagállamok közötti cseréje. Egységes szabványok.</p>	<p>i: 11.</p>
<p>e-TAJ</p> <p>Az egészségügyi területen általánosan használható intelligens elektronikus kártya létrehozása és rendszerbe állítása. A kártyán tárolt adatok az alap egészségügyi paramétereket tartalmazzák.</p> <p>Mobil kórtörténet, bármikor elérhető és felhasználható. Esetleges baleset során segítséget nyújt a rizikófaktorok felderítésében a mentésben részt vevő kollégáknak. Adminisztrációs terhek csökkentése. Járó- és fekvőbeteg ellátás működőképességének javítása.</p>	<p>i: 12.</p>

<p>Egészségügyi informatikai központok</p> <p>Régiós: Az adott régióban ellátottakról minden egészségüggyel kapcsolatos, az ellátás során keletkezett információ tárolása, megőrzése.</p> <p>Országos: A régiós projektben keletkezett adatok alapját képezik egy országos központnak, amely kifejezetten egészségügyi statisztikák készítésére, trendek megállapítására, és a központi elszámolás végrehajtására jön létre, akár térinformatikai rendszertámogatással.</p> <p>Az adott beteggel kapcsolatos valamennyi vizsgálati beavatkozás, eredmény akkor is hozzáférhető, ha pl. kezelőorvosa nem elérhető, vagy másik egészségügyi intézménybe kerül beutalásra. Idő és költségkímélő megoldás, amellyel kiküszöbölhető az ismételt vizsgálati procedúra. Az intézményi apparátus csökkentését segítheti elő. A rendszerben tárolt adatok bárki (illetékes) számára azonnal és egyszerűen rendelkezésére állnak. A finanszírozás útja és felhasználása nyomon követhető, ellenőrizhető. Tervezhetőbbé válik az egészségügyi költségvetés elkészítése. Adminisztrációs terhek csökkentése, betegutak racionalizálása.</p>	<p>i: 13.</p>
--	---

<p>Orvosi támogató szolgáltatások</p> <p>A hatékonyság és szolgáltatási színvonal növelése érdekében nyújtott nem-orvosi tevékenységhez/kommunikációhoz kapcsolódó szolgáltatások. Az ismétlődő nem-orvosi tevékenységek egyszerűsítése és automatizálása e-üzleti megoldások révén. Internet-alapú IKT megoldások és specializált alkalmazások.</p> <p>Hatékonyabb kórházi/intézményi folyamatok, gyorsabb ellátás, nagyobb költséghatékonyság. Adminisztrációs terhek csökkenése, járó- és fekvőbeteg ellátás működőképességének javítása, várólisták csökkentése.</p>	<p>i: 14.</p>
---	---

4.1.6 Távmunka fejlesztésének támogatása

A távmunka és a digitális közmunka valódi elterjesztése kiemelt fontosságú a Nemzeti Ügyek Kormánya számára. A mai világban a távmunka elterjedésének egyik legfontosabb gátja a digitális bizalom hiánya, valamint a biztonságos távmunkahely kialakításának vélt vagy valós magas költségigénye.

A részleteiben kidolgozandó távmunka koncepció nem csupán hardver és infrastrukturális beruházást kell, hogy jelentsen, hanem a biztonságos munkavégzéshez szükséges egyéb eszközök rendelkezésre bocsátását jelenti.

A távmunka a vállalkozás hatékonyságát, a tanuló-innovatív szervezet kialakítását elősegítő munkaforma, így célcsoportját megfelelő körültekintéssel kell kiválasztani. Ennek következtében minden csoport (pl. GYES, illetve GYED után munkát vállaló nők, stb.) esetében figyelembe

kell venni, hogy mely munkakörökben tudnak valóban hatékonyan távmunkában dolgozni.

Egy digitális közmunka program kettős célt szolgálhat: egyrészt motiválhatja az időskorúakat, hátrányos helyzetűeket az infokommunikációs technológiák használatára, másrészt lehetőséget teremt arra, hogy hozzájáruljanak például az ország történelmi, kulturális, turisztikai vagyonának digitalizálásához, ezáltal munkahely teremődik számukra. (Régi fotók, újságok, levelek, képeslapok, naplók, hanglemezek, hanganyagok kerülhetnek digitalizálásra, és elérhetővé a nagyközönség számára is.)

Intézkedési lehetőség:

<p>Távmunka lehetőségének megteremtése</p> <p>Jogszabályi módosítások. Infrastruktúra kialakítása. Gazdasági ösztönző rendszer kidolgozása.</p> <p>A távmunkahelyeket létesítő vállalkozások támogatása három formában történhet: bérkiegészítés, az alkalmazottak egyszeri képzése a távmunka megkezdésekor illetve a szükséges infrastrukturális beruházások részfinanszírozása.</p>	<p>i: 15.</p>
---	---

4.1.7 Digitális átállás minden magyar háztartásban

A digitális átállás a nemzetközi és európai együttműködés alapján megindult modernizációs folyamat, amelyet a kormányzat a hatékony nemzeti frekvenciagazdálkodás eszközeivel, a polgárok tájékozási szabadságának megőrzése, valamint a közszolgálati műsorterjesztéshoz való hozzáférés biztosításával kíván megvalósítani.

Az átállás során az analóg földfelszíni rádió- és televíziós műsorterjesztés helyébe a digitális műsorterjesztés lép, ami lehetővé teszi a jelenleginél bővebb és jobb minőségű műsorkínálat vételét oly módon, hogy a közszolgálati műsorok továbbra is ingyenesen jutnak el a lakossághoz.

A folyamatban elengedhetetlen az intenzív kormányzati szerepvállalás, mert csak így biztosítható a nemzeti kultúra műsorterjesztés útján történő megőrzése, védelme és támogatása, a vélemények sokszínűségének érvényre juttatása, valamint a tájékoztatási monopóliumok kialakulásának megakadályozása.

A földfelszíni televíziós műsorszórás digitális átállásának Európai Unió által kitűzött határideje 2011. december 31, így az analóg televíziós műsorszóró adók fokozatos lekapcsolását eddig az időpontig kell elvégezni. Az analóg televíziós műsorok lekapcsolása fokozatos, szigetszerű és összehangolt módon valósul meg, így több ütemben, vételi körzetenként eltérő

időzítéssel, az érintett területek lakosságának előzetes és széleskörű tájékoztatásával történik.

Az analóg műsorszórás lekapcsolásának feltétele, hogy a lakosság legalább 94%-át elérje a digitális televízió műsorszórási szolgáltatáson keresztül a közszolgálati műsorszolgáltatás, és ehhez rendelkezésre álljon a digitális műsorterjesztési szolgáltatás vételére alkalmas készülék a háztartásokban.

Intézkedési lehetőség:

A digitális vevődekóderek vásárlásának szociális támogatása.

A kormányzat kiemelt jelentőséget tulajdonít annak, hogy a lakossági oldalon jelentkező egyszeri kiadás (digitális vevődekóder beszerzése) a szociálisan rászoruló családokat, háztartásokat ne zárja el a közszolgálati műsorok vételének lehetőségétől. Ennek figyelembevételével a kormány – a piaci verseny megőrzését szolgáló – új támogatási formát vezet be, amely a digitális vevődekóderek megvásárlásában támogatja azokat a szociálisan rászorulókat, akik semmilyen műsorterjesztési előfizetéssel nem rendelkeznek, így az analóg lekapcsolást követően vételi lehetőségük megszűnne.

i: 16.

4.2 A VÁLLALKOZÁSOK ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGÉNEK, VERSENYKÉPESSÉGÉNEK EMELÉSE

4.2.1 100%-os korszerű szélessávú lefedettség

A Program célkitűzései:

Minden településen elérhető lesz a közszolgáltatások, e-közigazgatási szolgáltatások, távmunka és az üzleti folyamatok eléréséhez nélkülözhetetlen szélessávú infrastruktúra (esélyegyenlőség).

Az új generációs vezetékes és mobil infrastruktúra elsősorban a városi környezetben járul hozzá az életminőség javításához.

Az elmaradott régiókban működő vállalkozások sikeresen kapcsolódhatnak be az Új Széchenyi Tervben is kiemelt témaként szereplő globális vállalkozási környezetbe.

A költségvetés az infrastruktúra bővülésével járó internet/TV penetráció növekedésével többlet forgalmi adó bevételhez jut. (új előfizetők átlagosan 2 évvel „korábban” történő bekapcsolása).

E jövőkép eléréséhez szükséges feltételek:

2013-ra el kell érni a 100%-os alapszintű szélessávú lefedettséget minden magyarországi háztartásban és vállalkozásnál, minimum 4 Mbit/s le- és 1 Mbit/s feltöltési sebességgel.

2014-re további 1 millió új generációs hozzáférés (minimum 20MBit/s letöltés) lehetőségét, illetve az átlagos, háztartásokban az elérhető letöltési sebesség 10 MBit/s-ra emelését elő kell segítenünk gazdasági, szabályozási és közpolitikai eszközökkel.

A sikeres infrastruktúra-fejlesztésekhez nélkülözhetetlen közmű-adatbázisok (digitális térképek) fejlesztését és hiteles piaci információs rendszer kialakítását támogatnunk szükséges...

A társadalom fejlődéséhez, az infokommunikációs szolgáltatások kiteljesedéséhez nélkülözhetetlen a korszerű digitális hírközlési infrastruktúra és az ország teljes területén a hozzáférés lehetősége.

A kormányzat aktív szerepvállalása, részvétele: szükséges részben az infrastruktúra modernizációjának az elmaradott, még teljesen ellátatlan, és piaci körülmények között el nem látható területeken történő támogatása terén. Állami feladat a fejlesztéseket és a további beruházásokat segítő gazdasági és szabályozási környezet kialakítása a piaci verseny további élénkítése is. E cél eléréséhez törekedni kell arra, hogy a legmodernebb hálózati és technológiai fejlesztések mind szélesebb körben valósuljanak

meg úgy, hogy egyensúlyba kerüljenek az új generációs szélessávú hálózatfejlesztések (NGN/NGA) és a versenyélénkítés szempontjai.

Olyan környezetet szükséges kialakítani, amely biztosítja a beruházások kevésbé nyereséges területekre történő kiterjesztését és a kedvező társadalmi és gazdasági folyamatokat elősegítő hozzáférési és tartalomszolgáltatások szélesebb tömegek számára történő elérhetőségét. Az alkalmazott megoldásoknak figyelembe kell venniük a technológia-semlegesség, a hatékonyság és a méretgazdaságosság szempontjai mellett a befektetők gazdasági megtérülési szempontjait is, és törekedni kell a szükségtelen párhuzamos fejlesztések kiiktatására.

A jelentős tőkeigény és a magas kockázat miatt, az új generációs hálózatok piaci alapú teljes körű elterjedése a kívánatoshoz képest csak lassabb ütemben várható. Annak érdekében tehát, hogy az új generációs hírközlési infrastruktúra ellátottság és az azon elérhető szolgáltatások igénybevétele terén is érvényesüljenek az esélyegyenlőség szempontjai, minden állampolgár számára, megfizethető áron elérhetővé kell tenni a valódi szélessávú internetelérést.

A szélessáv definíciója, elérhetősége az elmúlt években állandó vita tárgya volt az iparágban. Egységes, mindenki által elfogadott definíció ma sem létezik, ezért fontosnak tartjuk, hogy a kormányzat – jelen Program keretei között – véleményt formáljon arról, hogyan tekint a szélessávra. Jelen dokumentumban olyan, ún. hálózatos definíciót alkalmazunk, amely a szélessávnak két szintjét különbözteti meg:

- Alapszintű szélessávú elérés: minimum 2 MBit/s le és 512 kbit/s feltöltési sebesség, maximálisan 5 Mbit/s letöltési sebesség
- Multimédia-képes új generációs szélessávú elérés: 5 MBit/s-nál jóval nagyobb letöltési sebesség, amely alkalmas digitális televízió (IPTV) szolgáltatásra, valamint bármely multimédia tartalom és alkalmazás élvezhető továbbítására

A magyar háztartások ~94%-a, kb. 3,5 millió háztartás rendelkezik legalább az alapszintű szélessávú elérést lehetővé tevő hozzáférési lehetőséggel. Európai összehasonlításban ez megfelel az átlagnak, régiós értelemben nem kiemelkedő. A hazai új generációs fejlesztések piaci alapokon 3 évvel ezelőtt elindultak és mostanra vélhetően a fejlesztések közelítik a „szaturációs” pontot, azaz állami ösztönzők (fiskális, közpolitikai, szabályozási, vagy direkt beavatkozás) nélkül jelentősebb előrelépés nem várható, ugyanakkor kihasználva a kábeles infrastruktúra adottságait, itt van a legnagyobb esély az EU27 első harmadába és a régió vezető helyére kerülnünk.

Intézkedési lehetőség:

<p>Infrastruktúra fejlesztés</p> <p>A teljesen ellátatlan területeken történő fejlesztésekhez EU források</p>	<p>i: 17.</p>
--	--

bevonása, adókedvezmény nyújtása. A közhálózati infrastruktúra verseny feltételeinek javítása, további mobil spektrumblokkok értékesítése (digital dividend és 2,6 GHz), beruházásösztönző frekvenciahasználati díjak, valamint szükség esetén a közhálózati fejlesztések forrásokkal történő támogatása. A program megvalósításához az NMHH, GVH és a piaci szereplők partnersége szükséges.

4.2.2 A frekvencia, mint korlátos nemzeti erőforrás hatékony hasznosítása

A frekvencia szűkösen rendelkezésre álló és jelentős társadalmi, valamint piaci értékkel bíró része a közvagyonnak, így alapvető közérdek a gazdasági, társadalmi szempontokat messzemenően figyelembe vevő leghatékonyabb és legnagyobb társadalmi jólétet generáló felhasználása.

Elsődleges prioritás az új technológiákat és erre épülő üzleti modelleket támogató hatékony spektrumhasználat és spektrumgazdálkodás feltételeinek megteremtése, kialakítása, ugyanis a korábban kialakult rendszer nem volt kellően rugalmas ahhoz, hogy lépést tartson a technológiai fejlődéssel és a gazdaság átalakulásával – különös tekintettel a vezeték nélküli technológiák gyors ütemű fejlődésére, valamint a mind nagyobb sávszélesség iránti igényére

Kiemelt célként kell kezelni a szélessávú vezeték nélküli adatátviteli technológiák elterjedésének, beruházásainak ösztönzését, a mobil távközlési szolgáltatások széleskörű, a piaci verseny élénkítése melletti elterjedésének támogatását.

Biztosítani kell, az analóg földfelszíni műsorszórás digitális migrációjának szakmai szempontból eredményes és a felhasználók megítélése szerint is sikeres lebonyolítását, valamint az ebből származó „digitális hozadék” leghatékonyabb hasznosításának feltételeit.

Át kell tekinteni a jelenleg is szabad vagy szabaddá tehető, illetve fel nem használt frekvencia készleteket és meg kell teremteni ezek hasznosításának koncepcióját, amely egyidejűleg figyelembe veszi a polgári és nem polgári célú felhasználásokat, valamint a piaci helyzetet és trendeket.

Növelni kell a spektrum-források hatékony felhasználását az állam saját használata során és erre kell ösztönözni a piaci szereplőket.

Ki kell alakítani egy a mainál rugalmasabb frekvenciagazdálkodás feltételrendszerét, melynek egyik legfontosabb eleme a frekvenciák másodlagos kereskedelmének, piacának megteremtése.

A hatékony spektrumgazdálkodással biztosítani kell a költségvetési bevételek optimalizálását.

Intézkedési lehetőség:

A frekvencia mint korlátos nemzeti erőforrás hatékony hasznosítása, valamint teljes frekvenciagazdálkodási reform

i: 18.

4.2.3 Átfogó hírközlés-szabályozási reform

Stratégiai célunk olyan új, a 2003-as szabályozást teljesen felváltó, az uniós követelményekkel harmonizált infokommunikációs jogszabály-csomag megalkotása, amely **a fogyasztói pozíciót erősíti** – a **hatékony verseny**, piacszabályozás és fogyasztóvédelem eszközeivel, a korszerű elektronikus hírközlési szolgáltatások széleskörű elérhetőségének, a fogyasztók választási szabadságának, minőséghez, biztonsághoz, és tájékoztatáshoz való jogának biztosítása által – **innováció és beruházás ösztönző**, lehetővé teszi a technológiai és piaci fejlődéssel való lépéstartást. A megvalósítás határideje, tekintettel Magyarország uniós tagállami kötelezettségére is, 2011. május.25..

Az EU hírközlési szektorának működését meghatározó, és a kormányzati stratégiák célkitűzéseinek elérésére szolgáló eszközöket biztosító keretszabályozás kimondja, hogy – az elektronikus hírközlési szektor gyors technológiai fejlődésére tekintettel – szükséges a szabályozás rendszeres időközönkénti felülvizsgálata.

Ennek megfelelően az Európai Bizottság 2006-ban indította el azt a folyamatot, amelynek eredményeképpen 2009-ben létrejött az elkövetkező évek szabályozásának kialakítása szempontjából meghatározó európai keretszabályozás. Ez két irányelvből (jobb szabályozási irányelv és az állampolgárok jogairól szóló irányelv), valamint egy, az új európai hírközlési testületet (BEREC) létrehozó rendeletből áll.

A csomag elsősorban a fogyasztói szempontokat helyezi előtérbe. Ennek elemei a bővebb és pontosabb szolgáltatói információszolgáltatás kötelezettsége, a személyes adatok védelmének megerősítése, valamint a könnyebb szolgáltató váltás, illetve a gyorsabb számhordozás. Bekerült az irányelvek közé a polgárok alapvető jogait megerősítő és az internet szabadságára vonatkozó rendelkezés, és immár lehetőség lesz az internethasználat korlátozásának felülvizsgálatára. A szabályozásnak köszönhetően a nemzeti szabályozó hatóságok egyúttal olyan jogköröket kapnak, amelyekkel biztosítani tudják a szolgáltatások minimális minőségi követelményeit.

A fogyasztói jogok mellett bővült a szabályozási eszköztár is, a funkcionális szétválasztás beemelése és az újgenerációs hálózatokkal kapcsolatos beruházásokra vonatkozó alapelvek megteremtése szintén fontos eredmény. A spektrumgazdálkodásra vonatkozó elem lehetőséget teremt a vezeték nélküli szolgáltatások elterjedésének felgyorsítására és a szélessávú hálózatok bővítésére, valamint a frekvenciákkal, mint korlátos erőforrással történő hatékonyabb gazdálkodásra. Az új csomag nyomán a korábbi ERG helyett megalakult a BEREC, amely az Európai Bizottsággal

együttműködve egyértelmű jogosítványokkal rendelkezik a tagállami piacok működésének véleményezéséről.

A kormány célja egy olyan stabil, kiszámítható környezet megteremtése, amelyben az emberek a szolgáltatásokhoz széles köréhez férhetnek hozzá, biztosak lehetnek az általuk megvásárolt termékek és szolgáltatások minőségében, illetve tudatos felhasználóként választják ki a számukra leginkább megfelelő terméket és szolgáltatást, és tudják, hova és miként kell fordulniuk panaszuk esetén.

A keretszabályozás implementálásával egyidejűleg - az uniós jogharmonizációs kötelezettség teljesítésén túl - cél a hazai elektronikus hírközlési szabályozás átfogó, a stratégiai szempontokat tükröző felülvizsgálata is.

Az átfogó módosításra azért van szükség, hogy Magyarország lépést tudjon tartani a technológiai és piaci fejlődéssel, a fentebb részletezett fogyasztóvédelmi szempontok kellőképpen érvényesüljenek, a fogyasztókkal élők jogai fokozott figyelmet kapjanak. Az elektronikus hírközlésről szóló 2003. évi C. törvény (Eht.) hatálybalépése óta eltelt időszak jogalkalmazási tapasztalatait, valamint a piaci viszonyokban bekövetkezett lényeges változásokat is időszerűen tükrözze a szabályozási környezet.

A felülvizsgálat végső soron így kívánja szolgálni a fogyasztói jólét hosszútávon történő megvalósulását, a szektor és a nemzetgazdaság a versenyképességének a biztosítását.

Intézkedési lehetőség:

<p>Szabályozási reform</p> <p>Az intézkedés a jogszabályok módosítását jelenti, amellyel a fogyasztói pozíció erősödik, a szektor és a nemzetgazdaság versenyképessége nő, a jogszabályi környezet EU konformmá válik, a technológiai és piaci fejlődésnek megfelelő modern szabályozás alakul ki. A szaktárca a jogalkotásban számít az iparági szereplők és érdekeltek széleskörű, aktív részvételére.</p>	<p>i: 19.</p>
---	--

4.2.4 Hatékony és fenntartható verseny elősegítése

Célok:

- A szélessávú internet penetrációban az EU27 átlagának elérése 2015-re
- A mobilinternet penetrációban régiós vezető pozíció elérése 2013-ra
- A digitális TV előfizetések arányának 80%-ra emelése 2014-re

- Magyarország minden háztartása legalább 6 (mobil vagy vezetékes) szolgáltató kiskereskedelmi ajánlataiból választhat 2014-ben

Az infokommunikációs konvergencia folyamatok egyre intenzívebben jelennek meg és formálják át a hírközlési piac és szolgáltatások üzleti modelljét. A konvergencia mentén a hálózat, valamint a tartalom a fejlődés azonos értékű hajtóerejévé vált, így az alkalmazás-, és tartalomfejlesztések által generált lehetőségek, mind inkább összekapcsolódnak a hálózatfejlesztési feladatokkal. A korábbi, hagyományos szolgáltatásokat felülmúló diverzifikációhoz és a nagyobb hozzáadott értéket képviselő konvergens szolgáltatások nyújtásához a hírközlési infrastruktúrák jelentős fejlesztését kell végrehajtani. Az internet protokoll (IP) technológián alapuló új generációs (NGN) hálózatok biztosítják a különböző szolgáltatások, alkalmazások egyetlen közös hálózatra terelését, a felhasználók speciális igényeihez rugalmasan alakítható, testre szabott megoldások széleskörű elterjedését.

A hazai elektronikus hírközlési piaci verseny legfontosabb ismérvei

Magyarországon a fogyasztók (mind lakossági, mind vállalati) ugyanazokat a szolgáltatásokat/csomagokat vásárolhatják meg, mint a többi európai országban, a kínálati oldal „elérhető szolgáltatások” szekciójában nincs lemaradásunk.

A hűség szerződés intézménye a szolgáltatók üzleti modelljének szerves része, csakúgy, mint a többi európai országban, ugyanakkor a szolgáltatók gyakorlata, a szerződéses konstrukció átláthatósága és szankciói folyamatosan NMHH (korábban NHH) vizsgálatok tárgyát képezik. Ez a jogintézmény felülvizsgálatra szorul – azzal a kiindulási alapelvvel, hogy a létezése elfogadott és a fenntartható fejlődés szempontjából szükséges.

Az utóbbi időben a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság több olyan piacfelügyeleti vizsgálatot indított, amelynek folyamata során bebizonyosodott, hogy a szolgáltatók és a hatóság jogszabály értelmezései között jelentős különbségek vannak, így a korábbinál több hatósági eljárás került bírósági felülvizsgálatra. A jogbiztonság és kiszámítható szabályozás elve mindenképpen megköveteli, hogy a hatályban lévő törvény és kapcsolódó végrehajtási rendeletei – kihasználva az NRF implementálási kötelezettséget – felülvizsgálatra kerüljenek.

A vezetékes hang/internet/TV ún. triple play ajánlatok idején kulcsfontosságú, hogy a fogyasztók pontosan tudják, milyen szolgáltatásokért, mikor, mennyit fizetnek. Ez a transzparencia a szolgáltatók egy részénél megvalósul, viszont vannak olyan rész-területek, amelyeknél ez nem adott.

Az internetszolgáltatói piac a 2006. óta egyre erősödő DSL-kábel infrastruktúra verseny okán egyre kevésbé tudnak versenyképes ajánlatokat adni, elsősorban a TV szolgáltatási képesség és a korlátozott

hálózati hozzáférés és forráshiány miatt. Ennek a körnek talán az utolsó kitörési pontot jelentheti, ha hozzáférhetnek az új generációs hálózatokhoz.

A piac elmozdulását a konvergencia irányába jól mutatja, hogy nagyon kevés szereplő nyújt egyetlen szolgáltatást.

Magyarországon nincs virtuális mobilszolgáltatói piac, a létező együttműködések egyszerű viszonteladói konstrukcióknak tekinthetők.

A szélessávú internet piacán az infrastruktúrák közötti verseny az elmúlt 3 évben jelentősen, több mint 30%-kal csökkentette az árakat, illetve változatlan árak mellett jelentősen nőtt az elérhető sáv szélesség mértéke – ugyanakkor a földrajzilag eltérő árazás eredményeként a városi és nem-városi lakosság által elérhető árak között akár 50-100%-os különbség is lehet.

Az elektronikus hírközlési szolgáltatók a versenytérben már nemcsak hagyományos szolgáltatásokat nyújtanak, hanem összhangban a nemzetközi trendekkel kihasználják az ügyfélkapcsolatból és a hálózat képességekből adódó lehetőségeket. Ilyen értéknövelt szolgáltatások például a video on-demand, mobilfizetés, biztonsági szolgáltatások, elektronikus számlakibocsátás, amelyek megkönnyítik a fogyasztók mindennapjait és innovációs szempontból is hozzáadott értéket adnak. Az ún. értéknövelt szolgáltatások területén azonban számos megoldatlan szabályozási kérdés van, amelyek megnyugtató rendezése tovább növelné az elektronikus igénybe vehető szolgáltatások iránti bizalmat és e szórakoztató, oktatási, információs szolgáltatások igénybe vételét (pénzforgalmi szolgáltatások a mobilfizetés területén, nemzeti kulturális értékeink digitalizálása és teljes körű hozzáférhetősége).

Fő kitörési pontok az elektronikus hírközlési szolgáltatások/verseny területén:

- fogyasztóvédelem erősítése (a hűség szerződés intézményének felülvizsgálata, fogyasztói tudatosság és informáltság javítása)
- a jogbiztonság és szabályozás kiszámíthatóságának növelése (Eht. felülvizsgálata)
- a virtuális mobilszolgáltatói modellek megjelenésének, a klasszikus internetszolgáltatói piac jövőbeni szerepének vizsgálata
- a kapcsolt szolgáltatások esetén, a piacon területileg észlelhető árkülönbségek minimalizálása az elmaradott régiók fejlesztése érdekében

Intézkedési lehetőség:

<p>MVNO és ISP modellek vizsgálata</p> <p>Európa számos országában működő MVNO és ISP modellek hazai megjelenésének/továbbélésének vizsgálata hatástanulmányokon,</p>	<p>i: 20.</p>
--	--

elemzéseken keresztül.

Versenyintenzitás növelés, árcsökkenés, választék növelése.

Double/triple/quadruple play ajánlatok árkülönbségének csökkentése

i: 21.

Szabályozás – JPE 4,5 piacok, spektrumgazdálkodás, MVNO

A fogyasztók lakóhelytől függetlenül ugyanazokat a szolgáltatásokhoz hasonló árszinten juthatnak hozzá.

Partnerség: GVH, érdekképviseltek, NFH

4.2.5 A közös értékteremtésre, az együttműködésre alapozott hasznosítás- és eredményorientált innováció felgyorsítása

Stratégiai célunk, hogy a K+F+I² ráfordítás az évtized közepére érje el a GDP 1,5 %-át, az innovációs teljesítmény érje el az EU átlagát. Kiemelt cél az infokommunikáció innovációs eredményeinek ösztönzése, a más ágazatokra kiterjedő multiplikátor-hatás miatt. Az Új Széchenyi terv növekedési motorként kijelölt ágazatai az egészségipar, az infokommunikáció és a közlekedés ipar.

Mind az egészségipar, mind a közlekedés, intenzív iparág, hatékony működését, fejlődését meghatározó mértékben befolyásolja az infokommunikáció fejlődési üteme. A szakágazat stratégiai céljai csak a szervezeten, tudatosan együttműködő szakágazati és infokommunikációs kutatói, kis- és nagyvállalati szféra bizonyítottan jól működő együttműködéseinek (akkreditált innovációs klaszterek) ösztönzésével érhetőek el. A tudatosan szervezett együttműködés továbbá:

- hozzájárul a magasan kvalifikált munkaerő számára munkahelyteremtéshez;
- hasznos a természettudományos és mérnökképzés számára, mert visszacsatolja az ipari igényeket és az oktatást gyakorlatiasabbá formálhatja;
- támogatja, hogy a magyar kreativitásra és tudásra épülő növekedési motorok szerepét betöltő új, „komplex iparok” high-tech termékei és szolgáltatásai nemzetközi piacokon is megjelenhessenek;
- pozitív irányban formálja a kisvállalkozói szemléletet és kultúrát a tudáshasznosítás terén, illetve hozzájárul a gazdasági szereplők közötti bizalom erősödéséhez, a management és üzleti kultúra fejlődéséhez;
- megalapozza a magas hozzáadott értékű termékek, és szolgáltatások fejlesztését;

² Kutatás, Fejlesztés, Innováció

- áthidalja a kockázati tőke és a KKV-k közötti „kommunikációs” szakadékat;
- összehozza a KKV-kat és a globális cégeket az innovációs együttműködés feltételeinek megteremtése során;
- felkarolja a KKV-k növekedés orientált, tudásipari, részipari üzleti tervezését;

A kormányzat innováció politikája és támogatási rendszere a közös értékteremtésre, az együttműködésre alapozott **hasznosítás- és eredményorientált innováció ösztönzésére** összpontosul.

Az innovációs pályázati forrásokat fókuszálni fogjuk a húzóágazatokra, illetve az azok fejlődésére jelentős hatást gyakorló kiszolgáló ágazatokra.

A forráselosztás szempontjai a várható piaci, gazdasági és társadalmi eredményességre épülnek, megszüntetjük a működést fenntartó „ál innovációs” pályázatokat.

Emelni kell a magyar gazdaság K+F+I tudásintenzitását különösen a növekedési motorként megjelölt ágazatokban, támogatni fogjuk a magas növekedési potenciálú innovatív vállalkozásokat, a valóban új és high-tech piaci értéket teremtő innovatív együttműködéseket.

Strukturális magántőke hiány megszüntetésére visszatérítendő jellegű magvető tőke program elindítását tervezzük a hazai kreativitás és innováció serkentése érdekében.

Ki kell termelni jövőnket!

A reáلتudományos képzés vonzóvá tétele a fiatalok számára, az oktatás színvonalának növelése, illetve az alapkutatási eredmények ipari beágyazottságának elősegítése.

Kreativitást serkentő és az információs társadalom alapjait lerakó programokat indítunk az alap- és középfokú oktatási rendszerben az ország kreatív potenciáljának növelése érdekében.

Elvárt eredmények és hatások

Az innováció nem önmagáért van, hanem valamely felsőbb társadalmi/gazdasági cél elérését szolgálja. Magyarországnak olyan, együttműködésben megvalósuló értékteremtésre alapozott, a kreativitást és a vállalkozói szellemet erősítő innovációs politikára, programokra és azt komplexen végrehajtó intézmény/eszköz rendszerre van szüksége, mely biztosítja, hogy:

- a világszínvonalú magyar innovációs eredmények növeljék az ország tőkevonzó képességét, ami visszahat a társadalom innovatív képességeinek növekedésére,

- erősítse a kreatív Magyarország képet; a közép- és felsőfokú oktatásba beépülve a fiatalok számára e pályák vonzerejét növelje, jótékonyan hasson a természettudományos oktatás iránti igény erősödésére,
- megállítsa a magyar kutatói réteg elvándorlását, hiszen itthon is lesz lehetőség kibontakozásukra, megélhetésükre,
- a piacon hasznosuló innováció arányának drasztikus növelése által a GDP valamint a kreatív és kvalifikált munkahelyek száma emelkedjen
- Lehetővé váljon a felzárkózás az EU kutatási és innovációs programjaihoz (tudás, kreativitás, felkészültség a nemzetközi pályázati mechanizmusra), melynek eredményeként további innovációs források és kapcsolódó tudás érkezik hazánkba.

Intézkedési lehetőségek:

<p>Kompetencia központok létrehozása</p> <p>Vezető innovációs tapasztalattal rendelkező szervezet, minősítési rendszerrel megtámogatva. A központ létrehozásához támogatások nyújtása. Felsőfokú képzés után specializált oktatás, iparág vezérelt kutatás.</p> <p>Kutatóműhely-iparági kapcsolatok kialakítása, fejlesztése. Kutatás-fejlesztési tevékenység bővítése. Kapcsolódó vállalatok, új munkahelyek létrehozása.</p>	<p>i: 22.</p>
---	--

<p>Innováció állami támogatási eszközrendszerének célorientált átalakítása</p> <p>Pályázati rendszer felülvizsgálata (egyszerűsítés, eredmény-orientáltság és eredmények mérése)</p> <p>A hálózatos gazdaság előnyeit kihasználni képes, professzionális menedzsment háttérrel felállított minősített innovációs összefogások (pl.: klaszterek) létrejöttét és/vagy továbbfejlesztését támogató, működésüket piaci és társadalmi eredményekhez kötő programok kialakítása; eredményorientált monitoring rendszer felállítása. Az inkubátorházak létesítésénél kiemelt figyelmet kap a szervező/együttműködést generáló intézményi rendszer minősítése.</p> <p>A bevált innovációs módszertanokat, együttműködések továbbfejlesztjük; fontos, hogy a hazai tudásbázis és az üzleti szféra minél szervezesebben összekapcsolódjon és a hazai kutatási eredmények hazai, de nemzetközi piacokon is eladható termékekben, szolgáltatásokban hasznosuljon.</p> <p>State-of-the-art infokommunikációs technológiákra épülő fizikai technológiai és üzleti inkubációs környezetek kialakítása, ahol a megvalósítást az iparág legelismertebb szakembereiből álló hálózat mellett professzionális üzleti menedzsment háttérrel rendelkező szakemberek is segítik.</p> <p>Professzionális menedzsment háttérrel és kapcsolati tőkével rendelkező hasznosító irodák felállítása</p>	<p>i: 23.</p>
--	---

4.2.6 Kreatív iparágak, kreatív gondolkodás elősegítése

Az elmúlt közel fél évtized (*elsősorban infokommunikációs*) technológiai fejlődése expanzív módon katalizálta az egyéni kreativitást. A kibontakozás lehetősége és mértéke viszont nagyrészt azon múlik, hogy az egyént körülvevő társadalmi, gazdasági, infrastrukturális és szabályozási környezet képes-e katalizálni, inspirálni az egyéni kreativitás megvalósulását és annak láthatóvá válását.

Napjainkra az infokommunikációs technológiák által teremtett alacsony belépési küszöb eredményeként nemcsak egy inspiratív környezet jött létre, hanem a kreativitás üzleti eredményekben való realizálásának (*illetve az egyéni haszonmaximalizáló magatartás*) lehetősége is megteremtődött.

Azon országokban (pl. Nagy-Britannia), ahol a kreatív iparágakban rejlő potenciált a kormányzat korábban felismerte és ösztönözte, mára virágzó, növekvő, az ország versenyképességét húzó szektorrá vált.

Ebben a folyamatban az állam szerepe, hogy minél szélesebb társadalmi kör számára biztosítsa a kreativitást inspiráló környezetet, azaz egyrészt biztosítsa az infokommunikációs technológiákhoz való széleskörű hozzáférést, másrészt azok számára, akik már otthonosan mozognak

ebben a környezetben, biztosítsa a kreativitást tudatosan inspiráló infrastrukturális, kulturális és üzleti környezetet. A jövő fogyasztója természetes („önmagától értetődő”) módon használja az infokommunikációs technológiák elemeit, amelyek – a teljesség igénye nélkül – az alábbiak:

- a web2.0-as technológiák (pl.: közösségi hálózatok és alkalmazások, amelyek megteremtik a kollaborációs és az inspirációs környezetet),
- a programozói tudást egyre inkább nélkülöző szoftverfejlesztési környezet, amelyek segítségével – kreativitását kiélve – „bárki” írhat alkalmazásokat,
- a multimédiás tartalmak előállítására alkalmas egyre olcsóbb digitális eszközök és szerkesztői szoftverek, amelyek hozzájárultak az új generáció vizuális kommunikációjának kifejlődéséhez,
- a tároló kapacitás robusztus növekedése (Moore törvény), amelynek eredményeként egyre több és jobb minőségű multimédiás tartalmat tárolhatunk és állíthatunk elő,
- nyílt szoftverek, amelyek azon túl, hogy szabadon hozzáférhetőek a felhasználók számára, fejlesztésük komoly hozzáadott értéket jelent.

Az infokommunikációs technológiák által támogatott és inspirált kreativitás eredménye – az új felhasználói lehetőségek és a formálódó jövőbeli fogyasztói igények által – már rövidtávon új iparágak, niche piaci lehetőségek megjelenését idézi elő. Tehát a kreatív iparág kifejezés olyan új iparágakra is utal a kormány értelmezésében, amelyek ma még nem léteznek, vagy éppen formálódnak a kreativitás és a technológia szimbiózisa eredményeként (pl.: „new media”, mobil-multimédia, digitális média installációk stb.)

A kreatív iparágakban tevékenykedő vállalkozások ösztönzése érdekében a kormányzat feladata a fejlődéshez szükséges alapfeltételek megteremtése (megfelelő jogszabályi és gazdasági környezet), továbbá a kreatív elmék motiválása, ösztönzése, hogy a hazai gazdaság számára termeljenek értéket.

Intézkedési lehetőség:

<p>Infrastrukturális, kulturális és üzleti környezet kiépítése, támogatása EU-s forrásokból</p> <p>Professzionális mentorok (1) által vezetett és a kreativitást ösztönző programokkal, módszertanokkal ellátott (2), state-of-the-art (infokommunikációs) technológiákkal felszerelt kreatív műhelyek, új média laborok, technológiai inkubációs központok (3) létrehozása, ahol az alkotók és a későbbi felhasználók (fogyasztók) (4) közösen alkotnak innovatív termékeket, szolgáltatásokat. Ahhoz, hogy legyenek a kreativitást serkentő mentorok, professzionális szakemberek, egyedi képzési és/vagy tréning programot kell kidolgozni. Az eredményesség és az inspiráció további feltétele a kreatív kapacitások összefogása, a kapacitások organikus módon történő koordinálása. Ezeknek a formái lehetnek a civil alapokon szerveződő kreatív hálózatok, vagy az ipart (is) mozgósító innovációs klaszterek. Eredmény, hogy a kreatív gondolkodók a hazai munkaerőpiacon maradnak.</p> <p>Partnerség: kreatív műhelyek, KKV-k, kreatív gondolkodók.</p>	<p>i: 24.</p>
---	---

<p>Kreativitás fejlesztés, támogatás a köz- és felsőoktatásban</p> <p>Az alap- és középfokú oktatási intézményekben a gyermekek megismertetése a környezetükben található kreatív műhelyekkel. Lehetőséget biztosítani arra, hogy hozzáférhessenek az új média technológiákhoz és eszközökhöz, és azokat intézményesített keretek között használhassák a diákok.</p> <p>Az új média technológiák, eszközök, szolgáltatások fejlesztésének támogatása innovációs programokon, innovációs versenyeken keresztül.</p> <p>Az animáció készítés, a tartalomdigitalizálás támogatása, pl.: az ország turisztikai, kulturális, településtörténeti vagyonának feldolgozásán keresztül.</p> <p>Nemzetközi csereprogramok kialakítása hasonló jellegű kreatív műhelyek, médialaborok, inkubációs központok között.</p> <p>Nemzetközi kiállításokon való megjelenés biztosítása.</p> <p>E programok eredményeként olyan környezet alakul ki, amelyben szocializálódó generáció Magyarország üzletileg is hasznosítható kreatív potenciálját teremti meg.</p>	<p>i: 25.</p>
--	---

4.2.7 A tartalomipar támogatása és digitális kulturális örökség megőrzése

A kulturális örökség megőrzése, bővítése a technológiai fejlődésnek köszönhetően új dimenzióba került. Egyrészt a nemzeti kultúrincsek köre kibővült a digitális tartalmakkal, másrészt megteremtődött annak lehetősége, hogy a teljes magyar kulturális örökség digitális változatát

megőrizzük és a nagyközönség számára hozzáférhetővé tegyük. A kormányzat célja (többek között az eMagyarország programra támaszkodva), hogy a technológia és a jog adta lehetőségeket kihasználva a kulturális adatvagyon megőrizze és hozzáférhetővé, felhasználhatóvá tegye, mind a polgárok, mind a vállalkozások számára. Ezáltal hozzájárul a minőségi tanulási környezet megteremtéséhez, a lakosság életminőségének növekedéséhez és a digitális kultúrkörnyezet minőségi fejlődéséhez.

Intézkedési lehetőség:

<p>Digitális kulturális örökség megőrzése</p> <p>A jó gyakorlatokra alapuló módszertani irányelvek meghatározása. A közgyűjteményi-, az üzleti-, és a civilszféra digitalizálási, értéknövelési együttműködésének érdekeltégi rendszerének kidolgozása. A kultúra, a tudomány, az oktatás, a kormányzat és a civil szféra valamint a kreatív iparágak szereplőinek együttműködésével Magyarország kulturális és gazdasági értékeinek láthatóvá (hozzáférhetőbbé, felhasználóbaráttá) tétele a digitális térben.</p> <p>A digitalizált tartalmak kulturális, turisztikai, oktatási, üzleti célú hasznosítása. A teljes magyar kulturális örökség digitális másolatának megőrzése, ennek érdekében a digitalizálás feltételeinek megteremtése, minőségi alapkövetelmények meghatározása. A digitalizált nemzeti adatvagyon közkinccsé, ezáltal szabadon hozzáférhetővé, felhasználhatóvá tétele a szerzői jogi szabályok tiszteletben tartása mellett. Az új digitális tartalmak és szolgáltatások piacbővítő hatása elősegíti a gazdaság-, a foglalkoztatás és a lakosság életminőségének növekedését, valamint a minőségi tanulási környezet kívánatos, tovább nem halasztható fejlesztését is.</p> <p>Partnerség: közgyűjtemények, IKT vállalkozások, tudomány, oktatás, a kultúra, a szakigazgatás szereplői.</p>	<p>i: 26.</p>
--	---

4.2.8 Magas szintű IKT szakemberképzés, átképzés

Stratégiai cél: 2014-ig 40 ezer IKT szakértő piaci igényekhez igazított, iparági-minősített továbbképzése, amely segít a munkahelyek megőrzésében, az átképzés révén enyhíti a szakember hiányt.

Az innováció és az információs és kommunikációs technológiák használatba vétele két jelentős elemét képezi a gazdasági növekedésre és a foglalkoztatásra irányuló, megújult lisszaboni stratégiának. Az IKT meghatározó szerepet játszik az európai gazdaság termelékenységének alakulásában, valamint a nagy tudást igénylő termékek és szolgáltatások fejlesztésében. A vállalati vezetőknek a legtehetségesebb és legképzettebb

szakemberekre van szüksége ahhoz, hogy helyt tudjanak állni a versenyben.

Az informatikus szakma a világ minden országában a hiányszakmához tartozik, s a legtöbb ország azt a megoldást keresi, hogyan lehetne az ezen a téren tapasztalható szűk keresztmetszeteket feloldani.

A humán erőforrásokba történő befektetés döntő fontosságú a helyi (belföldi) IT vállalatok számára. A tehetségek felkutatása – különösen „soft”, menedzsment ismeretekkel és elemzési szakértelemmel felfegyverkezett munkavállalóké - a legnehezebb kihívások között szerepel a következő években, amellyel az IT-relevanciájú cégeknek és intézményeknek szembe kell néznie.

A felsőoktatási intézmények és más képző szervezetek mellett egyre jelentősebb szerepe van az informatikai ágazat technológiai szereplőinek. A technológiai cégek csak most ismerik fel, hogy mekkora szerepet játszanak a szakértelem tökéletesítésében azokban az országokban, amelyekbe befektetnek, legyen az akár munkavállalói képzések keretében vagy közvetlenül iskolákkal, egyetemekkel együtt dolgozva.

Figyelembe véve az informatikai ágazat fejlődési trendjeit, a képzési rendszer pillanatnyi állapotát, a képzésben résztvevők elégedettségmutatóit, a gazdasági szereplők által a humán kapacitások fejlesztésére fordított források mértékét, már rövidtávon is elkerülhetetlen a képzési rendszer szereplőinek és az informatikai ágazat fejlesztésben érdekelt iparági szereplőinek tudatos, irányított, programszerű együttműködése.

Intézkedési lehetőség:

<p>IT-szakember át- és továbbképzési program</p> <p>Piaci cégek által indított és menedzselt specializált képzések (pl. Hálózati, Adatbázis, Távközlés, Áramkör tervezés, Szolgáltató központ, stb.). Gyakorlati (hands-on) képzés a gyártóknál, szolgáltatóknál. Kommunikációs képességek, projekt szemlélet, projekt management képességek fejlesztése. IT-szektor munkahelyek megőrzése. IT-intenzív gazdaság versenyképességének javítása. IT-szektor sokrétű szakemberhiányának mérséklése (átképzés). KKV-szektor globális versenyképességének fokozása (vállalkozások működésének hatékonysága nő). Magyar tudásgazdaság versenyképességének gyors és fokozott mértékű feljavítása.</p> <p>Partnerség: oktatási intézmények, IKT vállalkozások, IKT felhasználó vállalkozások.</p>	<p>i: 27.</p>
<p>Felsőoktatás mérnök kibocsátásnak mennyiségi és minőségi növelése</p>	<p>i: 28.</p>

Az IT-mérnökké válásra motiváló programok (nyílt nap, roadshow, külföldi ösztöndíj alap) indítása, az IT és a kapcsolódó szakok iránti érdeklődés felkeltése érdekében már a középiskolában. Az IT-mérnök képzés színvonalát infrastruktúrafejlesztéssel, bővítéssel, a tananyagok modernizálásával és az oktatók továbbképzésével kell emelni. Ezzel javítható a jelenlegi szakember hiány, új munkahelyek hozhatók létre, növekszik a munkaerő versenyképessége. A program keretében évi 10%-os kibocsátás növekedés célozható meg, amely kb. 400-500 fővel bővíti a végzősök számát. A programban szükséges az oktatási intézmények és az IKT vállalkozások együttműködése.

4.2.9 KKV versenyképesség növelés

A kis- és középvállalkozások versenyképessége alapvetően befolyásolja a gazdaság egészének teljesítményét és a foglalkoztatást. Ezért a Program kiemelten kezeli a KKV-k hatékonyságának növelését az IKT-ba történő befektetés ösztönzésével, a számukra szükséges megfelelő tudással rendelkező munkavállalók képzését és a finanszírozási lehetőségeik bővítését.

A gazdaság fenntartható fejlődésének biztosítása az ország egyik legfontosabb célkitűzése. Ehhez nemzeti szinten megalkotott világos jövőképre és stratégiára van szükség, amelyben a KKV-k tevékenységüktől függetlenül megtalálhatják a számításukat.

A mai, egymással szinten minden szinten összekapcsolódó világgazdasági környezetben, amely nap mint nap komoly kihívások elé állítja ezt a szektort is, mára világossá vált, hogy a kkv-k problémáira csak komplex módon lehet megoldást találni, amely magában foglalja a szektor gazdasági, szabályozási, vagy éppen infrastrukturális kihívásainak együttes kezelését. Ebben is nagy szerepet játszanak az infokommunikációs technológiák, mert a vállalkozásokat ért kihívásokra összetett választ képesek adni és így hatékonyabb megoldással szolgálnak. A Kormány fő célja éppen ezért a KKV-k fejlesztésének összetett kezelése, amely minden oldalról megpróbálja a versenyképességüket növelni. Ez megnyilvánul a bürokráciacsökkentésben, az uniós források gyors és egyszerű felhasználásában, a fogyasztóvédelem erősítésében, vagy a közbeszerzés átalakításában. Az IKT mint kiszolgáló szektor, és mint a vállalkozások hátterét támogató iparág, a vállalkozói élet minden részét áthatja. Ez megjelenik abban a célban, hogy az állam 100%-os korszerű (új generációs) szélessávú lefedettséget biztosítson, szabályozza és fejlődésre ösztönözze a tartalomipart, megteremtse a magas szintű IKT szakember képzés feltételeit és ezzel együtt fejlessze a magyar beszállítói ipart is.

Intézkedési lehetőség

<p>Motivációs és képzési programok KKV-munkavállalók számára</p> <p>A képzések ösztönözni kívánják a vállalatvezetőket és alkalmazottakat az IKT eszközökbe való beruházásra azáltal, hogy rámutatnak, hogyan javítható ezen eszközök használata által a vállalati folyamatok hatékonysága.</p> <p>KKV szektor hatékonyságának, versenyképességének növekedése</p> <p>Partnerség: KKV-k, felnőttképzési intézmények</p>	
--	--

<p>KKV informatikai hitelprogram</p> <p>50%-os támogatási intenzitású hitelprogram informatikai eszközök beszerzésére (5 M Ft), 5,000 KKV cég támogatása.</p> <p>KKV szektor hatékonyságának, versenyképességének növekedése.</p> <p>Partnerség: KKV-k, KKV-k szövetségei.</p> <p>Informatikai webalapú tudástár kialakítása: minden szakmához, szakmacsoporthoz a támogató szoftver- és megoldásarzenál bemutatása.</p>	<p>i: 29.</p>
---	---

4.2.10 Szoftvergyártás és export támogatása

Az infokommunikációs technológia az innováció és a versenyképesség növekedésének hajtómotorja, ami végső soron a gazdasági növekedés alapja. Versenyképes infokommunikációs szektor elképzelhetetlen innovatív, K+F-be beruházó cégek és újszerű szolgáltatások nélkül. Az infokommunikációs szektor cégeinek a fejlődéshez azonban a tőke önmagában nem elég, egy sikeres cég felépítéséhez ennél sokkal többre van szükség:

- Megfelelő piacismeretre
- Hosszú távú stratégia kialakítására
- Mentorálásra és alapos üzleti tervezésre
- Stratégiai tanácsadásra és kapcsolatépítésre
- Piacra lépést segítő hatékony állami intézményrendszerre
- Állami és társadalmi elismerésre (pl. Széchenyi-díj)

Napjaink gazdasága globális; különösen igaz ez az infokommunikációs iparágra, ahol a földrajzi elhelyezkedéstől függetlenül képesek egyes cégek világszerte értékesíteni termékeiket, szolgáltatásukat. A hazai infokommunikációs cégek közül mégis csak keveseknek sikerül nemzetközileg piacképes termékeket és szolgáltatást kialakítani. Ennek oka több tényezőben keresendő:

- Hiányos nemzetközi piacismeret és benchmark
- Elégtelen tőkeellátottság
- A napi üzletek vezérik a cégeket, ezért nincs átfogó cégstratégia és kompetenciaépítés, ami nélkül lehetetlen a hosszú távú cégfejlesztés
- Elégtelen nemzetközi kapcsolatrendszer
- Külpiacra lépés hazai intézményrendszerének bonyolultsága

A kormány kiemelt figyelmet fog a hazai szoftvergyártásra fordítani, legyen szó beágyazott technológiákról, vagy közvetlen felhasználású szoftvekről. Az állam minden segítséget megad a termékek fejlesztéséhez, annak hazai és külföldi piacokra való eljuttatásához.

Intézkedési lehetőség:

<p>Hazai és globális inkubációs program</p> <p>A hazai infokommunikációs szektor nagy potenciállal rendelkező vállalkozásainak azonosítása, részükre testre szabott mentoring és tanácsadás nyújtása, valamint támogatás a piacszerzési stratégia kialakításában. Tőkebefektetés. 500 nagy potenciállal bíró vállalkozás kiértékelése. 50 legjobb cég kiválasztása. Szoftver lokalizációs pályázat, Young Innovative Company (YIC) státus bevezetése és megfelelő kedvezmény-rendszer kialakítása, gazdaságfejlesztési intézményrendszer áramvonalasítása.</p> <p>A vállalkozások a hazai szürkeállomány hasznosításával nagy hozzáadott értékű termékeket állítanak elő és azt nagy volumenben értékesítik (akár világszerte); optimális esetben a magyarországi alacsonyabb bérekre alapozva a cégek nemzetközi terjeszkedést valósítanak meg.</p> <p>A programba az informatikai iparág legnagyobb cégeit is be kell vonni, mind a finanszírozás, mind a lebonyolítás során. A határon túli magyarság, mint kétnyelvű, helyi piacismerettel rendelkező erőforrásban rejlő lehetőségek kihasználása.</p>	<p>i: 30.</p>
---	---

4.2.11 Szolgáltató központok importjának elősegítése

Stratégiai cél: kiemelten ösztönözzük, hogy multinacionális és regionális szerepet betöltő vállalatok hazánkba telepítsék informatikai-szolgáltató központjaikat és szerverparkjaikat.

Az elmúlt években jelentősen megnőtt az országba települő szolgáltatói és fejlesztői központok (SSC) száma (több mint 80 szolgáltató központ működik jelenleg Magyarországon, ezzel a régióban a második legjelentősebb az ország ebből a szempontból Lengyelország után), ahol kiszervezett, export orientált üzleti szolgáltatásokat (BPO), vagy szoftverfejlesztéseket végeznek. K+F tevékenységet a kiszervezett üzleti szolgáltatásokat végző központok nem végeznek, de szolgáltatói

portfóliójuk jelentős része IKT jellegű, a szolgáltatás terén jelentős innováció hajtotta átalakulás (egységesítés, szabványosítás).

A hazánkban működő SSC-k ügyfeleinek túlnyomó többsége külföldi cég, vagy annak hazai leányvállalata. Az ügyfél cég sok esetben a Magyarországon működő SSC saját anyavállalatának egy másik országban működő leányvállalata. Ügyfelek számára az infó-kommunikációs eszköztár intenzív használatával főként ügyfélszolgálati, pénzügyi, számlakezelési, könyvviteli, infokommunikációs, humán erőforrás menedzsment és egyéb ügyviteli, adminisztratív szolgáltatásokat végeznek.

A régió, köztük Magyarország kedvező bér viszonyai, a kulturális kompatibilitás mértéke, a földrajzi közelség (időzóna), az infrastruktúra fejlettsége Nyugat-Európai cégek kiszervezett tevékenységeit vonzotta be. Az elmúlt öt évben ez a szektor Magyarországon a leggyorsabb növekedést mutatta fel, éves szinten megközelítette a 20%-ot. 2005 óta mintegy 40 multinacionális szolgáltató települt hazánkba, kb. 25-30 ezer munkahelyet hoztak létre.

A kiszervező cégek legnagyobb tömegben a tömegszerűen végezhető, erősen standardizált, főként középfokú végzettséget igénylő üzleti szolgáltatási feladatokat telepítették eddig be, a kínált pozíciók négyötödéhez nem szükséges felsőfokú végzettség. A terület fejlesztése és növekedése szempontjából fontos, hogy egyre magasabb hozzáadott értéket termelő, felsőfokú végzettséget megkövetelő folyamatokat telepítsenek be a kiszervezők.

Hazánkban az informatikai kiszervezés dinamikus fejlődő üzletág, a piac volumene egy nagyságrenddel kisebb, mint az informatikai piac egésze. A piac javarészét néhány nagy szerződés teszi ki. A telephely-választás és munkahely-teremtés szempontjait az ügyfél telephelye és az olcsó munkaerő fellelhetősége diktálja. Az üzletág fejlődésének egyik legfontosabb akadálya, hogy egyre kevesebb olyan képzett szakember található a munkaerő-piacon, akik ezt a komplex szolgáltatást el tudják látni.

A BPO és az IT kiszervezés szektor erősödése Magyarországon jelentős mértékben függ a felsőoktatás és a szakoktatás színvonalának alakulásától. A kiszervezése cégek képviselői szerint a képzési területen radikális reformra van szükség, a közép- és felsőfokú oktatás és a szakképzés intézményei nem reagálnak a munkaadók által határozottan kommunikált jelzésekre. Ezért a szükséges szakirányú képzést jelentős részben maguk a vállalatok nyújtják dolgozóiknak, belső és külső szakértők segítségével, hazai és külföldi tréningek során. A munkaadók és az oktatási intézmények, valamint a munkavállalók egymástól eltérő szempontrendszerit az államnak kell összehangolni. Az oktatási rendszerbe és a felnőttoktatásba szervezettebben be kell építeni a szolgáltatástudomány vállalat szervezési és informatikai ismereteit, az üzleti szolgáltatások standardizálását elősegítő innovációkat, valamint az ilyen

tárgyú kutatások eredményeit. Különösen az alábbi területeken kell javítani a képzést: idegennyelv-tudás és kommunikációs készség, üzleti informatika, ügyfélszolgálati ismeretek, minőségbiztosítás és adatvédelem. Az üzleti szolgáltatási innovációk terjesztése érdekében célszerű lenne kifejleszteni az üzleti szolgáltató cégek célcsoportjára fókuszáló vállalkozási inkubációs rendszert.

A K+F tevékenységet folytató központok szinte kizárólag felsőfokú végzettségű mérnököket, fejlesztőket keresnek. A központok általában az anyavállalat által fejlesztett szoftver valamely rész modulját és/vagy lokalizációját fejlesztik. A K+F központok hozzáadott értékben jóval magasabb szintet képviselnek, mint a kiszervezett üzleti tevékenységet szolgáltató központok.

Intézkedési lehetőség:

<p>Tudásigényes, magas hozzáadott értéket termelő munkahelyek kiemelt támogatása</p> <p>Állami támogatási rendszer.</p> <p>Új munkahelyek létrehozása. Magasabb hozzáadott érték termelése.</p>	<p>i: 31.</p>
--	--

<p>Oktatási rendszer és felnőttoktatás</p> <p>Oktatási programok kialakítása. Szerveesebben be kell építeni a szolgáltatástudomány vállalatszervezési és informatikai ismereteit, az üzleti szolgáltatások standardizálását elősegítő innovációkat, valamint az ilyen tárgyú kutatások eredményeit. Új munkahelyek létrehozása. Magasabb hozzáadott érték termelése.</p> <p>Piacképes munkaerő képzés. Új munkahelyek létrehozása.</p>	<p>i: 32.</p>
---	--

4.2.12 Az elektronikus számlázás, fizetés, aláírás elterjedésének támogatása

Mára az elektronikus számlázás széles körű alkalmazásának gátját elsősorban nem szabályozási problémák jelentik, hanem a tágabb adminisztratív környezetben rejlő, az elektronikus számlázás használatának terjedését akadályozó tényezők, valamint a felhasználók oldalán tapasztalható, az elektronikus dokumentumokat, megoldásokat érintő ismerethiány, és az ebből fakadó bizalmatlanság.

Az elektronikus számlák készítésének, tárolásának, kezelésének jogszabályban előírt követelményei egy kis számlaforgalmú vállalkozás, vagy magánszemély által is teljesíthetőek. Az erre vonatkozó gyakorlati ismeretek alacsony foka miatt azonban kevesen vállalkoznak a használatára.

A kibocsátott számlák esetében már lehetőség van a tisztán elektronikus, papírmentes számlakezelésre és megőrzésre. A befogadott számláknál azonban még vannak problémák a papír alapon kapott bizonylatok elektronikus formában történő megőrzésével, mert a papír és elektronikus világ közötti átjárást lehetővé tevő jelenlegi jogszabályok megoldásait nem sikerült a gyakorlatba széles körűen átültetni. A párhuzamosan folyó papír alapú és elektronikus számlakezelés (illetve általánosságban dokumentumkezelés) minél nagyobb fokú visszaszorítása érdekében szükséges ezek áttekintése.

Az elektronikus számlák elterjedése nagymértékben csökkentené az adminisztrációs költségeket, könnyítené a számlák feldolgozását, és nem utolsósorban hozzájárulna a digitális írástudás elterjedéséhez és a gazdaság kifehérítéséhez.

A bizalmatlanság csökkentése érdekében célszerű különböző ismeretterjesztő megoldásokkal – például közérthető tájékoztató anyagokkal, kulcsszereplők oktatásával, népszerűsítő kampányokkal – felhívni az érintett szakmai szereplők, vállalkozások figyelmét az elektronikus számlázás bevezetésében rejlő lehetőségekre. Nemzetközi példák alapján kijelenthető, hogy jelentős lökést ad az elektronikus számlázás terjedésének, ha az állam maga is képes elektronikus számlát kiállítani és befogadni.

A papír szerepének és felhasználási mértékének csökkentése érdekében szükséges az elektronikus aláírás mind szélesebb körben történő elterjedése. Mivel a papír alapú, hivatalos levelezés döntő többsége az állam és állam/üzleti szereplők/lakosság között zajlik, ezért kiemelt fontosságú, hogy ezt a kommunikációt elektronikus útra tereljük.

Intézkedési lehetőség:

<p>Elektronikus számlázás</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szabályozás áttekintése az új 2010/45/EU irányelv átültetése kapcsán - Elektronikus számlázás bevezetése az állami szférában - Hiteles elektronikus másolatkészítés szabályainak áttekintése - Archiválási szabályok könnyítése, (elektronizálás, nyomtatás). - Tájékoztatás, oktatás, ösztönző intézkedések. <p>Motiváció ösztönzése</p> <p>Költségcsökkentés, gyorsabb feldolgozás</p> <p>Partnerség: APEH, NGM</p>	<p>i: 33.</p>
--	--

<p>Elektronikus aláírás</p> <p>Az e-aláírás rendszerének valódi elterjedése. Állami hivatalok és személyek elektronikus aláírásának biztosítása.</p>	<p>i: 34.</p>
---	--

Ügyvédi és közjegyzői díjak csökkenthetők. Dokumentumok elkészítése, aláírása jelentősen lerövidül. Jelentős költségmegtakarítás.

Partnerség: APEH, Posta, Kopint

eFizetés továbbfejlesztése

- szabályozás áttekintése
- biztonsági problémák hatékony kezelése
- motivációs kampány

Partnerség: APEH, Posta, Kopint

i: 35.

4.2.13 Úrkutatás

Az úrkutatási tevékenység – mint high-tech kutatási tevékenység – ösztönzése továbbra is kormányzati cél.. A kutatási tevékenység mellett azonban az állam – követve a szakmai és iparági trendeket – a hazai alkalmazott úrtudomány, illetve úripar felfuttatásának és kiteljesedésének lehetőségeit megvizsgálja. A világon és szűkebb régióinkban ugyanis számos iparágban egyre nagyobb a jelentősége az úripari eszközöknek és megoldásoknak. Ezen a területen kibontakozó verseny tapasztalható a regionális piacokon is, az állam számára fontos tehát, hogy a hazai tudásbázisra támaszkodó hazai vállalkozások is eredményesen érvényesülhessenek itt. Emellett az önálló európai (EU és ESA – Európai Úrügynökség által formálódó) stratégia, valamint a hazai és nemzetközi helyzet is indokolja az úriparra való összpontosítást.

Főbb stratégiai célkitűzéseink:

- versenyképes úripari vállalkozások, projektek állami ösztönzési rendszerének megtervezése,
- megfelelő szintű részvétel az EU úrpolitikájának megvalósításában,
- a hazai úripar EU-s forrásokból történő támogatási lehetőségeinek felmérése,
- a teljes jogú ESA tagság követelményeinek/előnyeinek felmérése, a csatlakozás előkészítése,
- az úrkutatási és úripari tevékenység belföldi népszerűsítése

Úripar fejlesztési lehetőségeinek megvizsgálása

j: 36.

Az ESA csatlakozás hatásainak elemzése

Az úrkutatási szakemberek segítségével annak feltárása, hogy az úripar fejlesztése milyen hozzáadott értékkel bír a hazai hitech vállalkozások fejlődésére, versenyképességére.

Az elemzések alapján ösztönző programok kidolgozása

4.3 AZ ÁLLAM EGYSZERŰBB, ÁTLÁTHATÓBB, OLCSÓBB, HATÉKONYABB MŰKÖDÉSE

A Kormányzati Informatikai Stratégia a kormányzat – korábban használt kifejezés szerint a központi közigazgatás – közvetlen irányítása alá tartozó intézményrendszer informatikai háttérét biztosító infrastruktúra kialakításával és üzemben tartásával kapcsolatos feladatokra, valamint az intézmények működését támogató IT alkalmazások fejlesztésével és üzemben tartásával kapcsolatos – a fejlesztések koordinálásához szükséges szintű – alapelvek meghatározására terjed ki.

A vitairat fejlesztési és fejlődési irányokat jelöl ki, s ehhez meghatározza a szükséges kezdeti lépéseket. Ezeket - a magyar kormányzati informatika sajátosságait figyelembe véve - egyfelől a piaci szektorban már lezajlott, vagy folyamatban lévő hatékonyság és szolgáltatás minőségjavulást eredményező törekvések tapasztalataira, másrészt pedig az EU országok kormányzati informatikában elért eredményeire alapozzuk.

A közigazgatási informatikát érintő stratégiai és operatív programok esetében az NFM miniszter a számára a miniszterek feladat- és hatáskörét deklaráló rendeletben kapott egyetértési felhatalmazást abban az esetben gyakorolja, ha az adott megvalósítás - hatástanulmánnyal és gazdasági számításokkal alátámasztva - teljesíti a következő kulcs faktorok egyikét:

- a program elsődleges (rövidtávú, közvetlenül kimutatható) és másodlagos (hosszú távú és közvetetten kimutatható) hatásai összességében az állami kiadások hatékonyabb felhasználásának, illetve költségcsökkenésének irányába mutatnak;
- átláthatóbbá válik az államigazgatás, amely szavatolja a bürokrácia és a korrupció lehetőségének csökkenését;
- felhasználóbarát és valós igényeket kiszolgáló szolgáltatás kerül bevezetésre, amely egyszerűbb és gyorsabb, kevesebb adminisztratív létszámot igénylő államigazgatási folyamat létrejöttét eredményezi.

A kormányzati informatikai terület mindezen változtatásai következtében a fejlesztések valós igényeket szolgálnak majd ki, a projektek hatékonyabban működnek, ami jelentősen lecsökkenti az ötlet megszületésétől a bevezetésig tartó, jelenleg elfogadhatatlanul hosszú időintervallumot.

A kormányzati informatikai stratégiát olyan alapokra helyezzük, amelyek segítségével az állam rendelkezni fog olyan belső IT kapacitással, amely a kormányzat alapvető működéséhez szükséges (alpinfrastruktúra, alapnyilvántartások). Ezt a jelenlegi szétagolt rendszerhez képest logikusabb szervezeti keretek között, az intézmények közti, illetve az állami vállalatokkal meglévő párhuzamosságok feloldásával alakítjuk ki.

A kormányzati informatika folyamatainak ésszerű egyszerűsítését profil tiszta szervezetek kialakításával és azok folyamatainak racionalizálásával kívánjuk végrehajtani. A szervezeti konszolidáció célja egy centralizált működési modellen alapuló szervezeti racionalizálás kivitelezése, amely a folyamat és a szervezet szintjén markánsan szétválasztja az irányítás (benne elkülönülten a stratégia tervezés, szabályozás, illetve az ellenőrzés) és a végrehajtás (ezen belül elkülönülten a fejlesztés valamint üzemeltetés) elemeit.

E struktúrában teret nyer a versenyeztetés (a piaci és állami szolgáltatók versenyeztetése), ezért csökken a korrupció lehetősége, ugyanakkor a felek számára hatékony együttműködési formák alakulhatnak ki.

4.3.1 Központi szakirányítás

Központi kormányzati IT szakirányítási szervezet kialakítása

A centralizált működési modell végrehajtó ágainak teljes körű felügyeletét, irányítását és ellenőrzését, valamint a kormányzati IT stratégiai tervezési feladatait a kormányzat e célra szakosodott szervezeti egysége látja el. A kormányzati informatika központi szakirányítási területébe a tervezés és a stratégiaalkotás, a kapcsolatos jogszabály előkészítési, illetve jogalkotási feladatok, valamint az informatikai működés, működtetés teljes horizontja beleértendő.

A szakirányítás érvényesítése a szabályozás eszközeivel

Fontos szempont, hogy a jogalkotás támogassa a kormányzati informatikai környezetet, keretet biztosítson a dinamikus működéshez, a szükséges

fejlesztések könnyebb megvalósíthatóságához. A kormányzati informatika jogi szabályozását egy erős, szakmai szempontokat és az összkormányzati érdekeket egyaránt figyelembe vevő szervezeti egység végzi, meghatározza a kormányzati informatika jogszabályban rögzítendő elemeit, előkészíti a területébe tartozó előterjesztéseket, szükség esetén az egyes érintett tárcák már a klasszikus közigazgatási egyeztetés előtt történő bevonásával.

A jogszabályoknak a technológia vonatkozásában kizárólag a keretszabályok és a szabályozási intézményrendszer rögzítésére kell szorítkozniuk, és élniük kell ösztönző jellegű szabályozási eszközökkel. Mindezek megvalósítása, a következő lépésekkel érhető el:

- a konzisztencia és teljesség biztosítása a jogalkotás területén;
- a hatályos jogszabályokban technológia specifikus szabályok kigyűjtése és azok kiváltása egyéb szabályozási eszközökkel;
- a jogszabályok és az informatikai megoldások „együtt futásának” biztosítása (ne születhessen olyan jogszabály, amelyre vonatkozóan nincs végiggondolva az informatikai támogatás funkcionalitása és létrehozásának, bevezetésének költsége, netán maga a jogszabály és a projekt termék konzisztenciája nincs biztosítva);
- követelményrendszerek, módszertanok kialakítása;
- az intézmények számára szoros, de tartható határidő előírása az előírásokban foglaltak implementálására;
- a dokumentumok elkészítésének, valamint tartalmi megfelelőségüknek rendszeres ellenőrzése.

Összehangolt felügyeleti és ellenőrzési tevékenység kialakítása

A fejlesztésekre és üzemeltetésre is kiterjedő általános felügyeleti és ellenőrzési tevékenységet kormányzati szinten a központi szakirányítást ellátó szervezet végzi. A szervezet elsősorban pénzügyi és menedzselési, munkaszervezési szempontok érvényesülését követi nyomon, de jogosult IT szakmai ellenőrzésekre is (ezekre leginkább kiemelt rendszereknél, vagy felmerülő problémáknál kerülhet sor az e célra fordítható források optimális felhasználhatóságára tekintettel). A központi irányító szerv probléma észlelése esetén az NFM illetékes vezetőjén keresztül – az NFM státútumában rögzített jogosítványok szerint – kezdeményezi szankciók végrehajtását.

Intézkedési lehetőség:

<p>Központi kormányzati IT szakirányítási szervezet kialakítása</p> <p>A centralizált működési modell végrehajtó ágainak teljes körű felügyeletére, irányítására és kontrolljára, valamint a kormányzati IT</p>	<p>i: 37.</p>
--	---

stratégiai tervezési feladatainak ellátására - a minisztériumok feladatait meghatározó statútumban biztosított jogosítványok alapján – az NFM-en belül e célra szakosodott szervezeti egység felállítása.	
---	--

4.3.2 Kormányzati informatikai üzemeltetési konszolidáció

A kormányzati üzemeltető központ létrehozása

A tapasztalatok alapján a bonyolultabb informatikai rendszereket üzemeltető kormányzati szervek csak nehézkesen, rossz költséghatékonysággal képesek e funkciót ellátni. A nehézséget a legtöbb szervezet az üzemeltetés kiszervezésével, illetve piaci alapú működtetés megvalósításával oldotta meg. A rendszer – különböző minőségben - működik, de erős szállítói függést, így indokolatlanul magas költségeket eredményezett. Ezen változtatva a kiemelt fontosságú rendszerek üzemeltetését kizárólag állami tulajdonban lévő szolgáltató-szervezeteken keresztül, erős szabályozottság mellett kell megoldani. A rendszerek konszolidációja hozzájárul ahhoz, hogy a jogosítványok megfelelő szervezethez rendelésével, a feladatok végrehajtása duplikálás nélkül, kevesebb emberi erőforrással legyen biztosított. Emellett a hálózatgazdai, működtetői és egyéb irányítói szerepkörök újraértelmezése is megtörténik, a döntési kompetenciák információ mellé történő delegálásával.

A feladat ellátására - jogszabályban rögzített kötelezettségek, garanciák, valamint szigorú szabályrendszer kidolgozásával - kormányzati üzemeltető központ kerül létrehozásra. Az üzemeltető központ fő feladata a kormányzat hálózati- és számítóközpont jellegű kormányzati szolgáltatásainak központosított üzemeltetése. Feladatai közé tartozik – kijelölés, vagy megállapodás alapján – egyéb kormányzati alkalmazások üzemeltetésének biztosítása is. Az üzemeltető központ a közigazgatás egészére vonatkoztatva nyújt alap infrastrukturális jellegű szolgáltatásokat, megteremti az on-line ügyintézés - földrajzi értelemben vett - elérésének növelését, illetve a nyilvántartásokra építve az e-fizetés, azonosítás és e-ügykövetés bevezethetőségét.

Az állam külön jogszabályban határozza meg a kormányzati üzemeltető központ feladatait és kötelezettségeit, ugyanis a kritikus infrastruktúra működtetése csak megfelelő jogi garanciák rendelkezésre állása esetén lehetséges. Az üzemeltetési feladatok ellátásához szükséges forrásokat a kormány az üzemeltető központ rendelkezésére bocsátja.

Nyilvántartások konszolidációja

Az egymással jelentős átfedésben lévő, párhuzamos elektronikus adatfeldolgozási tevékenységek helyett az adatfeldolgozás egységesítését egy helyen történő ellátását kell megvalósítani az üzemeltető központban, ahol a meghatározott adatbázisok egységes infrastruktúrán történő üzemeltetése kap helyet. Megfelelő jogszabályra alapozva és megfelelő felügyelet mellett e rendszerek védelmét, üzemeltetési feltételeit,

követelmény- és biztosítéki rendszerét, valamint az adatbázisok összehangolását az üzemeltető-központ dolgozza ki.

Rövidtávon a nyilvántartások tartalmának felülvizsgálatára kerül sor, hogy adattisztítással az indokolatlan duplikációk megszüntetésre kerüljenek.

A középtávon a nyilvántartások kapcsolatrendszerének feltérképezése után a párhuzamos nyilvántartások megszüntetésre kerülnek.

A racionalizálásnak **hosszú távon** azt kell eredményeznie, hogy a különböző intézményeknél kezelt törzsadatok csak egy helyen (nem fizikai helyen érve) legyenek tárolva, amelyhez más intézmény a kialakítandó adatkapcsolaton keresztül hozzáférhet, anélkül, hogy saját nyilvántartást vezetne. Ez alacsonyabb üzemeltetési költséget és kisebb biztonsági kockázatot jelent.

SLA alapú üzemeltetés

A szolgáltatásokat felhasználó közigazgatási intézmények érdekeit a köztük és az üzemeltető központ között létrejött szerződés hivatott képviselni. Az üzemeltető központ az általa üzemeltetett rendszereken működtetett szolgáltatások vonatkozásában mérhető, egyértelmű, rendszeresen elszámolható és felülvizsgált SLA alapú szerződést köt az állami fogyasztást összevontan képviselő szervezettel.

A kormányzati hálózat felügyeletének továbbfejlesztése

A kormányzati kommunikációs infrastruktúra (EKG) kiterjesztésre kerül a közigazgatás valamennyi szegmensére. Hálózatüzemeltetési szolgáltatások folyamatos biztosítása az EKG biztonsági szintjének és a sávszélesség igény szerinti növelése mellett fog megtörténni. A szolgáltatási paletta bővítését az IP technológia értéknövelt szolgáltatási lehetőségeivel lehet elérni.

Központi géptermi szolgáltatások kialakítása

A stratégiai célok megvalósításának egyik eszköze a szerverek géptermi elhelyezésének racionalizálása, hogy a számtalan rosszul felszerelt, sokszor a biztonsági követelményeket sem kielégítő központ helyett kevesebb, de korszerűbb álljon a kormányzati informatika rendelkezésére. A géptermi központok kapacitás-kihasználtságának, felszereltségének, működési biztonságának felmérését követően - kiemelt biztonsági fokozatú, és szükség szerint egyéb besorolású – szerver-elhelyezési és kapacitásbiztosítási képesség kerül kialakításra.

Központi ügyfélszolgálat és támogatás működtetése

A kormányzati informatikai rendszerek hatékony üzemeltetése megkívánja a kormányzati ügyfélszolgálatok és „helpdesk” tevékenység konszolidációját is, ami szintén az üzemeltető központ felügyelete alatt kerül összevonásra. A konszolidáció keretében egyben felkészítésre kerül

a rendszer az érdemi telefonos ügyintézés fokozatos – igényvezérelt – bevezetésére is.

Intézkedési lehetőség:

<p>A kormányzati üzemeltető központ létrehozása</p> <p>Az államigazgatás működtetése szempontjából kiemelt fontosságú rendszerek üzemeltetését - a szigorú felügyelet és a tényleges irányítás, valamint a kormányzati szempontok üzemeltetésben érvényesítése érdekében - kizárólag állami tulajdonban lévő szolgáltató szervezeteken keresztül és erős szabályozottság mellett lehet megoldani. A hatékony és átlátható működtetés, valamint az egyszerűbb kontrollálhatóság érdekében e feladat végrehajtására létrehozásra kerül a kormányzati üzemeltető központ.</p>	<p>i: 38.</p>
<p>Nyilvántartások konszolidációja</p> <p>Az állam működése szempontjából kiemelkedő jelentőséggel bíró elektronikus nyilvántartások üzemeltetési és a nyilvántartások elektronikus adatfeldolgozásával kapcsolatos feladatok egységesen a kormányzati üzemeltetési központban kerülnek összevonásra.</p>	<p>i: 39.</p>

4.3.3. Központosított fejlesztés támogatás

Az informatikai szakmai képességek állandó biztosítására egy, a projektirányítást és a projekt adminisztrációt egyaránt professzionálisan végző, **centralizáltan működő kormányzati szervezet (Kormányzati fejlesztő központ) kerül felállításra.** Az állam jogszabályban határozza meg a kormányzati fejlesztő központ feladatait és kötelezettségeit, továbbá költségvetési forrásból biztosítja a feladatok ellátásához szükséges forrásokat.

A kormányzati fejlesztő központ feladata a központi, ágazat független, illetve az operatív programokból finanszírozott kormányzati informatikai beruházások fejlesztésének lebonyolítása, a támogatási szerződések megkötése, továbbá a kiemelt fejlesztések átvétele. Az új konstrukcióban a fejlesztő központ, mint projektgazda és az intézmény(ek) együttes konzorciumi formában működnek együtt, ahol az informatikai fejlesztésben érdekelt befogadó intézmény(ek) biztosítja(ák) a szakmai követelmények teljesülését, míg a konzorciumvezető projektgazda a projektmenedzsmet, minőségbiztosítás, projektadminisztráció és pénzügyi elszámolásokért felelős. A fejlesztő központ feladata az intézmények részére a menedzselési támogatás – belső és külső erőforrások bevonásával történő – biztosítása.

Közigazgatási informatikai alkalmazásfejlesztés szabályozási rendszerének kialakítása

Tekintettel a technológia-konzolidációs program céljaira és eredményeire, szükséges a fejlesztésekre vonatkozó szabályok meghatározása, amelyek biztosítják:

- az érintett rendszernél a központi infrastruktúra alkalmazhatóságát (korlátozva szállítófüggő elemek, speciális szoftver, hardver követelmények érvényesíthetőségét a fejlesztéseknél);
- a hatékony központi üzemeltetést;
- a rendszerek későbbi szállító független továbbfejlesztési lehetőségét;
- a rendszerek együttműködésének lehetővé tételét, a kezelt adatok szabályozott szolgáltatásnak megfelelő rendelkezésre bocsátását;
- a fejlesztés központi menedzselhetőségét, monitorozhatóságát;
- a fejlesztés központi minőségellenőrzését, átvételét.

Szoftver függés korlátozása

A kormányzati informatikai fejlesztések során létrejövő szellemi termékekhez az az érdek fűződik, hogy azok a kormányzat számára korlátlanul és ingyenesen felhasználhatók legyenek. A forráskód átadása azonban nem jelenti automatikusan az alkalmazás fejlesztésbeli továbbvihetőségét is, hiszen a szállító még tucatszámú egyéb korlátot állíthat ez ellen. A szabályozás olyan követelményeket kell, hogy támasszon, amelyek biztosítják az elkészülő rendszerek akár kormányzati, akár más (pl. kkv) cég általi tényleges továbbfejlesztettségét.

A szolgáltatási szintek megbontása

Az intézményenként kialakított rendszerek beszerzés, üzemeltetés, kapacitás optimalizálás tekintetében rossz hatékonyságú megoldást jelentettek. A piaci szektor tapasztalatai alapján e probléma megoldására érdemes elválasztani három szintet:

- *infrastruktúra-szolgáltatások* (biztonságos hálózati elérés, IT szolgáltatások nyújtásához szükséges a gépi kapacitás biztosítása, ami feltételezi a jelenlegi szétaprózott géptermekek és eszközök helyett a professzionális, koncentrált üzemelési környezet kialakítását, és az erős központosítást);
- *nyilvántartások kezelése* (olyan szolgáltatások kialakítása, amelyek biztosítják a hiteles példányok magas-szintű védelmét, ugyanakkor szolgáltatók számára az adathátteret ráépülő szolgáltatások nyújtását, beleértve a társintézmény adatigényének kielégítését);

- *ráépülő alkalmazások* (az infrastrukturális és nyilvántartási szolgáltatásokra épülő szint, ahol a tényleges igényvezérelt szolgáltatásnyújtás, a szélesebb szolgáltatói kör, illetve az egyszerűbb szolgáltatás kialakítás miatt érdemben kialakulhat – ingyenes és fizetős szolgáltatások).

Az új menedzselési megközelítés – a kkv-k helyzetbe hozása

A kormányzati célok eléréséhez az eddigi menedzselési elveken is túl kell lépni. Az új irányok:

- befogadó architektúra alkalmazása (a „kulcsrakész” projekteknél olyan rugalmasan fejleszthető architektúrát kell megkövetelni, amelyre újabb szolgáltatások az eredeti fejlesztő bevonása nélkül ráfejleszthetők);
- szakmai bontás (törekedni kell a feladat olyan részekre bontására, amely lehetőleg a kkv szektornak is lehetőséget biztosít a bekapcsolódásra);
- időbeni bontás (érdemi döntési pontok az egyes fázisoknál - megvalósíthatósági tanulmánynál, igazgatási rendszertervnel, követelmény-meghatározásnál);
- alap- és értéknövelt szolgáltatásokra bontás (a nyújtandó szolgáltatások alapszintjének meghatározása, amelyekről az állam – többnyire ingyenesen - gondoskodik -, illetve a ráépülő értéknövelt szolgáltatások lehetővé tétele, amelyek már jellemzően térítést igényelnek).

Intézkedési lehetőség:

<p>Kormányzati fejlesztő központ létrehozása</p> <p>A költségvetési források programokra bontását követően (stratégiai szint) kizárólag objektíven, hatásvizsgálattal, gazdasági számításokkal, szükség szerint szakmai tervekkel (közigazgatási-szolgáltatás fejlesztésnél igazgatási rendszertervvel) megalapozott projektek engedélyezhetők, amelyek folyamatos monitoringja biztosítja a projektcélok elérését, utólagos kiértékelése pedig segít a későbbi döntések megalapozottságának javításában. Mindezek érdekében és az informatikai szakmai képességek állandó biztosítására egy, a projektirányítást és a projekt adminisztrációt egyaránt professzionálisan végző, centralizáltan működő kormányzati szervezet (kormányzati fejlesztő központ) kerül felállításra.</p>	<p>i: 40.</p>
--	---

4.3.4 Technológiai konszolidáció

Fejlesztés

A fejlesztések hatékonyságának javításához elengedhetetlen a fejlesztési technológia pontos szabályozása, definiálása, a fejlesztési folyamat elemeinek feltérképezése:

- homogén megoldások fejlesztése;
- a jogszabályoknak megfelelő informatikai alkalmazás szolgáltató központok kialakítása (ASP);
- szigetszerű alkalmazások feltárása, működési és kapcsolati konszolidációja;
- nyilvántartások adatvagyon-felmérése, konszolidációja, egységesítése, normalizálása, törzsek, kódszótárak leválasztása;
- adatrendszerek, alkalmazói rendszerek, adatszolgáltatások szabványos egységesítése;
- integrált alkalmazás üzemeltetési környezetek újratervezése, újraszervezése, szolgáltatás orientált architektúra (Service Oriented Architecture, SOA) bevezetése szolgáltatás kapcsolati busz (Enterprise Service Bus, ESB) létrehozása, vékonykliens / böngésző / portál hozzáférés biztosítása;
- alkalmazás virtualizáció.

Mind az egységes fejlesztés-támogatás, mind az egységes üzemeltetés kialakítása (a rendszerek üzemelésre való átvételének egyszerűsítése érdekében) megköveteli, hogy a kormányzat területén jelenleg alkalmazott fejlesztési megközelítések felmérésre kerüljenek, és a centralizáció kialakításának keretében azok migrálása is megtörténjen. Ez rossz esetben jelentheti egyes fejlesztési dokumentumok átalakítását az új fejlesztési előírásoknak megfelelő dokumentummá, egyszerűbb esetben viszont csak a releváns dokumentumok számbavételét, rendszerezett elérhetőségi nyilvántartásba helyezését értjük alatta. Az esetleges speciális fejlesztési módszertanok eredményeinek hasznosításához a centralizált szervezetnél egyes szakértők továbbképzésére is szükség lehet.

Üzemeltetés

Az üzemeltetés központosításának megvalósítása a heterogén eszközpark, az igen eltérő üzemeltetési feltételrendszer és szakértelem miatt nehéz folyamat, amely részeként elkerülhetetlen a jelenlegi üzemeltetési megoldások esetleges technológiai beavatkozással történő esetenkénti átalakítása,. Fokozatosan át kell térni a kapacitás-biztosításon alapuló szolgáltatás igénybevételre, és az e felfogás szerint kialakított menedzselésre. A technológiai konszolidáció része az egyes rendszerek új feltételek szerinti műszaki átalakítása. Minden rendszernél az egyéb okból történő (például jogszabálykövetés, új verzióra átállás) továbbfejlesztéseket kell kihasználni az új üzemeltetési feltételrendszerre történő áttéréskor

(változtatott rendszer csak az új feltételrendszer szerint helyezhető üzembe).

A technológia konszolidáció részeként – a megszerezhető forrásoktól függő ütemezéssel – ki kell alakítani professzionális szolgáltató központokat, az alkalmazásokat fokozatosan ezekre kell áterhelni. Az üzemeltetés technológiai konszolidáció része az egyes – részben heterogén – rendszerek egységes monitorozhatóságának megvalósítása.

4.3.5 Erős ellenőrzés bevezetése

A kormányzati informatika szereplői számára mind pénzügyi, mind folyamati oldalról erős, kötelező jellegű ellenőrzést kell kialakítani. Az ellenőrzés gyakorlati megvalósításának két fontos feltétele van. Egyrészt, mivel az ellenőrzés egyik legfontosabb mérőegysége a pénzbeli kiadás és eredményesség, elengedhetetlen, hogy az informatikai kiadások mind az állami, mind a felhasználó intézményi költségvetésben megtalálhatók legyenek. Másrészt, az ellenőrzési funkció operatív ellátása hosszú távon csak megfelelő (beszerzési, pénzügyi, IT, jogi) szakértelemmel rendelkező szervezettel biztosítható. A kialakított ellenőrzési funkciónak a kormányzati informatika széles spektrumát le kell fednie, így az IT beszerzéseket, pénzügyi tervezést, a projekt és üzemeltetési folyamat ellenőrzését is.

A meghatározott elvek implementálása lehetőséget teremt, hogy változatlan költségszint mellett jelentős hatékonyságnövekedést lehessen elérni az állampolgár felhasználói (e-közigazgatással kapcsolatos) élményének növekedése mellett:

- a kormányzati IT költségvetés tervezhető legyen, biztosítva a megfelelő beavatkozási lehetőséget (intézményi szintre lebontható - terv és tény szinten pontos, friss információ álljon rendelkezésre);
- jövőbe mutató és a kormányprogram céljainak elérését segítő felelős döntések meghozatalához rendelkezésre álljon az egyes - fejlesztési és üzemeltetési – tevékenységek mérhető hasznossága;
- az állami informatikai vagyon használata racionálisabbá váljon, az intézményi gazdálkodás helyett egy magasabb szintű, a teljes állami informatikai szektorra vonatkozó gazdálkodás kerüljön bevezetésre;
- az IT beruházások átláthatóbbak legyenek és az állampolgárok számára előremutató és mérhető hasznot hozó fejlesztést jelentsenek.

A korábban ún. egyetértési jog alkalmazása a gyakorlatban nem váltotta be teljes körűen a hozzá fűzött reményeket. A joggyakorlásra azokban az esetekben volt lehetőség, amennyiben az intézmény úgy ítélte meg, hogy annak szabályait magára nézve betartja. A jogszabály mellőzésének a figyelemfelhívás eszközén kívül más szankcionálása nem létezett. A

kiepítendő ellenőrzés ezen változtat az előzetes engedélyezés bevezetésével, ami a Nemzetgazdasági Minisztérium együttműködésével válik igazán erőteljessé és érvényesíthetővé.

A pénzügyi kontrolling

A teljes kormányzati informatikát átfogó pénzügyi kontrolling rendszer megfelelő megvalósítása támogatja a vezetői ellenőrzési struktúra kialakítását és hatékonyan segíti a döntési mechanizmust. A rendszer egyben jelenti a szabályokat alkotó és azokat betartató – a központi irányító szervezet logikai részét képező - Központi IT Kontrolling szervezeti egységet, az alkalmazott módszertant, a folyamatot és az ezt támogató informatikai rendszert is. Cél, hogy tisztább képet lehessen adni a súlypontokról, szakadékokról és pazarlásról, amire alapozva felelősen lehet dönteni az informatikai költségvetés belső átcsoportosításairól.

A főbb, pénzügyi kontrolling oldalról megfogalmazott stratégiai célkitűzések 4 nagyobb csoportba sorolhatók:

- a kormányzati informatika területén egységes pénzügyi tervezési módszertan épüljön ki;
- naprakész információk álljanak elő a rövid, közép és hosszú távú finanszírozást illetően;
- olyan vezetői információs rendszer álljon a vezetők rendelkezésére, amely hatékonyan segíti a megalapozott döntések meghozatalát;
- legyen egységes az informatikai projektek pénzügyi ellenőrzése és beszámoltatása.

A kontrolling rendszert – beleértve annak informatikai hátterét – olyan korszerű megoldásokkal célszerű kialakítani, amely egyben pilot alkalmazása lehet egy átfogó kormányzati kontrolling rendszernek (a kormányzat, később a közigazgatás működésére kiterjedően).

Intézkedési lehetőség:

<p>Pénzügyi kontrolling bevezetése</p> <p>Az IT költségvetés, az intézményi szintű központi nyilvántartás és az ezek felett gyakorolt pénzügyi kontrolling tevékenységre – a piaci szektorban már hatékonyan alkalmazott – a teljes kormányzati informatikát átfogó pénzügyi kontrolling funkció kerül bevezetésre, amely támogatja a vezetői ellenőrzési struktúra kialakítását és hatékonyan segíti a döntési mechanizmust is.</p>	<p>i: 41.</p>
---	---

A (köz)beszerzés kontrollja

A Kbt. újragondolásával egy költség- és beszerzés hatékonyságot növelő, gyakorlatias és rugalmas szabályozást kell kialakítani, amely a kógens rendelkezések megtartása mellett az eljárás egyes részeiben lehetővé teszi a diszpozitív szabályozást, elősegítve ezzel az ajánlatkérők számára egy egyszerűbb, az adott intézmény sajátosságaira épülő beszerzési folyamat kialakítását, amely az ajánlattevők számára is kedvezőbb. A hatályos szabályozás felülvizsgálata során a sokszor támadott, magas árszínvonalú beszerzéseket eredményező központosított közbeszerzés (168/2004. (V. 25.) Korm. rendelet, 276/2003. (XII. 24.) Korm. rendelet), azon belül is a kiemelt termékek és az állami normatívák szabályai kerülnek átgondolásra.

A megfelelő szakértelemmel rendelkező közbeszerzési szakemberek a szükséges tudáshalmazt egyrészt célzott, ilyen irányú tanulmányokkal, másrészt több éves gyakorlati szakmai tapasztalatokkal alapozhatják meg. A kormányzat részéről mindezt célszerű kiegészíteni egy több forrásból táplálkozó motivációs rendszer kiépítésével, amely a megtakarítás elérésére épülő premizálást jelenti. Ennek következtében célszerű meghatározott értékhatár feletti kormányzati informatikai közbeszerzések kiírása esetén közbeszerzési tapasztalattal rendelkező IT szakember alkalmazása az egyes eljárásokban.

A jelen vitairat hatókörébe tartozó minden intézmény köteles a megadott összeghatárt meghaladó informatikai beszerzését engedélyeztetni, ennek következtében az időben előre meghatározott számú beszerzési eljárás során több intézmény hasonló-, vagy egyező igényeit össze lehet hangolni, és lehetőség szerint egy csomagban kell beszerezni, ezzel:

- a méretgazdaságossági elvek minél jobban kihasználásra kerülnek, biztosítva a jelentősebb szállítói árengedményt,
- a közigazgatás szintjén lehetőség nyílik az egységes és központosított erőforrás gazdálkodásra.

A beszerzések megfelelő előkészítése és konszolidációja érdekében az egyes közigazgatási szervek beszerzéseire az irányító szervezetnél kialakításra kerülő ellenőrzési és monitoring rendszere ki kell, hogy térjen a beszerzési tervek, szabályzatok, IT költségvetések, stratégiák (ex-ante) ellenőrzésére is.

Az elektronikus árlejtés a professzionális beszerzési folyamat mindössze egy, de a legkedvezőbb ajánlat elérése érdekében megkerülhetetlen szakasza, amely végső soron a beszerzési folyamat kiegészítése valósídejű hatékony versenyeztetéssel.

Jelen vitairat - a költségtakarékosság érvényesítése érdekében – az árlejtés használatát a jövőben széles körben bevezeti (természetesen nem kizárólagosan, az egyéb elektronikus beszerzési technikákkal együtt).

Intézkedési lehetőség:

<p>Kontroll a (köz)beszerzések területén</p> <p>A (köz)beszerzések felett bevezetendő ellenőrzés és informatikai eljárások (elektronikus árlejtés, azonos eszközök egyidejű, kormányzati szintű beszerzése) segítségével a kormányzati IT fejlesztésekhez, illetve üzemeltetésekhez szükséges (köz)beszerzések hatékonysága (átfutási ideje, tisztasága, tényleges árcsökkentő hatása) jelentősen javul.</p>	<p>i: 42.</p>
---	---

4.3.6 Egységes szabályrendszerek megfogalmazása és kötelezővé tétele

Üzemeltetés és fejlesztés sztenderdizálása

A kormányzati informatikai fejlesztésekre és üzemeltetésre vonatkozóan az egységes és egyszerűbb ellenőrzés érdekében sztenderdizált, és az irányítási jogkörbe tartozó intézményeknél kötelezően betartandó (keret jellegű) szabályok kerülnek meghatározásra az alábbi témakörökre vonatkozóan:

- a megjelenő új fejlesztési igények és jóváhagyási folyamat definiálása,
- projektek menedzselésével kapcsolatos előírások,
- az egyes szerződéstípusok kötelező tartalmi elemeinek meghatározása (SLA, titoktartási nyilatkozat, forráskód felhasználhatósága stb.).

Az IT szabályozási rendszer részeként kidolgozásra kerül az IT üzemeltetési és fejlesztési (keret jellegű) szabályrendszer, ami biztosítja a kormányzati informatika üzemeltetési feltételeinek és elvárásainak egységesítését:

- minimálisan elkészítendő üzemeltetési folyamat, illetve a folyamat-szabályozás struktúrája;
- eszkalációs szintek meghatározása;
- az IT rendszerek üzemeltetésére vonatkozó általános előírások;
- az IT szolgáltatások üzemeltetésének módszertani keretei;
- elvárt üzemeltetési színvonal definiálása (SLA-k);
- az informatikai biztonsági politika minimális tartalma és struktúrája.

Projekt folyamatok ellenőrzése

A jövőben a gazdasági számításokkal megalapozott, valós szakmai, gazdasági, társadalmi igényeken alapuló projektek végrehajtásának,

eredményességük monitoringjának, a majdani működés rendszeres ellenőrzésének, illetve az átadást követő utóellenőrzésnek garantálnia kell a projektgazda felelősségének számonkérhetőségét. A rendszerek működési tapasztalatainak fejlesztés utáni további monitoringja is szükséges annak megítéléséhez, hogy az adott beruházás mennyiben volt rentábilis (például, ha egy drága, de a későbbi ráfejlesztéseknél alacsony árszintet ígérő megoldásról kiderül, a későbbi ráfejlesztések is drágák, akkor az újabb projekteknél e technológia már háttérbe szorítható).

Az állami informatikai projektek sztenderdizációjával ezek mérhetősége, ezáltal az összehasonlíthatósága és számonkérhetősége is megeremtődik. Az egységesítés érdekében az NFM keretszabályokat adó projektmenedzsmenti kézikönyvet készít. Emellett azonban a projekt résztvevői (projekt tagok, PIB tagok, projekt menedzser és szponzor) hozzáállásának megváltoztatása is szükséges, a felelősségi viszonyok projekten belüli megeremtésével és a számonkérés rendszerének kialakításával.

Intézkedési lehetőség:

<p>Projektek sztenderdizálása</p> <p>A kormányzati informatikai kötelezően alkalmazandó fejlesztési, üzemeltetési, projekt felállítási folyamatokra egy központilag koordinált keretszabály rendszer kerül kidolgozásra.</p>	<p>i: 43.</p>
---	--

Államigazgatási folyamatok korszerűsítése

Az államigazgatási folyamatok informatika által biztosított fejlesztési lehetőséget adnak a folyamatok racionális újraszervezéséhez. Ezek együttes megjelenése biztosítja a közigazgatás adminisztratív terheinek mérhető csökkentését és a hatékonyság növekedését. A meglévő eljárásokat, folyamatokat nem szabad egy az egyben elektronizálni, azokat modernizálni kell. Ennek megfelelően a fejlesztések esetén szükséges az alábbi folyamatok elemeket érvényesíteni:

- a folyamatokat intézményen belül leíró eljárásrendek, belső utasítások naprakészek legyenek úgy, hogy érvényesítve legyen a munkafolyamat vezérlés jellege (workflow);
- nem indulhat államigazgatási folyamatot támogató informatikai fejlesztés, ha nem életszerű a jogszabályi háttér. Minden esetben első lépésként a szabályozási környezetet kell úgy átalakítani, hogy az valóban kiszolgálja az államigazgatást, ezáltal pedig végső soron az állampolgárok érdekeit;
- az államigazgatási szolgáltatások informatikai fejlesztésekor első lépésként kötelezni kell a megoldás megrendelőjét és szállítóját, a hazai és uniós jogszabályokra épülő igazgatási rendszerterv

elkészítésére. Ezzel egyidejűleg a megrendelő oldalán fel kell építeni az elkészített igazgatási rendszerterv szigorú ellenőrzési és elfogadási mechanizmusát;

- a megadott esetekben informatikai rendszerterv elkészítése csak az igazgatási, funkcionalitási követelmények hatékony támogatását biztosító igazgatási rendszerterv alapján történhet. Az informatikai fejlesztés során ellenőrzési pontok beiktatásával kell biztosítani az igazgatási rendszertervben foglaltaknak való megfelelést.

Intézkedési lehetőség:

<p>Államigazgatási folyamatok korszerűsítése</p> <p>Az államigazgatás működését az egyes folyamatok elektronizálásával hatékonyabbá kell tenni. A jövőben az informatikai fejlesztések kizárólag a meglévő folyamatok felülvizsgálatát, korszerűsítését követően csak az igazgatási rendszerterv elkészítésével engedélyezhetők.</p>	<p>i: 44.</p>
---	---

Egységes eszközgazdálkodási politika kialakítása

A hatékony eszközgazdálkodás elősegítése érdekében egységes, a teljes kormányzati informatikára kiterjedő eszközgazdálkodási politikát kell megalkotni az alábbi alapelvek mentén:

- Az informatikai eszközök sokféleségének csökkentését oly módon kell megoldani, hogy mindig legyen alternatíva, ha egy szállító súlya aránytalanul megnő.
- A beruházások végrehajtásakor el kell készíteni az eszközök szinten tartásának hosszú távú tervét (használhatóság fenntartása 3-4 éven túl hogyan biztosítható).
- A szinten tartási tervet (az eszköztől megkívánt funkcionalitás, teljesítmény, megbízhatóság fenntartása) a már üzemelő eszközökre is el kell készíteni a hosszú távú tervezhetőség érdekében.
- A megfelelő tartalék eszköz mennyiség biztosításával az üzemeltetés biztonsága az elvárt színvonalon történjen.

A gazdaságos rendszerműködtetés elősegítése érdekében a teljes kormányzati informatikára kiterjedő hatályú szoftver licenzpolitikát kell kidolgozni:

- a licenz köteles szoftverekre (pl. operációs rendszer, adatbázis kezelő, irodai alkalmazás) kiírandó beszerzéseket kormányzati szinten kell koordinálni, hogy a megrendelések összevonásával kihasználható legyen a méretgazdaságosság miatti egységárcsökkentés.

- a licenz szerződéseket úgy kell kötni, hogy ezek az állami intézmények között szükség esetén átadhatóak legyenek.
- közpénzből csak olyan szoftveralkalmazások jöhetnek létre, amelyeknek a tulajdonjoga a megrendelő államé lesz, a ma még fennálló ilyen jellegű kiszolgáltatottságot meg kell szüntetni.

Egységes eszköz nyilvántartási rend és nyilvántartó rendszer kialakítása

Az állam elemi érdeke, hogy vagyonáról naprakész információval rendelkezzen. Ennek részeként ki kell alakítani egy egységes IT erőforrás-nyilvántartási rendszert, amely – összekapcsolva az elektronikus ügyintézés felügyelet által vezetett szolgáltatás nyilvántartással – megfelelő elemzés után hasznos információt szolgáltat a vezetés számára az esetleges anomáliákról (elfekvő készletek stb.). A nyilvántartás további – közvetett haszna, hogy segíti az inkurrens IT eszközök érdemi hasznosítását. Egy informatika licenz, forráskód és eszközgazdálkodást monitorozó és nyilvántartó rendszer kerül létrehozásra, amelynek célja, hogy átláthatóvá tegye a kormányzati informatikai vagyont, ezáltal megkönnyítse az egyes intézményi szinten felszabadult, vagy nem használt erőforrások megosztását/átadását a közigazgatás olyan területei számára, ahol az adott erőforrás éppen hiányként jelentkezik.

Intézkedési lehetőség:

<p>Egységes eszköz nyilvántartási rend és nyilvántartó rendszer kialakítása</p> <p>A költségvetésből finanszírozottan működtetett informatikai eszközök technológiai konszolidációját végre kell hajtani, hogy az szolgálja az eszközpark egyszerűsítését, gazdaságosabb szinten tartását, biztosítsa a várható feladatoknak történő megfelelést és lehetőség nyíljon az eszközpark kormányzati szintű gazdálkodására (hiány, többlet átcsoportosítás az egész kormányzati területen).</p> <p>Kidolgozásra kerülnek egyrészt azon technológiai irányelvek, amelyek garantálják a technológiai függőség csökkenését; másrészt a teljes kormányzati informatikai eszközparkra kiterjedő eszköz nyilvántartási rendszer.</p>	<p>i: 45.</p>
--	--

Kereskedelmi szoftver vs. nyílt forráskód alkalmazása a kormányzati informatikában

A nyílt forráskód nem jelent önmagában csodafegyvert, kész megoldásokat. Viszont több (ebben a tekintetben előttünk járó) európai ország példája is azt mutatja, hogy közép, de inkább hosszútávon a szabad forráskód használatával valós érték teremtése és mérhető megtakarítás

realizálható az állam számára, hiszen a szakértők házon belül tartásával nincs szállítói függés, „előre nem látott” fejlesztési igény stb.

Amennyiben mégsem lehetséges a házon belüli megoldás, a hazánkhoz hasonló kis országok számára jelentős előnyt jelent, hogy könnyebben lehet bevonni a hazai kkv szektort, így az értékláncban nagyobb költségeket jelentő szintek kihagyhatóak.

Intézkedési lehetőség:

<p>Nyílt forráskódú szoftverek részarányának növelése</p> <p>A nyílt forráskód részarányát a kormányzati informatikában - átgondolt lépésekben, az informatika részterületein külön megvizsgálva (desktop alkalmazás, szerveralkalmazás stb.) - markánsan növelni szükséges, kihasználva ezzel a kormányzati informatika méretgazdaságossági előnyeit: a nyílt forráskódú technológia alapú szoftverfejlesztések megoszthatóságát más állami szervezetekkel, vagy a kormányzati informatika szereplőinek egymás közötti tudás transzfer lehetőségét.</p>	<p>i: 46.</p>
---	--

4.3.7 Új humán erőforrás politika

A megfelelő emberi erőforrás biztosítása alapvető feltétele a legfejlettebb technológiákat jól ismerő és alkalmazó, az ebből származó előnyöket kihasználó szervezet és szakembergárda, akiknél az új, szolgáltató állam szemléletének kialakítása és a közigazgatási működés ismerete elengedhetetlen. A szakmai ismereteik szinten tartását az állandó tréningek, tanfolyamok biztosítják, a karriergondozás pedig hosszútávon biztosítja motivációjukat.

A közigazgatásban dolgozó felhasználók képességfejlesztése

Az államigazgatásban dolgozók jelentős körének ma nincs meg a megfelelő (felhasználói) szintű tudása a jelenleg használt infokommunikációs eszközök megfelelő alkalmazásához, épp ezért gondoskodni kell az informatikai tudásuk folyamatos fejlesztéséről, egy modul rendszerű, sok, egymást kiegészítő részképzések sorozatára épülő oktatási rendszer kialakításával.

Közigazgatási IT szakemberek szaktudásának, képzettségének növelése

Az államigazgatás IT szakembereiről általánosságban megállapítható, hogy a mérnöki kör kulcsemberei és az elsődleges (osztály) vezetői kör tagjai megfelelő szakmai színvonalat képviselnek. A kormányzati IT világban a középvezetői rétegnek a szakmai ismeretek mellett a vezetői ismeretek oktatása is prioritást kell, hogy élvezzen. Ezen felül elengedhetetlen egy olyan szakinformatikus gárda megteremtése, akik közigazgatási informatikus (vagy azzal egyenértékű, például közszolgálati gazdaság-informatikus) végzettséggel rendelkeznek, így birtokában vannak

informatikus végzettségük mellett a megfelelő közigazgatási ismereteknek, képesek átlátni, megérteni és alkalmazni a közigazgatás speciális szempontjait.

Kormányzati IT szakemberek életpálya modellje

A kormányzati IT területén tehetség- és karriergondozás szinte nincs. A szakmai színvonal emelése és a megfelelő utánpótlás biztosítása érdekében szükséges egy vonzó kormányzati IT életpálya és karrierlehetőség kialakítása a munkatársak számára. Az elkövetkező években ki kell dolgozni a leendő kormányzati IT szakemberek karrier-előgondozásának folyamatát.

Az IT-vel foglalkozó szervezetek átalakítása

A szervezeti kultúra jellemzői és a szervezeti légkör minősége a működési hatékonyság lényeges elemei, ezért cél a konstruktív kormányzati IT szervezeti kultúra kialakítása, az együttműködés, az eredményorientáltság, a kommunikáció nyíltsága, a vonzó, de ugyanakkor elérhető célok biztosítása is.

Az IT tevékenységet végző szervezetek humán-erőforrásának megfelelő kihasználásához szükséges a kormányzati szervezeteknél folyó IT munka konszolidációja, illetve a szervezeteken belüli IT homogén, egységes szervezeti struktúra kialakítása. Szét kell választani az alkalmazásfejlesztést, az üzemeltetést, a stratégiakészítést, és a szervezést. Az outsourcing–ot felül kell vizsgálni, ahol szükséges, insourcing megoldásra kell áttérni. A stratégiakészítést mindenképp a szervezeten belül kell tartani, valamint törekedni kell a külső szolgáltatás igénybevételeinek minimalizálására, a projektmenedzselés belső megoldására, vagy a kormányzati központi támogatás igénybevételeire.

Intézkedési lehetőség:

<p>Új humán erőforrás politika</p> <p>A közigazgatásban stabilizálni kell a megfelelő kvalifikáltságú informatikai szakembergárdát, amelynek elsődleges feltétele, hogy életpálya modellt tudjunk nyújtani a munkatársaknak (a közigazgatás presztízsének emelése és a piaci alapú bérpolitika bevezetése, a bérek piaci viszonyokhoz közelítése)</p>	<p>i: 47.</p>
--	---

4.3.8 Közigazgatási szolgáltatások kialakítása

Célunk olyan elektronikus közigazgatási szolgáltatások kialakítása, amelyet az állampolgárok valóban használnak, igényelnek.

Az ügyintézés az ügyfelek számára természetessé, egyszerűbbé válik, a közigazgatást az igényeik kiszolgálójaként fogják értékelni. A rugalmas kapcsolattartási formák, a társadalom más szegmenseiben (pénzügyi szolgáltatóknál, illetve a kereskedelemben) alkalmazott megoldásoktól nem

elmaradó, azokkal kompatibilis, sok esetben azokat segítő szolgáltatások bevezetése már nem egyszerűen kényelmi elemként jelenik meg, de érdemben segíti és ösztönzi az IT széleskörű alkalmazását a kormányzati és a többi területen egyaránt.

Intézkedési lehetőség:

<p>E-dokumentumkezelés</p> <p>Minden államigazgatási dokumentumot elérhetővé kell tenni elektronikus formában, ezáltal csökkentve az intézmények papírfelhasználását, meggyorsítva az ügyátadást. Ezzel ellenőrizhetőbbek lesznek az ügyviteli folyamatok és az ügyintézés során közvetített üzenetek, dokumentumok, elektronikus <i>bizonylatok</i> biztonságos, hosszú távú megőrzése valósul meg.</p>	<p>i: 48.</p>
<p>Azonosítás</p> <p>Meg kell teremteni az ügyintézők biztonságos hozzáféréseinek, jogosultságkezelésének egységes infrastruktúráját. Tovább kell fejleszteni az ügyfélkapus azonosítás rendszerét, biztosítani kell a szervezetek képviselőinek azonosítását és jogosultságkezelését. A szervezetek között közlekedő dokumentumok, adatcsere és az ügyfelekkel folytatott kommunikáció hitelesítését biztosítani kell időbélyegzéssel, elektronikus aláírással, biztonságos archiválás lehetőségének kialakításával.</p>	<p>i: 49.</p>
<p>E-ügyintézés fejlesztése</p> <p>Modernizálni kell az elektronikus ügyintézés folyamatait, eszközrendszerét. Biztosítani kell az ügyfelek és hivatalok részére az ügyintézés tranzakcióinak, űrlapjainak, egyéb dokumentumainak magas színvonalú kezelését, biztonságos megőrzését szabványos, hitelesített, bizalmas üzenetcsomagok felhasználásával. Ki kell alakítani azt a mechanizmust, ami alapján a felhasználók és a kapcsolódó közigazgatási rendszerek képessé válnak az ügyintézés státuszának a követésére, illetve kiadására, hogy a felhasználók mindig pontos képet kapjanak, hol áll az ügyük a közigazgatást folyamatokban.</p>	<p>i: 50.</p>

<p>Egyablakos ügykezelési rendszerek</p> <p>A közigazgatás hatékonyságának - az ezzel kapcsolatos ügyfél oldali elégedettség - növelése, valamint az államigazgatási szervek mérhetősége és ellenőrizhetősége érdekében a kormányzati informatikai fejlesztések egyik fő fókuszában az egyablakos ügyintézés funkció további erősítése áll. Az egyablakos ügykezelési rendszereknek nem csak a felhasználói, hanem a back office (hivatali folyamatok) folyamatokat is le kell egyszerűsíteni, hogy ezáltal mérhetővé és ellenőrizhetővé váljon az intézmények működése, és transzparensen erősíthető legyen a szolgáltatásorientált, állampolgárbarát kormányzati informatika szemlélete.</p>	<p>i: 51.</p>
---	---

<p>Elektronikus Ügyintézés preferálása, e-fizetési lehetőség</p> <p>Illetékkedvezményben részesítjük az állammal digitális ügyintézés végzőket, az elektronikus fizetés az ügyintézés folyamatának részévé válik. Olyan ügymenetek bevezetése, amely kizárólag elektronikus úton folyik (engedélyek, kérelmek, támogatások).</p>	<p>i: 52.</p>
---	---

<p>A felhasználói igények jobb kiszolgálása érdekében az állampolgári jogon járó, szabályozott körülmények között, központilag kötelezően nyújtott ingyenes közigazgatási szolgáltatások mellett meg kell vizsgálni a magasabb hozzáadott értéket adó, de fizetős szolgáltatások bevezetésének lehetőségét.</p>	<p>i: 53.</p>
---	---

4.3.9 Nemzeti adatvagyon hatékony felhasználása

A nemzeti adat- és információs vagyon (a továbbiakban csak nemzeti adatvagyon) kezelése nem pusztán kormányzati belső működést érinti, sőt a nemzeti adatvagyon jelentős részét nem is a kormányzat állítja elő.

Mindazok az adat és információ elemek a nemzeti adatvagyon elemeit képezik, amelyek a társadalom, a gazdaság, az állam működéséhez, a nemzethez és annak kultúrájához tartoznak.

Célkitűzésünk, hogy a nemzeti adat- és információs vagyon, illetve ennek felhasználása koherens módon szolgálja a társadalom, a gazdaság és az állam működését, nemzeti kultúránk megőrzését. Ennek eszköze: a nemzeti adat- és információs vagyon elemeinek definiálása, az adatgazdák kijelölése, az egyes adatvagyon elemek közhitelességének és koherenciájának megteremtése.

A nemzeti adatvagyon alapvető fontosságú, a nemzet talán legfőbb kincse. Ennek birtokában működik az állam, a társadalom és a gazdaság, illetve e nélkül mindez nem működik.

Ez az adatvagyon őrzi a nemzet kultúráját, ezen alapszik a nemzeti identitás, a nemzeti egység. A nemzeti adatvagyon nélkül, mint nemzet nyomtalanul eltűnnénk a föld színéről, csak annyiban maradnánk meg a történelemben, amennyit mások feljegyezték rólunk.

A nemzeti adatvagyon az, amelynek birtokában újra teremthető a nemzetállam (pl. egy kataklizma után).

A nemzeti adatvagyon elemei adnak identitást az állampolgároknak, adják meg tulajdonviszonyaikat, vagyoni helyzetüket, társadalomban elfoglalt helyüket, őrzik egészségük, múltjuk, munkájuk, családi, rokoni kapcsolataik, iskolai végzettségük adatait, stb. A nemzeti adatvagyon ránk vonatkozó tételei nélkül gyakorlatilag nem léteznénk a társadalom számára.

A nemzeti adatvagyon elemei őrzik a gazdasági szereplők adatait, a társadalom és a gazdaság felépítésének, hierarchiájának adatait, az ország nemzetközi közösségben elfoglalt helyének adatait és mindenek dinamikáját.

A nemzeti adatvagyon nem azonos a kormányzat által kezelt adatokkal, annál sokkal bővebb. Ugyanakkor nem minden a kormányzat által kezelt adat és információ része a nemzeti adatvagyonnak (többnyire az alapadatok a részei, kevésbé a tranzakciós adatok).

Feladatok:

- A nemzeti adatvagyon és az egyes elemek definiálása, a kapcsolatos jogszabályok és szabványok megalkotása (ideértve a kormányzati adatok másodlagos felhasználását is – PSI³ direktíva), valamint a kizárólag kormányzat által kezelhető vagyonelemek definiálása és a kezelés módjainak megadása.
- Az egyes nemzeti adatvagyon elemek azonosítása és kataszterbe rendezésének, valamint osztályba sorolásának megkezdése, az adatgazdák kijelölése
- Az egyes adatvagyon elemek közti koherencia, és ezzel a hatékony felhasználás feltételeinek megteremtése minden hatalmi ág között (ide értve a központi kormányzat mellett az önkormányzati szektort, az igazságszolgáltatást, a törvényhozást, alkotmánybíráskodást, stb.)
- A már megteremtett koherencia birtokában a közhiteles nyilvántartások valóban közhitelessé tétele, a nemzeti adatvagyon felhasználási feltételeinek és szabályrendszerének gyakorlatba való teljes körű átültetése

Intézkedési lehetőség:

³ Public Sector Information

A nemzeti adatvagyon és az egyes elemek definiálása, a kapcsolatos jogszabályok és szabványok megalkotása
--

i: 54.

4.3.10 A közigazgatási informatikai rendszerek biztonsága
--

A kormányzati informatikai rendszerek működtetésének biztonságát növelni kell, ami kiterjed az üzembiztonságra és a rendszerekben kezelt adatok védelmének erősítésére is. Ezáltal növekszik az állampolgárok kormányzati működés és szolgáltatások iránti bizalma is.

A vitairat kiemelt célként tekint a rendszerek biztonságának növelésére, a kezelt adatok megfelelő szintű védelmére, a közigazgatás informatikai rendszerekben történő megbízhatóságra. Ez a bizalom nem esetleges, tapasztalati élmény, hanem a biztonságmenedzsment dokumentált szabályrendszerén alapul, mely a rendszerek teljes életciklusán megvalósuló tevékenységeket, felelősségeket szabályozza és garanciákat is tartalmaz ellenőrzések, szankciók formájában. A biztonság nem korlátozhatja indokolatlanul az adatok megosztásának igényét sem az együttműködő közigazgatási rendszerek felé, sem az ügyfelek számára nyújtott, személyes, testreszabott szolgáltatások területén.

Irányítás, felügyelet

A kormányzati informatika felügyeleti tevékenység kiterjed a kormányzati informatikai rendszerek biztonságának kompetens módon és koncentráltan történő irányítására és felügyeletére a korábbi átláthatatlan, redundáns és hiányos irányítási rendszer helyett. A biztonságmenedzsment minden egyes intézmény IT szervezetének részeként és minden informatikai rendszer teljes életciklusába beépülve valósul meg, amelynek követelményrendszerét a megfelelő szintű irányító szervezet írja elő és ellenőrzi. A vonatkozó, jelenleg érvényes jogszabályok és ajánlások halmazát át kell dolgozni a biztonságmenedzsment követelményeit meghatározó egységes és betartható szabályozási rendszerré.

Intézkedési lehetőség:

IT biztonsági jogszabályok átdolgozása

A kormányzati informatikai rendszerek biztonságára vonatkozó, jelenleg hatályban lévő jogszabályok és ajánlások halmazát át kell dolgozni a biztonságmenedzsment követelményeit meghatározó egységes és betartható szabályozási rendszerré.

i: 55.

Intézményi felelősségvállalás

A vezető felelőssége, hogy meghatározza az adott rendszer kockázati szintjét, kockázatviselő képességét és ezzel arányban a szükséges

védekezés módját, költségét. A személyes felelősségvállalás révén az informatikai biztonság az intézmény, illetve az egyes rendszerek normál napi működésébe, folyamataiba épül be. A vezető egyszemélyi felelősségén túl a felelősségi rendszer kiterjed a beszállítókra és minden, a rendszerrel kapcsolatba kerülő emberre is.

Intézkedési lehetőség:

<p>Intézményi felelősségvállalás</p> <p>Minden intézményben egységes módon meghatározott, egyértelmű, személyes felelősségvállalás kapcsolódik vezetői szinten az egyes rendszerek biztonsági követelményeknek való megfeleléséhez.</p>	<p>i: 56.</p>
--	---

Kötelező előírások

A kormányzati informatikai fejlesztésekre vonatkozóan megfogalmazandó kötelező szabályoknak ki kell terjedniük az alábbiakra: átlátható, nyilvános rendszer architektúrák megkövetelése; egységes dokumentációs módszertan; biztonságos fejlesztési környezet és biztonságos verziókezelés követelményei; meglévő hazai ajánlások (MIBIK, MIBÉTS) továbbfejlesztése.

Minden intézményen belül el kell készíteni az informatikai biztonság belső szabályzatrendszerét, amely megfelel az intézmény tényleges üzleti folyamatainak és folyamatosan követi azokat. A szabályozásnak biztosítani kell a biztonságos adatkezelés, adatmegosztás követelményrendszerét az intézmény és egyes rendszerei szintjén a kockázati besorolásnak megfelelően. Az intézmények szintjén ki kell kényszeríteni a szabályok betartásának kultúráját felhasználói szabályzatok előírásával, munkaszerződésbe ültetésével és a szabályszegés szigorú szankcionálásával. Elő kell írni a biztonságos adatkezelésre vonatkozó belső előírásoknak és az adatvédelmi szabályzatoknak való megfelelés auditálását.

Intézkedési lehetőség:

<p>A kormányzati informatikai fejlesztések szabályrendszerének kiterjesztése a biztonsági követelményekre.</p> <p>Az informatikai biztonság reális belső szabályzatrendszerének elkészítése és karbantartása minden intézményben, amely kiterjed a felhasználói szabályzatokra és az adatvédelemre.</p>	<p>i: 57.</p>
--	---

Professzionizmus

Az informatikai biztonság területén a közigazgatásban a legjobb piaci termékeket kell alkalmazni, központosított beszerzéssel. Egységes

szabályozást és magas színvonalú technikai megoldásokat kell bevezetni a teljes közigazgatásra kiterjedő módon az irodai munkakörnyezet, a személyes internethasználat és az email forgalom védelmére. Ki kell alakítani a biztonsági felelősök, a belső IT biztonsági szakemberek alkalmazásának elvárás rendszerét, támogatni kell az indokolt képzéseket.

Intézkedési lehetőség:

<p>Magas színvonalú informatikai biztonsági megoldások bevezetésének támogatása a kormányzat részére egységes szabályozás alapján.</p> <p>Biztonsági felelősök, belső IT biztonsági szakemberek képzésének támogatása.</p>	<p>i: 58.</p>
---	---

5 A PROGRAM CÉLKITŰZÉSEINEK KAPCSOLÓDÁSAI

Az alábbi fejezetekben bemutatjuk, hogy a Digitális Magyarország Program célkitűzései hogyan kapcsolódnak a Kormányprogramhoz, és az Új Széchenyi Terv célkitűzéseéhez.

Jelmagyarázat:

- +++ közvetlen kapcsolat, a megfogalmazott cél és eszközrendszer közvetlenül szolgálja és megvalósítja a programban megfogalmazott célt.
- ++ közvetett kapcsolat, a megfogalmazott cél és eszközrendszer hatással van a programban megfogalmazott cél megvalósulására.
- + a megfogalmazott cél és eszközrendszer befolyással van a programban megfogalmazott cél megvalósulására.

5.1 A Digitális Magyarország Program és a Kormányprogram kapcsolata

AZ ÁLLAMPOLGÁR ESÉLYEGYENLŐSÉGÉNEK, ÉLETMINŐSÉGÉNEK, JÓLÉTÉNEK NÖVELÉSE Életminőség és Tudás	Új munkahelyek létrehozása	Bürokrácia csökkentése	Vállalkozások versenyképességének növelése	A hazai piac növelése, a verseny fokozása	Versenyképes oktatás és képzés	Egészségügy megmentése	Szociális biztonság	Demokratikus normák helyreállítása
DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS								
4.1.1 Motivációs program indítása	+++	+	+		++			+
4.1.2 Közösségi terek kialakítása, fejlesztése		++					++	
4.1.3 eMagyar pontok a magyar nemzet egységes fejlődése érdekében		+					+	
4.1.4 Az IKT szervesen beépül a közoktatásba, egyben a távoktatás, mint eszköz elterjesztése	+		++		+++			
INFORMÁCIÓS ÍRÁSTUDÁS, ÉLETMINŐSÉG								
4.1.5 eEgészségügy - Gondoskodó környezet, IKT eszközökkel támogatott életvitel						++	+++	
4.1.6 Távmunka fejlesztésének támogatása	+++		++				+	
4.1.7 Digitális átállás minden magyar háztartásban							++	

<p style="text-align: center;">A VÁLLALKOZÁSOK ALKALMAZKODÓKÉPESSÉGÉNEK, VERSENYKÉPESSÉGÉNEK EMELÉSE</p> <p style="text-align: center;">Munkahelyteremtés és versenyképesség</p>	Új munkahelyek létrehozása	Bürokrácia csökkentése	Vállalkozások versenyképességének növelése	A hazai piac növelése, a verseny fokozása	Versenyképes oktatás és képzés	Egészségügy megmentése	Szociális biztonság	Demokratikus normák helyreállítása
4.2.1 100%-os korszerű szélessávú lefedettség			++	+++	+		+	+
4.2.2 A frekvencia, mint korlátos nemzeti erőforrás hatékony hasznosítása				+++				
4.2.3 Átfogó hírközlés-szabályozási reform				+++				
4.2.4 Hatékony és fenntartható verseny elősegítése			+	+++				
4.2.5 A közös értékteremtésre, az együttműködésre alapozott hasznosítás- és eredményorientált innováció felgyorsítása	+		+++	+				
4.2.6 Kreatív iparágak, kreatív gondolkodás elősegítése	+++		+	+	++			
4.2.7 A tartalomipar támogatása és digitális kulturális örökség megőrzése	+			++			+	
4.2.8 Magas szintű IKT szakemberképzés, átképzés	+++		++		+++			
4.2.9 KKV versenyképesség növelés	++		+++					
4.2.10 Szoftvergyártás és export támogatása	+++		++					
4.2.11 Szolgáltató központok importjának elősegítése	+++		++		+			
4.2.12 Az elektronikus számlázás, fizetés, aláírás elterjedésének támogatása		+++	++					

HATÉKONY ÁLLAM, BÜROKRATIZMUS CSÖKKENTÉSE	Új munkahelyek létrehozása	Bürokrácia csökkentése	Vállalkozások versenyképességének növelése	A hazai piac növelése, a verseny fokozása	Versenyképes oktatás és képzés	Egészségügy megmentése	Szociális biztonság	Demokratikus normák helyreállítása
4.3.1 Központi szakirányítás		+++		++				
4.3.2 Kormányzati informatikai üzemeltetési konszolidáció		+++						
Központ								
4.3.3. Központosított fejlesztés támogatás		+++						
4.3.4 Technológiai konszolidáció		+++						
4.3.5 Erős ellenőrzés bevezetése		+++						
4.3.6 Egységes szabályrendszerek megfogalmazása és kötelezővé tétele		+++						
4.3.7 Új humán erőforrás politika					+++			
4.3.8 Közigazgatási szolgáltatások kialakítása		+++	++					+
4.3.9 Nemzeti adatvagyon hatékony felhasználása		+++	+			++	+++	+
4.3.10 A közigazgatási informatikai rendszerek biztonsága		+			+		+++	++

5.2 A Digitális Magyarország Program és az Új Széchenyi Terv kapcsolata

STRATÉGIAI CÉL	Egészségipar (egészségturizmus, nano-és biotechnológia)	Megejuro Magyarország (energiatakarékosság, az energiahatékonyság, az energiabiztonság)	Otthonteremtés	Vállalkozásfejlesztés (pauokracia csökkentése, KKV, verseny, fogyasztó védelem)	Tudomány, innováció, növekedés (informatikai fejlesztések, kreatív iparágak, filmipar)	Foglalkoztatás (mezőgazdaság, túrizmus, távmunka)	Közlekedés
DIGITÁLIS ÍRÁSTUDÁS							
4.1.1 Motivációs program indítása				+++		++	
4.1.2 Közösségi terek kialakítása, fejlesztése					++	+	
4.1.3 eMagyar pontok a magyar nemzet egységes fejlődése érdekében							
4.1.4 Az IKT szervesen beépül a közoktatásba, egyben a távoktatás, mint eszköz elterjesztése				+++			
INFORMÁCIÓS ÍRÁSTUDÁS, ÉLETMINŐSÉG							
4.1.5 eEgészségügy - Gondoskodó környezet, IKT eszközökkel támogatott életvitel	++				+++		
4.1.6 Távmunka fejlesztésének támogatása				++	++	+++	
4.1.7 Digitális átállás minden magyar háztartásban							
MUNKAHELYTEREMTÉS ÉS VERSENYKÉPESSÉG							
4.2.1 100%-os korszerű szélessávú lefedettség				+	++		
4.2.2 A frekvencia, mint korlátos nemzeti erőforrás hatékony hasznosítása				++	+		
4.2.3 Átfogó hírközlés-szabályozási reform				+++			

STRATÉGIAI CÉL	Egészségipar (egészségturizmus, nano-és biotechnológia)	Megújuló Magyarország (energiatakarékosság, az energiahatékonyság, az energiabiztonság)	Ötthonteremtés	Vállalkozásfejlesztés (bürokrácia csökkentése, KKV, verseny, fogyasztó védelem)	Tudomány, innováció, növekedés (informatikai fejlesztések, kreatív iparágak, filmipar)	Foglalkoztatás (mezőgazdaság, turizmus, távmunka)	Közlekedés
4.2.4 Hatékony és fenntartható verseny elősegítése				+++			
4.2.5 A közös értékteremtésre, az együttműködésre alapozott hasznosítás- és eredményorientált innováció felgyorsítása				+	+++		
4.2.6 Kreatív iparágak, kreatív gondolkodás elősegítése	+				+++	+	
4.2.7 A tartalomipar támogatása és digitális kulturális örökség megőrzése				+	++		
4.2.8 Magas szintű IKT szakemberképzés, átképzés				+++	++	+	
4.2.9 KKV versenyképesség növelés				+++	+		
4.2.10 Szoftvergyártás és export támogatása				+	+++		
4.2.11 Szolgáltató központok importjának elősegítése					++	+++	
4.2.12 Az elektronikus számlázás, fizetés, aláírás elterjedésének támogatása				+++			
HATÉKONY ÁLLAM, BÜROKRÁCIA CSÖKKENTÉSE							
4.3.1 Központi szakirányítás					+		
4.3.2 Kormányzati informatikai üzemeltetési konszolidáció				+++	+		
4.3.3 Központ							
4.3.3. Központosított fejlesztés támogatás				+++	+		

STRATÉGIAI CÉL	Egészségipar (egészségturizmus, nano-és biotechnológia)	Megújuló Magyarország (energiatakarékosság, az energiahatékonyság, az energiabiztonság)	Otthonteremtés	Vállalkozásfejlesztés (bürokrácia csökkentése, KKV, verseny, fogyasztó védelem)	Tudomány, innováció, növekedés (informatikai fejlesztések, kreatív iparágak, filmipar)	Foglalkoztatás (mezőgazdaság, turizmus, távmunka)	Közlekedés
4.3.4 Technológiai konszolidáció				+++	+		
4.3.5 Erős ellenőrzés bevezetése				+++	+		
4.3.6 Egységes szabályrendszerek megfogalmazása és kötelezővé tétele				+++	++		
4.3.7 Új humán erőforrás politika				+++			
4.3.8 Közigazgatási szolgáltatások kialakítása				+++	++		
4.3.9 Nemzeti adatvagyon hatékony felhasználása				+++	++		
4.3.10 A közigazgatási informatikai rendszerek biztonsága				+++	+		

5.3 A Digitális Magyarország Program és az EU ICT célok kapcsolata	
EU Digitális Menetrend céljai	Digitális Magyarország Program prioritásai
Élénk egységes digitális piac	
A tartalmakhoz való könnyebb hozzáférés	+++
A határokon átnyúló internetes tranzakciók egyszerűsítése	+
Bizalomépítés a digitális szolgáltatások terén	+++
A távközlési szolgáltatások egységes piacának megerősítése	+
Interoperabilitás és közös szabványok	
Az IKT szabványok optimálisabb meghatározása	+
A szabványok optimálisabb alkalmazása	+
Az átjárhatóság növelése koordináció révén	+++
Bizalom és biztonság	+++
Nagy sebességű és szupergyors internet-hozzáférés	
Az egyetemes szélessávú lefedettség biztosítása növekvő sebesség mellett	+++
Új generációs hozzáférési hálózatok rendszerbe állításának elmozdítása	+++
Nyílt és technológia semleges internet	+++
Kutatás és innováció	
Ösztönző intézkedések és a hatékonyság növelése	+++
Az IKT innováció ösztönzése az egységes piac adta lehetőségek kiaknázásán keresztül	++
Ágazati kezdeményezések a nyitott innováció előmozdítására	++
A digitális jártasság, a digitális készségek és a digitális esély egyenlőség javítása	
Digitális jártasság és digitális készségek	+++
Inkluzív digitális szolgáltatások	++

EU Digitális Menetrend céljai	Digitális Magyarország Program prioritásai
Az IKT előnyei az uniós társadalom számára	
Az IKT a környezet szolgálatában	
Fenntartható egészségügyi ellátás és IKT támogatás a méltóságteljes és önálló életvitel szolgálatában	+++
A kulturális sokszínűség és a kreatív tartalmak támogatása	+++
Elektronikus kormányzat	+++
Intelligens közlekedési rendszerek a hatékony közlekedés és a nagyobb fokú mobilitás szolgálatában	